

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Viljelystarkastajan käsikirja 2025

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kannen kuvat: Tarja Hietaranta

Ruokaviraston siemenyksikkö

Viljelystarkastajan käsikirja 2025

Sisällysluettelo

1 Lukijalle.....	6
2 Siementuotannon tarkastuksen toimintaohjeet.....	7
3 Onnistuneen viljelystarkastuksen pääkohdat.....	8
4 Täydennykset käsikirjaan ja muutokset viljelystarkastuskäytäntöihin	9
5 Sertifioidun kylvösiemenen tuotanto.....	10
6 Siemenluokkakäytäntö.....	11
6.1 Siemenluokat	12
7 Vakuustodistusten mallit ja värit	14
7.1 Kansalliset vakuustodistukset	14
7.2 Ulkomaisten vakuustodistusten malleja	18
8 Viljelystarkastus	23
8.1 Viljelystarkastuksiin liittyvät ilmoitukset	23
8.1.1 Viljelystarkastuspyyntö	23
8.1.2 Viljelystarkastuksen peruminen.....	24
8.1.3 Uusintatarkastus	24
8.2 Viljelystarkastaja	24
8.2.1 Valtuutettu viljelystarkastaja	24
8.2.2 Valtuutettu liikkeen viljelystarkastaja.....	25
8.2.3 Siemenvastuuhenkilö.....	25
8.2.4 Uusi tarkastaja	25
8.2.5 Salassapitovelvollisuus ja esteellisyys.....	26
8.3 Valvontatarkastukset	26
9 Viljelystarkastuksen pääperiaatteet.....	28
9.1 Viljelystarkastuksen kulku	28
9.2 Viljelyedellytykset	31
9.2.1 Siemenviljeltävän lajin muut lajikkeet viljelmällä ja lajikeryhmittely.....	31
9.2.2 Siemenviljeltävän lajikkeen mahdollinen muu tuotanto tilalla	31
9.2.3 Esikasvirajoitukset.....	32
9.2.4 Lajit, joista on kevät- ja syysmuotoja	33
9.2.5 Kantasiementiedot.....	33
9.2.6 Viljelyksen pinta-ala, lohkojen koko ja lohkotunnukset	33
9.2.7 Luonnonmukaisesti tai siirtymävaiheessa tuotettu kylvösiemen	34

9.2.8 Lajikkeeton kaupallinen siemen ja standardisiemen	35
9.2.9 Alus-, kerääjä- ja tukikasvit sekä nurmen perustaminen suojaviljaan.....	35
9.2.10 Sekakasvusto	36
9.2.10 Koneiden, laitteiden ja varastotilojen yhteiskäyttö.....	36
9.2.11 Viljelykäytännöistä	36
9.3 Yleistarkastus	37
9.3.1 Eristysetäisyydet	37
9.3.2 Rikkakasvit.....	38
9.3.3 Hukkakaura	39
9.3.3.1 Siementuotanto ja hukkakaura.....	40
9.3.3.2 Hukkakauran etsiminen kasvustosta	40
9.3.3.3 Jos hukkakauraa havaitaan	41
9.3.3.4 Hukkakauraa todetaan siemenviljelyksellä.....	41
9.3.3.5 Naapurin loholla havaitaan hukkakauraa	42
9.3.3.6 Siemenviljelyn jatkaminen tilalla, jolla todetaan hukkakauraa	43
9.3.3.7 Tarkastaja tekee tarkastuksen tilalla, jolla on hukkakauran tarkkailulohko	44
9.3.3.8 Tarkkailulohkon poistuminen hukkakaurarekisteristä ja Ruokaviraston tarkkailusta...	44
9.3.3.9 Lisämaan hankinta siementuotantotilalle	46
9.4 Koealatarkastus.....	47
9.4.1 Koealojen valinta ja havainnointi koealoilla	47
9.4.3 Koealan koko	48
9.4.4 Lajikeaitous	48
9.4.5 Vieraat lajit.....	52
9.4.6 Kasvustojen siemenlevintäiset kasvitautit	53
9.5 Viljelystarkastuksen yhteydessä sovitut toimenpiteet	53
9.6 Hybridien tuottamiseen tarkoitetut siemenviljelykset ja niiden tarkastaminen.....	54
9.7 Siemenviljelyalan kehitys ja siemenviljelysten yleisimmät hylkäyssyyt	54
10 Viljelystarkastuspöytäkirjan täyttöohjeet	56
10.1 Sähköisen viljelystarkastuspöytäkirjan täyttäminen	56
10.1.1. Etusivu.....	56
10.1.2 Yleisohjeita tarkastuksen tallentamisesta	57
10.1.3 Yleiset tiedot	57
10.1.4 Lohkot	58
10.1.5 Koealatarkastus.....	61
10.1.6 Tarkkailulohkot	63
10.1.7 Yhteenveto	65
10.1.8 Tarkastuksen lähettäminen	68
10.1.9 Ongelmatilanteet	68

10.2. Paperisen viljelystarkastuspöytäkirjan täyttäminen.....	69
11 Lajit ja niiden tarkastaminen.....	77
11.1 Kaura (<i>Avena sativa</i>)	78
11.2 Ohra (<i>Hordeum vulgare</i>)	83
11.3 Ruis (<i>Secale cereale</i>).....	92
11.4 Ruisvehnä (<i>x Triticosecale</i>).....	95
11.5 Vehnä (<i>Triticum aestivum</i>).....	98
11.6 Auringonkukka (<i>Helianthus annuus</i>).....	106
11.7 Apilat (<i>Trifolium</i> -suku)	107
11.8 Hamppu (<i>Cannabis sativa</i>).....	111
11.9 Herne (<i>Pisum sativum</i>).....	114
11.10 Härkäpapu (<i>Vicia faba</i>)	118
11.11 Kitupellava eli ruistankio (<i>Camelina sativa</i>).....	120
11.12 Kumina (<i>Carum carvi</i>).....	121
11.13 Lupiinit (<i>Lupinus</i> -suku)	122
11.14 Nurminata, punanata ja ruokonata (<i>Festuca</i> -suku).....	123
11.15 Pellava (<i>Linum usitatissimum</i>)	127
11.16 Raiheinät (<i>Lolium</i> -suku)	129
11.17 Rapsi ja rypsi (<i>Brassica napus</i> ssp. <i>oleifera</i> ja <i>B. rapa</i> ssp. <i>oleifera</i>)	130
11.18 Timotei (<i>Phleum pratense</i>).....	136
12 Hukkakauran tunnistaminen.....	140
12.1 Hukkakauran yleistuntomerkit.....	140
12.2 Hukkakauran tarkemmat tuntomerkit.....	141
12.2.1 Jyvien ulkonäkö	141
12.2.2 Korsi ja lehdet	142
12.3 Hukkakaura, fatuoidit ja risteytyvät	142
12.4 Hukkakauran tunnistustaulukko	143
13 Siemenlevintäiset kasvitaudit	146
13.1 Kalkkhome (<i>Albugo candida</i>)	146
13.2 Kauranavonoki (<i>Ustilago avenae</i>).....	146
13.3 Ohran- ja vehnälentonoki (<i>Ustilago nuda</i> ja <i>Ustilago tritici</i>).....	146
13.4 Ohranverkkolaikku (<i>Pyrenophora teres</i>).....	146
13.5 Ohranviirutauti (<i>Pyrenophora graminea</i>)	146
13.6 Pahkahome (<i>Sclerotinia sclerotiorum</i>).....	146
13.7 Torajyvä (<i>Claviceps purpurea</i>).....	146
13.8 Vehnänhaisunoki (<i>Tilletia caries</i> ja <i>Tilletia laevis</i>)	147
14 Viljelystarkastusten laskutus.....	150
14.1 Laskuliitteeseen tulevat tiedot.....	150
14.2. Laskuliitteen tarkistus ja täyttäminen ja laskun lähettäminen.....	150
14.3 Hukkakauran valvontatarkastusten (Duplicate) laskutus	151
15 Kuvia viljelykasvien laji- ja lajikeominaisuuksista	152
15.1 Herne.....	152
15.2 Kaura	153

15.3 Ohra.....	158
15.4 Rapsi ja rypsi.....	161
15.5 Vehnä	162
16 Sanasto ja määritelmiä	167
17 Yhteystiedot.....	169
Liite 1.....	170

1 Lukijalle

Ruokaviraston siemenyksikkö sijaitsee Loimaalla. Viljelystarkastuksia hoidetaan siemenen laatujaostossa.

Ruokaviraston siemenyksikössä tavoitteenamme on suomalaisen kylvösiemenen säilyttäminen korkealaatuisena. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi olemme omassa toiminnassamme sitoutuneet jatkuvaan laadun parantamiseen ja kehittämiseen. Yksi keskeinen edellytys toimintamme onnistumiselle on saumaton yhteistyö asiansa hallitsevien ja ammattitaitoisten viljelystarkastajien kanssa.

Viljelystarkastuksella on ratkaiseva merkitys koko siementuotannon ketjussa, koska siemenviljelyksen kunto hyvin pitkälti ratkaisee myös muodostuvan siemensadon laadun. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että viljelystarkastustehtäviä hoitavat asiansa osaavat tarkastajat, jotka omalla panoksellaan kehittävät suomalaista maataloustuotantoa.

Ohessa lähetämme uuden päivitetyn ohjeen viljelystarkastuksen suorittamisesta. Hukkakauran torjunnasta annetun lain alaista asetusta *hukkakaurasta siementuotannossa* on päivitetty toukokuussa 2025. Asetuksen 4§ pykälästä on poistettu kauraa koskevat erityisehdot. Kaura tarkkailulohkolla ei siten enää automaattisesti aiheuta koko viljelyksen hylkäystä. Kauran siemenviljelyä koskeva rajoitus enintään yhdestä tarkkailulohkosta tilalla on poistettu. Kauran viljely on jatkossa mahdollista, jos tilalla on enintään 4 tarkkailulohkoa.

Tähän viljelystarkastajan käsikirjaan on koottu alan uusimmat ohjeet ja tiedot, ja se on tarkoitettu tarkastajan apuvälineeksi käytännön tarkastustyössä. Otamme mielellämme vastaan käsikirjaan liittyviä kehittämisideoita, jotta saisimme siitä entistä hyödyllisemmän.

Tarkastusterveisin,

Ritva Vallivaara-Pasto
jaostopäällikkö

2 Siementuotannon tarkastuksen toimintaohjeet

Ruokaviraston siemenyksikkö antaa siementuotannon viljelystarkastustyötä varten nämä toimintaohjeet (Viljelystarkastajan käsikirja 2025), jotka koskevat viljelystarkastuksen käytäntöä ja menetelmiä. Ohjeet perustuvat siementen markkinointia koskevien EU-säädösten mukaiseen 1.7.2019 voimaan tulleeseen siemenlakiin (600/2019) ja lakiin hukkakauran torjunnasta (185/2002) sekä maa- ja metsätalousministeriön lakien nojalla tekemiin asetuksiin (n:o 390/2020, 391/2020, 393/2020, 395/2020, 276/2021 ja 368/2021) myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Suomessa saa markkinoida kylvösiementarkoituksiin vain sellaisia siemeneriä, joiden polveutuminen ja tekninen laatu ovat Suomen tai Euroopan yhteisön toisen jäsenvaltion viranomaisen sertifioimaa eli varmentamaa. Siemenperunan tuotannon tarkastaminen poikkeaa muiden siementen tarkastamisesta. Siemenyksikkö on koonnut erillisen perunaa koskevan käsikirjan.

Nämä ohjeet tulevat voimaan 1.5.2025, ja niitä sovelletaan vuoden 2025 siementuotannossa ja viljelystarkastuksissa.

jaostopäällikkö Ritva Vallivaara-Pasto

3 Onnistuneen viljelystarkastuksen pääkohdat

- Ilmoita viljelijälle ajoissa, että olet tulossa tekemään tarkastusta ja jätä hänelle yhteystietosi. Viljelykset tulee tarkastaa, kun tarkastettavan lajin lajiketuntemerkit erottuvat parhaiten.
- Viljelijän on esitettävä viljelyksen perustamiseen käytetyistä kantasiemeneristä vakuustodistukset. Kantasiemenerät, joita ei ole käytetty viljelyksen perustamiseen, poistetaan sähköiseltä pöytäkirjalta. Puuttuvat kantasiemenerät on lisättävä sähköiseen pöytäkirjaan.
- Kantasiemenen kauppaerämerkki on merkittävä täydellisenä vakuustodistuksen mukaisesti. Mahdolliset erämerkin lopussa olevat kirjaimet on myös lisättävä.
- Olennaisten esikasvitietojen on oltava luettavissa pöytäkirjasta. Mobiilissa näkyy pääsääntöisesti kolmen edellisen vuoden esikasvit. Puuttuvat esikasvitiedot on lisättävä lohkoille. Katso esikasvien tarkemmat merkitsemisohjeet luvusta 10.
- Ristipölytteisillä lajeilla siemenviljelyksen lyhin etäisyys toiseen saman lajin kasvustoon merkitään vain, jos risteytymisvaara on olemassa.
- Siemenviljelyksen, ja siemenviljeltävän lajikkeen muun tuotannon kaikki lohkot on tarkastettava ja lohkot lisättävä tarkastukselle. Lohkojen pinta-alat ilmoitetaan aarin tarkkuudella.
- Kysy viljelijältä, onko tilalla hukkakauran tarkkailulohkoja. Olennaista on selvittää, mille lohkoille hukkakaurattomuustarkastus tehdään ja tekeekö tarkastuksen maaseutuelinkeinoviranomainen vai viljelystarkastaja. Pyri tarkastamaan tarkastettavaksesi tulevat tarkkailulohkot ensimmäisen viljelystarkastuksen yhteydessä. Katso tarkemmat ohjeet hukkakauraan liittyen luvusta 9.3.3.
- Kysy viljelijältä lupa hukkakauramopon käyttöön.
- Koealojen koko ja määrä on valittava siten, että ne ovat viljelyksen lajin ja pinta-alan mukaiset. Koealojen määrää tulee tarvittaessa lisätä luvun 9.4 mukaisesti. Koealojen kokoa ei saa muuttaa.
- Tarkastuttajan mielipidettä on syytä kysyä, kun 1) viljelyksellä kasvaa runsaasti toista viljelykasvia tai rikkakasveja, ja syntyy epävarmuus niiden lajittelemiseksi erilleen sadosta, 2) viljelys on mahdollista hyväksyä korkeampaan siemenluokkaan tilanteessa, jossa vain pieni osa viljelyksestä aiheuttaa siemenluokan laskun epäsopivien esikasvien vuoksi.
- Siemenviljelysten mahdolliset ongelmat tulee tiedottaa Ruokavirastoon ja tarkastuttajalle mahdollisimman aikaisessa vaiheessa, koska ongelmat vaativat usein nopeaa reagointia.
- Pöytäkirjan Koealatarkastus-osioon merkitään koealoilta löytyneiden poikkeavien yksilöiden, haitallisten viljelykasvien sekä tautisten yksilöiden yhteismäärä, ei koealakohtaista määrää.
- Tehtyjen tarkastusten sähköiset pöytäkirjat on palautettava Ruokavirastoon viipymättä, koska 1) viljelyksille ei voi tehdä päätöstä ennen niiden palauttamista, 2) mahdolliset hylkäykset voivat vaatia nopeaa toimintaa, jotta viljelijälle ja tarkastuttajalle jää reagointiaikaa, 3) ostolaskun liitettä ei voi tehdä ennen kuin pöytäkirjat on palautettu. Nurminadan ja syysviljojen pöytäkirjat on palautettava viimeistään heinäkuun loppuun mennessä.
- Kaikki tarkastajalle lähetetyt tarkastukset on palautettava Ruokavirastoon/ilmoitettava Ruokavirastoon, jos tarkastus peruuntuu.
- Viljelijät toivovat, että mahdollisuuksien mukaan koko tila tarkastetaan kerralla kuntoon. Tätä ei välttämättä voi toteuttaa silloin, kun tilalla siemenviljellään hyvin eri aikaan kehittyviä lajeja, kuten syys- ja kevätvehnää tai nurminataa ja härkäpapua. Tästä huolimatta myös myöhäisempien viljelysten esitiedot, kuten esikasvi- ja kantasiementiedot, tulisi tarkastaa jo ensimmäisellä tarkastuskerralla, jotta osa hylkäyksistä voidaan todeta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

4 Täydennykset käsikirjaan ja muutokset viljelystarkastuskäytäntöihin

3 Onnistuneen viljelystarkastuksen pääkohdat

Ohjeistus on päivitetty sähköisen viljelystarkastuspöytäkirjan käytön mukaiseksi.

7 Vakuustodistusten mallit ja värit

Vakuuskuvia vaihdettu uudempiin. Lisätty Standardisiemenen vakuus.

9.2.1 Siemenviljeltävän lajin muut lajikkeet viljelmällä ja lajikeryhmittely

Lisätty hamppu kasvilajeihin, joista tilalla saa tuottaa kerralla vain yhtä lajiketta.

9.2.9 Sekakasvustot. Poistettu merkintä ja esimerkki, että kauran ja herneen sekakasvustosta voidaan molemmista lajeista korjata siemensato. Tämä ei ole mahdollista, koska em. tapauksessa kauran tarkastaminen herneen seasta on osoittautunut vaikeaksi.

9.3.3.1 Siementuotanto ja hukkakaura

Päivitetty ohjeistus asetusmuutoksen mukaisesti: Kauran siemenviljely on mahdollista, jos tilalla on enintään 4 tarkkailulohkoa. Kaura tarkkailulohkolla ei automaattisesti aiheuta koko viljelyksen hylkäystä.

9.3.3.7 Tarkastaja tekee tarkastuksen tilalla, jolla on hukkakauran tarkkailulohko

Lisätty ohjeistus, mistä tarkkailulohkoista viljelystarkastaja voi tehdä puhtaaksitarkastuksen.

9.3.3.8 Tarkkailulohkon poistuminen hukkakaurarekisteristä ja Ruokaviraston tarkkailusta

Muutettu ohjeistus tarkkailulohkon tarkastusvastuusta silloin, kun vain osa peruslohkosta on ollut siementuotannossa.

10 Viljelystarkastuspöytäkirjan täyttäminen

Viljelystarkastuspöytäkirjan täyttöohjeet on siirretty kappaleesta 14 kappaleeseen 10. Ohjeissa on kuvattu ensisijaisen eli sähköisen viljelystarkastuspöytäkirjan sekä poikkeustilanteissa käytettävän paperipöytäkirjan täyttäminen.

11 Lajit ja niiden tarkastaminen

Lajikohtaisille sivuille on tehty päivityksiä. Lajikohtaiset sivut on järjestetty uuteen järjestykseen. Lue tarkastamasi lajin lajikohtainen sivu jo hyvissä ajoin ennen tarkastukselle menoa.

14 Viljelystarkastuksen laskutus

Päivitetty laskuliitteiden ensisijaiseksi lähettämistavaksi sähköposti. Ohjeistukseen on lisätty tarkennuksia.

5 Sertifioidun kylvösiemenen tuotanto

Nämä ohjeet koskevat viljojen, nurmi- ja rehukasvien, öljy- ja kuitukasvien sekä vihanneskasvien kylvösiemenen tuottamiseen liittyvää viljelystarkastuksen käytäntöä ja menetelmiä.

Suomessa saa markkinoida kylvösiemeneksi vain sertifioitua kylvösiementä. Sertifiointilla tarkoitetaan siemenviljelykselle ja sen sadolle tehtyjä virallisia tarkastuksia ja sitä, että viljelys ja sen sato täyttävät siemensäädöksissä asetetut edellytykset ja laatuvaatimukset. Viralliset tarkastukset tekevät tehtävään valtuutetut viljelystarkastajat tai Ruokaviraston omat virkamiehet tässä käsikirjassa kerrottuja menetelmiä ja hallintolakia noudattaen.

Virallinen siementuotanto tapahtuu kansalliseen tai EY:n viralliseen lajikeluetteloon hyväksytyistä lajikkeista valvotussa järjestelmässä. Järjestelmän tarkoituksena on tuottaa sellaista siementä, jonka polveutuminen, lajikeaitous ja muut laatuominaisuudet kuten puhtaus, itävyys ja terveys tunnetaan. Uusien lajikkeiden erottuvuus, yhtenäisyys ja pysyvyys tutkitaan ennen lajikkeen pääsyä lajikeluetteloon. Lajikkeen ylläpitäjä puolestaan huolehtii siitä, että lajike pysyy lajikeaitona ja että perussiementä on saatavilla niin kauan kuin lajike on lajikeluettelossa. Voimassa oleva Suomen kansallinen lajikeluettelo on luettavissa Ruokaviraston kotisivuilla (www.ruokavirasto.fi) ja EY:n virallinen lajikeluettelo osoitteessa <https://ec.europa.eu/>.

Siementuotannon vähimmäislaatuvaatimukset siemenviljelykselle ja sen sadolle ovat samat Euroopan yhteisön jäsenvaltioissa. Jäsenvaltioilla on kuitenkin oikeus pitää omalle kotimaiselle siementuotannolleen korkeampia vaatimuksia, jotka siemenviljelyksen tai siemenerän on täytettävä. Siemenviljelykset siis hyväksytään ja niiden sato sertifioidaan kansallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti. Sadon vastaanottava pakkaamo voi halutessaan asettaa tavaralle tiukemmat laatuvaatimukset.

Siemenviljelykselle kasvukauden aikana tehty viljelystarkastus on pakollinen. Tarkastuksia tekevät Ruokaviraston valtuuttamat viljelystarkastajat. Hyväksytyin viljelystarkastuksen jälkeen viljelijä toimittaa siemensadon siemenpakkaamoon. Pakkaamolla, joka kunnostaa ja pakkaa kylvösiemenen, on oltava voimassa oleva Ruokaviraston lupa kyseessä olevan lajiryhmän pakkaamiseen. Siemenerän kunnostuksen jälkeen pakkaaja muodostaa siemensadosta kauppaerän, minkä jälkeen tehtävään valtuutettu näytteenottaja ottaa kauppaerästä virallisen näytteen. Näyte toimitetaan Ruokavirastoon, jonka siemenlaboratoriossa näytteestä tutkitaan puhtaus, itävyys ja kosteus. Tuotettavasta lajista, lajikkeesta ja siemenluokasta riippuen tutkitaan myös tuhannen siemenen paino, lajikeaitous lajikekentällä ja terveys. Kauppaerä sertifioidaan, jos erä täyttää siemenlain, ja sen perusteella annettujen asetusten, laatuvaatimukset. Sertifioidun kauppaerän pakkaukset varustetaan Ruokaviraston myöntämillä vakuustodistuksilla. Kauppaerän jokaisessa pakkauksessa on oltava vakuustodistus osoittamassa sitä, että kauppaerä on sertifioitu.

6 Siemenluokkajärjestelmä

Siemenluokkajärjestelmällä tarkoitetaan siemenerien polveutumista toisistaan. Järjestelmän avulla jokaisen siemenkauppaerän polveutuminen voidaan jäljittää aina jalostajan materiaaliin saakka. Siemenluokkajärjestelmä on olennainen osa siementuotantoa. Siemenluokkajärjestelmässä kantasiemen on siemenluokaltaan aina korkeampaa kuin sato. Asia on selitetty seuraavien sivujen taulukoissa. Siemenluokat ja niiden järjestys on kerrottu laji- ja lajiryhmäkohtaisesti.

Siemenluokkajärjestelmä lähtee liikkeelle ylläpitoerästä, joka on lajikeaitoudeltaan parasta ja siemenluokaltaan korkeinta jalostajan tai lajikkeen ylläpitäjän hallussa olevaa siementä. Ylläpitoerää käytetään lajikkeen siemenlisäykseen. Kaikki lajikkeen siemen on peräisin ylläpitoerästä yhden tai useamman sukupolven kautta. Erästä voidaan käyttää myös nimitystä **jalostajan materiaali (JM)**. Jalostajan materiaalista tuotetun siementavaran siemenluokan laskemista rajoitetaan silloin, kun sille ei ole tehty kaikkia sertifiointin edellyttämiä tarkastuksia.

Jalostaja tai lajikkeen ylläpitäjä tuottaa suoraan ylläpitoerästä polveutuvaa **esiperussiementä (PB)**. Esiperussiemenestä voidaan tuottaa esiperussiementä, jos tarkastuttaja on lajikkeen omistaja tai ylläpitäjä.

Esiperussiemenestä seuraavaa siemenluokkaa kutsutaan **perussiemeneksi (B)**. Perussiemensukupolvien määrä riippuu lajista ja lajiryhmästä. Esimerkiksi viljakasveilla on kolme perussiemensukupolvea, mutta nurmi- ja nurmipalkokasveilla on vain yksi perussiemensukupolvi.

Perussiemenestä tuotetaan lopulta **sertifioitua siementä (C)**. Myös sertifioidun siemenen sukupolvien määrä riippuu lajista ja lajiryhmästä. Viljakasveilla on ruista lukuun ottamatta kaksi sukupolvea sertifioitua siementä, mutta nurmi- ja nurmipalkokasveilla on vain yksi sertifioidun siemenen sukupolvi.

Sukupolvien yli on mahdollista hypätä ja tuottaa esimerkiksi vehnällä B1 → B3 → C2. Ilman perusteltua poikkeuslupaa ei millään lajilla ole mahdollista tuottaa esimerkiksi C1 → C1 tai C2 → B3.

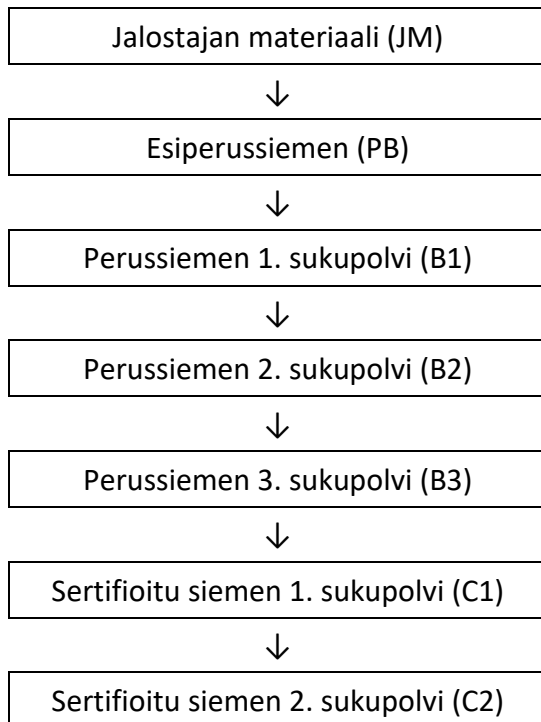
Tietyistä lajeista (mm. ruistankio eli *camelina*, kumina, ruokohelpi, valkomesikkä ja viljatatar) voi tuottaa **lajikkeetonta kaupallista siementä (K)**. Kantasiemenen, jolla siemenviljelys perustetaan, täytyy olla hyväksyttyä tai sertifioitua. Sukupolviketjun pituudelle ei kuitenkaan ole rajoituksia, vaan K-siemenluokasta voi tuottaa uuden K-sukupolven.

Standardisiementä (ST) saa tuottaa tietyistä vihanneskasvilajikkeista, joista saa lisätietoa Ruokavirastosta. Standardisiementä voi tuottaa standardisiemenestä.

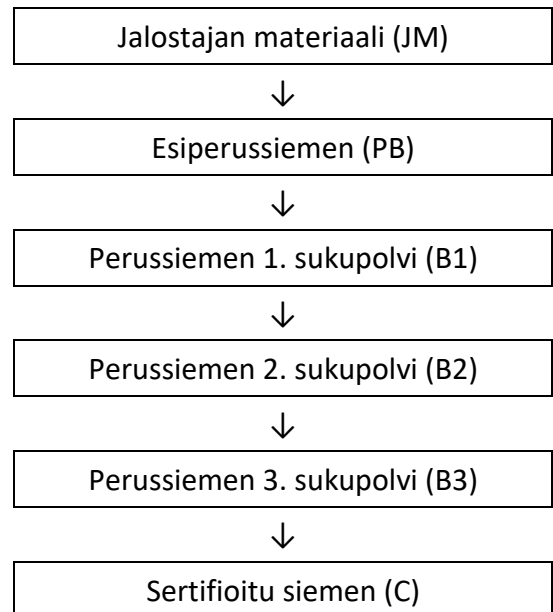
Alkuperäiskasvilajikkeet (APK) kuuluvat normaalin siemenluokkajärjestelmän ulkopuolelle. Tällaisella niin sanotulla maataislajikkeella tarkoitetaan viljelykasvin kantaa, joka on luonnostaan sopeutunut kasvualueensa ympäristöolosuhteisiin. Myös APK-siemenviljelykselle tehdään viljelystarkastus. Sen tulee täyttää siemenviljelykselle asetetut vaatimukset eristytetäisyyksien ja esikasvien osalta. Lisäksi siemenviljelyksellä ei saa esiintyä hukkakauraa eikä vehnänhaisunokea.

6.1 Siemenluokat

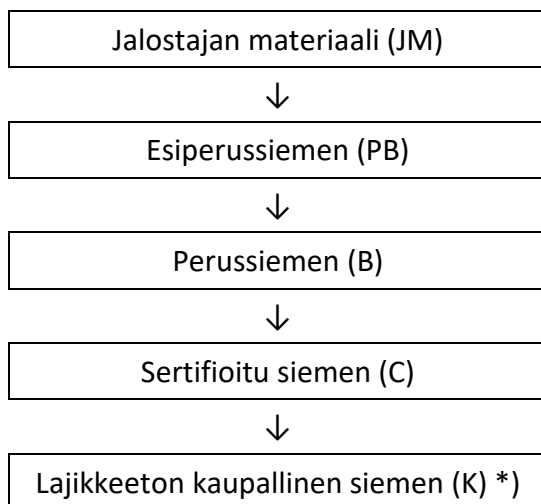
Kaura, ohra, ruisvehnä ja vehnä

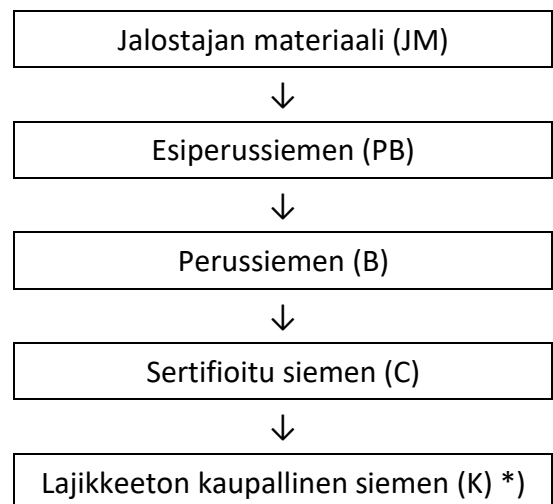
Ruis

Nurmi- ja nurmipalkokasvit

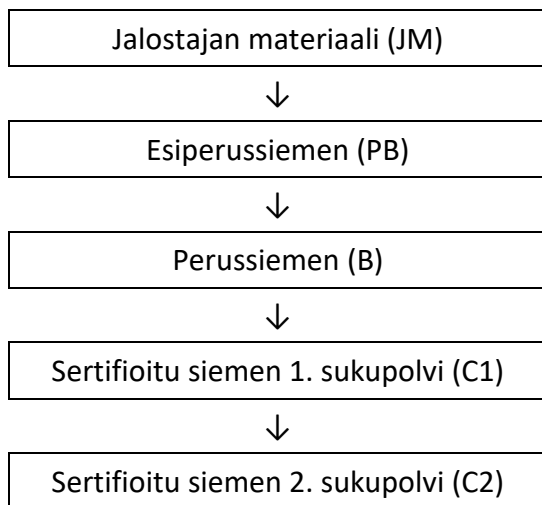

Auringonkukka, hamppu (kaksikotiset lajikkeet), rapsi, rypsi ja sinapit

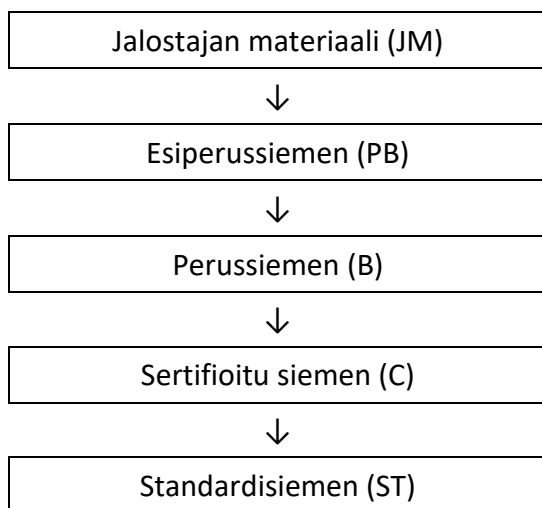

*) Koskee vain kitupellavaa (*camelina*), kuminaa, kylänurmikkaa, mustasinappia, nätkintä, pohjannurmikkaa, puistonurmikkaa, rehukattaraa, ruokohelpeä, tunturinurmikkaa, unkarinvirnaa, valkomesikkää ja viljatatarta.

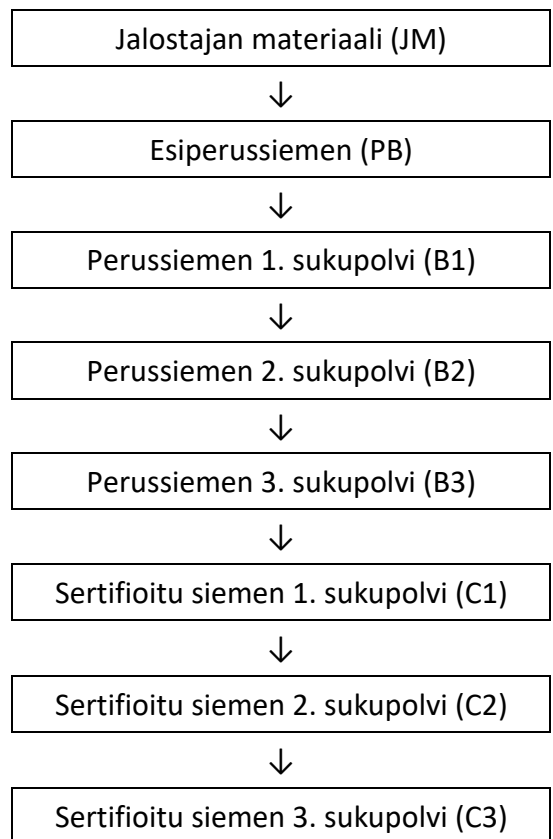
**Herne, härkäpapu, lupiini ja
sinimailanen**

Vihanneskasvit

Pellava

7 Vakuustodistusten mallit ja värit

Vakuustodistuksen väri kertoo, mistä siemenluokasta on kysymys.

7.1 Kansalliset vakuustodistukset

<u>Siemenluokka</u>	<u>Vakuustodistuksen väri</u>
Jalostajan materiaali	Valkoinen (Kuva 1)
Esiperussiemen	Valkoinen, jossa violetti lävistäjä (Kuva 2)
Perussiemen	Valkoinen (Kuva 3)
Sertifioitu siemen 1. sukupolvi	Sininen (Kuva 4)
Sertifioitu siemen 2. ja 3. sukupolvi	Punainen (Kuva 5)
Sertifioitu siemen (mm. nurmilla ja rukiilla)	Sininen (Kuva 6)
Lajikkeeton kaupallinen siemen	Ruskea (Kuva 7)
Ennakkovakuus	Siemenluokan mukainen väri (Kuva 8)
Kasvipassillinen vakuustodistus	Siemenluokan mukainen väri (Kuva 9)
Pakkaajan sinetti	Siemenluokan mukainen väri (Kuva 10)
Siemenseos	Vihreä (Kuva 11)
Lajike ei ole lajikeluettelossa.	Oranssi
Standardisiemen	Keltainen (Kuva 12)

Kuva 1. Jalostajan materiaali

RUOKAVIRASTO SUOMI		Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen
VAKUUSTODISTUS		
JM, JALOSTAJAN MATERIAALI		
FENNICA-OHRA		
<i>Hordeum vulgare</i>		
KAUPPAERÄ	FI1000-21605	
NÄYTE OTETTU	03/2022	
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg	
TUOTANTOMAA	SUOMI	
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet		
KÄSITELTY: CELEST TRIO		
ITÄVYYS PEITATTUNA (%)		94
1000 SP (g)		50,8
PAAVO PAKKAAJA		
LOIMAA		29068

Kuva 2. Esiperussiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI		Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen
VAKUUSTODISTUS		
PB, ESIPERUSSIEMEN		
NIKLAS-KAURA		
<i>Avena sativa</i>		
KAUPPAERÄ	FI1000-21076A	
NÄYTE OTETTU	04/2022	
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg	
TUOTANTOMAA	SUOMI	
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet		
KÄSITELTY: ZARDEX G		
ITÄVYYS PEITATTUNA (%)		94
1000 SP (g)		40,4
PAAVO PAKKAAJA		
LOIMAA		459011

Kuva 3. Perussiemen

RUOKAVIRASTO SUOMI		Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen
VAKUUSTODISTUS		
PERUSSIEMEN		
3. SUKUPOLVI		
JAARLI-VEHNÄ		
<i>Triticum aestivum</i>		
KAUPPAERÄ	FI1000-21623B	
NÄYTE OTETTU	03/2022	
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	800 kg	
TUOTANTOMAA	SUOMI	
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet		
ITÄVYYS (%)		95
1000 SP (g)		50,7
PAAVO PAKKAAJA		
LOIMAA		76822

Kuva 4. Sertifioitu siemen 1. sp. (C1)

RUOKAVIRASTO SUOMI		Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen
VAKUUSTODISTUS		
SERTIFIOITU SIEMEN		
1. SUKUPOLVI		
SAMPO-HÄRKÄPAPU		
<i>Vicia faba</i>		
KAUPPAERÄ	FI1000-21595	
NÄYTE OTETTU	01/2022	
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg	
TUOTANTOMAA	SUOMI	
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet		
ITÄVYYS (%)		96
1000 SP (g)		251,0
PAAVO PAKKAAJA		
LOIMAA		19817

Kuva 5. Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)

RUOKAVIRASTO SUOMI	
VAKUUSTODISTUS	
SERTIFIOITU SIEMEN	
2. SUKUPOLVI	
ARILD-OHRA	
<i>Hordeum vulgare</i>	
LUONNONMUKAISESTI TUOTETTU KYLVÖSIEMEN VALVONTAVIRANOMAINEN FI-EKO-201	
KAUPPAERÄ	FI1000-21114S
NÄYTE OTETTU	03/2022
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
ITÄVYYS (%)	99
1000 SP (g)	51,2
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	249157

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

Kuva 6. Sertifioitu siemen (C)

RUOKAVIRASTO SUOMI	
VAKUUSTODISTUS	
SERTIFIOITU SIEMEN	
NUUTTI-TIMOTEI	
<i>Phleum pratense</i>	
KAUPPAERÄ	FI1000-203048
NÄYTE OTETTU	11/2020
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	20 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
ITÄVYYS (%)	96
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	145201

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

Kuva 7. Lajikkeeton kaupallinen siemen (K)

RUOKAVIRASTO SUOMI	
VAKUUSTODISTUS	
Lajikkeeton kaupallinen siemen	
KUMINA (mauste)	
<i>Carum carvi</i>	
KAUPPAERÄ	FI1000-20102
NÄYTE OTETTU	11/2020
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	20 kg
TUOTANTOALUE	KOKEMÄKI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
ITÄVYYS (%)	81
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	261379

Euroopan yhteisön määräysten mukaan tarkastettu kylvösiemen

Kuva 8. Ennakkovakuus

RUOKAVIRASTO SUOMI	
ENNAKKOVAKUUS	
SERTIFIOITU SIEMEN	
2. SUKUPOLVI	
EVERSTI-OHRA	
<i>Hordeum vulgare</i>	
KAUPPAERÄ	FI1000-20757
NÄYTE OTETTU	03/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	600 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI
Laatutiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
LENTONOKI: PEITTAUSSUOSITUS	
ENNAKKOITÄVYYS (%)	93
1000 SP (g)	50,8
PAAVO PAKKAAJA LOIMAA	455650

Euroopan yhteisön määräysten mukaan sertifioitu kylvösiemen

Kuva 9. Kasvipassillinen vakuustodistus

 Kasvipassi / Plant Passport	
RUOKAVIRASTO SUOMI VAKUUSTODISTUS SERTIFIOITU SIEMEN SYNTHIA-RYPSI <i>Brassica rapa ssp. oleifera</i>	
KAUPPAERÄ	FI1000-2155
NÄYTE OTETTU	10/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	20 kg
TUOTANTOMAA	SUOMI
Laatusiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
KÄSITELTY: BUTEO START FS 480	
ITÄVYYS PEITATTUNA (%)	90
PAAVO PAKKAAJA	
LOIMAA	1084

Kuva 10. Pakkaajan sinetti

Kuva 11. Siemenseos

RUOKAVIRASTO SUOMI VAKUUSTODISTUS ANTIN SÄILÖREHUNURMI		
KAUPPAERÄ	FI1000-2170	
	Sekoitus- suhde %	Itävyys %
TAMMISTO II -TIMOTEI	60	88
VALTTERI-NURMINATA	25	95
TENHO-TIMOTEI	15	91
-----	-	-
-----	-	-
PAKKAUS SULJETTU (kk/vuosi)	09/2021	
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	20 kg	
PAAVO PAKKAAJA		
LOIMAA	1763	

Kuva 12. Standardisiemen

 Kasvipassi / Plant Passport	
RUOKAVIRASTO SUOMI VAKUUSTODISTUS STANDARDISIEMEN ONWARD-SILPOYDINHERNE <i>Pisum sativum</i>	
KAUPPAERÄ	FI1000-210
NÄYTE OTETTU	10/2021
PAKKAUKSEN NETTOPAINO	25 kg
TUOTANTOMAA	UUSI-SEELANTI
Laatusiedot: https://avointieto.ruokavirasto.fi/#!/kasvi/siementen-ennakkovakuudet	
ITÄVYYS (%)	96
PAAVO PAKKAAJA	
LOIMAA	3056

Euroopan yhteisön määräysten mukaan hyväksytty kylvösiemen

7.2 Ulkomaisten vakuustodistusten malleja

Ulkomaisten erien vakuudet ovat siemenluokiltaan ja väreiltään samanlaisia kuin Suomessa tuotettujen ja sertifioitujen erien vakuudet. Siemensukupolvien määrä eri siemenluokissa vaihtelee maittain. Esimerkiksi viljoilla perussiemensukupolia on yleisesti ainoastaan yksi ja se on tarkoitettu C1-sukupolven tuottamiseen. Suomessa perussiemensukupolia on kolme. Ilman jalostajan erillistä lupaa tuontierän luokaksi kantasiemenkäytössä tulee B3, joka on tarkoitettu C1:n tuottamiseen.

Kuva 13. Latvialainen vakuus

Siemenluokka: C1

Laji: Ruisvehnä

Lajike: Somtri

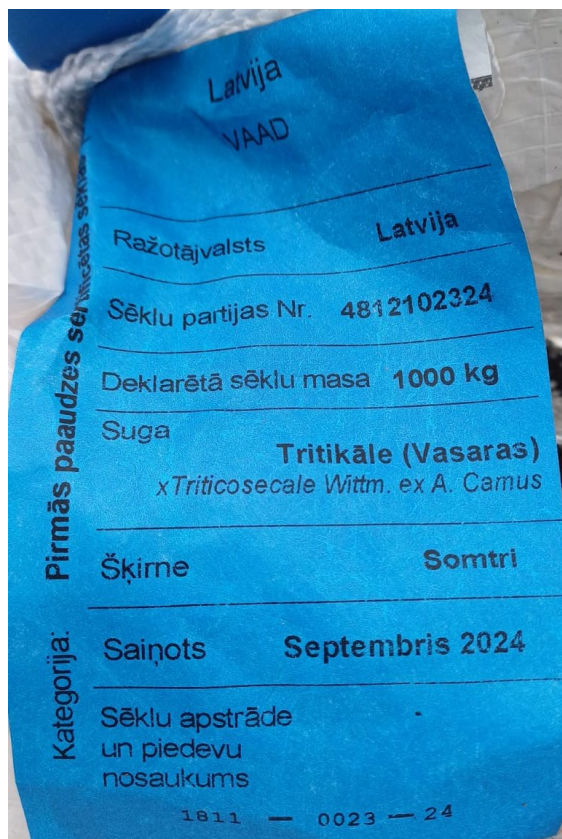
Eränumero: 4812102324

Pakkaus suljettu: 9/2024

Pakkauksen bruttopaino: 1000 kg

Tuotantomaa: Latvia

Kemiallinen käsittely: Ei

Kuva 14. Tsekkiläinen vakuus

Siemenluokka: C1

Laji: Herne

Lajike: Arvika

Eränumero: 0-2232-50254/61

Näytteenotto: 4/2021

Pakkauksen bruttopaino: 500 kg

Tuotantomaa: Tsekki

Luomu: CZ-BIO-001

Kuva 15. Ruotsalainen vakuus

Siemenluokka: A6/PB

Laji: Alsikeapila

Lajike: Frida

Eränumero: 4596096202

Referenssinumero: SE20NN6838

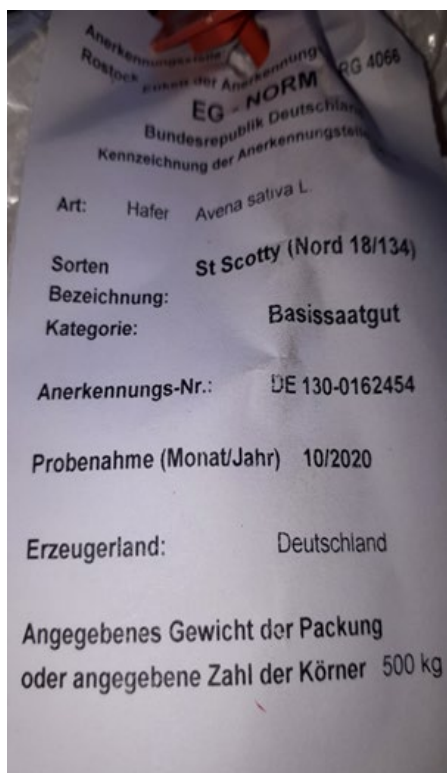
Pakkaus suljettu: 12/2019

Pakkauksen paino: 10 kg

Tuotantomaa: Ruotsi

Kemiallinen käsittely: Peitattu

Ruotsalaisen vakuuden tapauksessa merkitse pöytäkirjaan sekä eränumero että referenssinumero. Numerot tulee merkitä siten, että lukija ymmärtää kyseessä olevan sama erä.

Kuva 16. Saksalainen vakuus

Siemenluokka: B

Laji: Kaura

Lajike: St Scotty

Eränumero: DE130-0162454

Näytteenotto: 8/2020

Pakkauksen paino: 500 kg

Tuotantomaa: Saksa

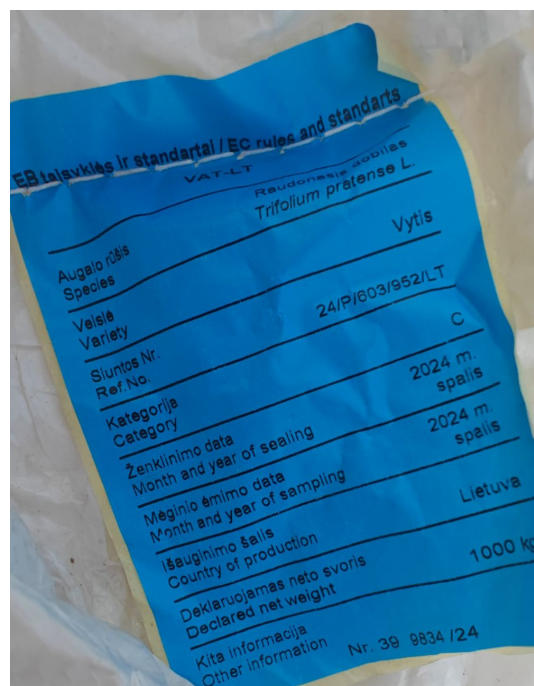
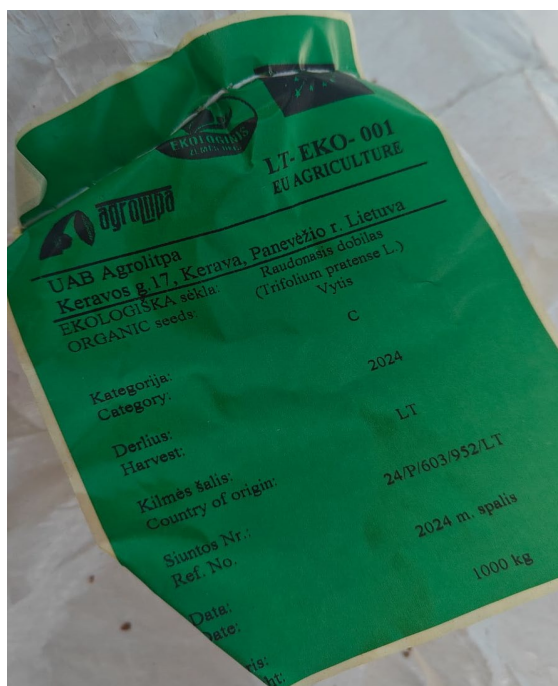
Kuva 17. Saksalainen vakuus
Siemenluokka: C1
Laji: Syysspelttivehänä
Lajike: Oberkulmer Rotkorn
Eränumero: D/HRO 2218/11177
Näytteenotto: 9/2008
Pakkauksen paino: 600 kg
Tuotantomaa: Saksa
Itävyys: 98 %
Tuhannen siemenen paino: 131,1 g
Uudelleenmäärittäminen: 6/2009

Kuva 18. Saksalaisen pakkauksen luomulipuke

Kuva 19. Tanskalainen vakuus
Siemenluokka: C
Laji: Ruokonata
Lajike: Kora
Eränumero: DK-21NA0994
Pakkaus suljettu: 4/2021
Tuotantomaa: Tanska
Pakkauksen bruttopaino: 20 kg
Luomu: DE-ØKO-050 ORGANIC-BIO

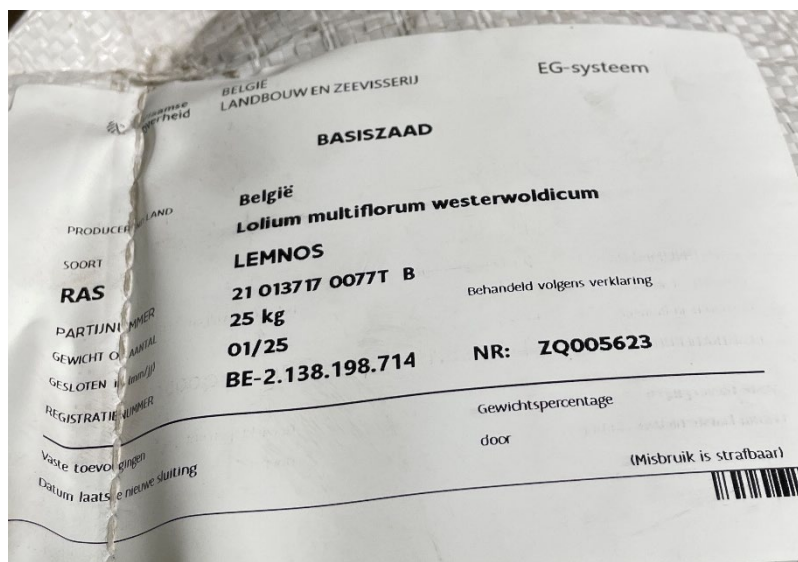

Kuva 20.

Lietuvialainė luomuvakuus
Siemenluokka: C
Laji: Puna-apila

Lajike: Vytis
 Eränumero: 24/P/603/952/LT
 Näytteenotto: 10/2024 (spalis=lokakuu)
 Pakkauksen paino: 1000 kg
 Tuotantomaa: Liettua
 Lipukenumero: 39 9834/24
 Luomu: LT-EKO-001

Kuva 21. Belgialainen vakuus
 Laji: Westerworldinraiheinä
 Eränumero: 21 013717 0077T B
 Pakkauksen nettopaino: 25 kg
 Lajike: LEMNOS
 Pakkaus suljettu: 1/2025
 Siemenluokka: B

Kuva 22. Virolainen vakuus
 Siemenluokka: B
 Laji: Puna-Apila
 Lajike: Saija
 Eränumero: EE20-75174
 Näytteenotto: 13.11.2020
 Tuotantomaa: Viro
 Itävyys: 97 %
 Puhtaus: 99,9 %
 Tuhannen siemenen paino: 1,719 g
 Pakkauksen nettopaino: 20 kg
 Lipukenumero: 559119

8 Viljelystarkastus

Siementuotantoon aiotuille viljelyksille on tehtävä viljelystarkastus kasvukauden aikana. Viljelystarkastusvelvoite perustuu Siemenlakiin (600/2019) ja sen alaisiin asetuksiin, joiden mukaan viljelykset on tarkastettava kansainvälisesti hyväksyttyjen menetelmien mukaan. Kansainväliset menetelmät tarkoittavat tässä yhteydessä OECD:n ohjeita, joissa määritellään se, miten siemenviljelys käytännössä tarkastetaan. Viljelystarkastusten tekemistä ohjaavat siis Suomen lainsäädäntö ja OECD:n siementuotantosäännöt, joita Suomi on sitoutunut noudattamaan OECD:n Siemenohjelman jäsenmaana. Lisätietoa saat vuosittain päivitettävistä ohjeista *OECD Seed Schemes* ja *Guidelines for Control Plot Tests and Field Inspection of Seed Crops*, jotka löytyvät OECD:n verkkosivuilta osoitteesta (www.oecd.org/agriculture/seeds/).

Viljelystarkastus on osa kylvösiemenen sertifiointiprosessia. Viljelystarkastuksessa varmistetaan viljelyksen lajikeaitous sekä todetaan viljelyksen yleiskunto, mahdolliset vieraat lajit, rikkakasvit, hukkakauratilanne ja siemenlevintäiset kasvitaudit. Siemenviljelyksille on asetettu esikasveihin ja viljelyksen lähellä kasvaviin muihin saman lajin kasvustoihin liittyviä erityisvaatimuksia, joiden tarkoituksena on estää lajikesekaannukset ja haitallisten tautien leviäminen. Kotimaisessa siementuotannossa kasvulohkon satoa ei hyväksytä sertifiointiin, jos loholla esiintyy hukkakauraa.

8.1 Viljelystarkastuksiin liittyvät ilmoitukset

8.1.1 Viljelystarkastuspyyntö

Siemenliike tai pakkaamo pyytää kaikkien haluamiensa lajikkeiden siemenviljelysten viljelystarkastukset Ruokaviraston siemenyksiköstä toukokuun 22. päivään mennessä. Ruokavirasto automaattisesti lähettää esitäytetyt pyyntölistat niille tarkastuttajille, jotka tarkastuttivat siemenviljelyksiä viime kasvukaudella. Viljelystarkastuspyynnöt palautetaan osoitteeseen viljelystarkastus@ruokavirasto.fi. Mahdollisuuksiensa mukaan Ruokavirasto ottaa viljelystarkastuspyyntöjä vastaan 22. toukokuuta jälkeenkin, mutta 5.6. jälkeen lähetetyistä pyynnöistä peritään korotettu maksu, ja 31.7. jälkeen lähetetyistä edellistä korkeampi maksu. Ruokaviraston hinnasto on luettavissa verkko-osoitteessa ruokavirasto.fi → [Tietoa meistä](#) → [Asiointi](#) → [Hinnasto](#).

Tarkastuttajan on toimitettava Ruokavirastoon 1.6. mennessä lajikekuvaus, jos viljelystarkastukseen pyydetään lajike, joka ei ole lajikeluettelossa. Viljelystarkastusta ei saa tehdä ilman lajikekuvausta.

Viljelystarkastuspyynnössä on kirjallisesti ilmoitettava viljelyksen perustamiseen käytetyn kantasiemenen kauppaeränumero, joka toimii kantasiemenen tunnistetietona. Huomiota tulee kiinnittää siihen, että kauppaerämerkki ja erästä tuotettava siemenluokka on merkitty oikein ja selvästi. Viljelijän tunnistaminen perustuu tilatunnukseen, joten tunnuksen on oltava oikein. Tilan osoite ja sijainti on ilmoitettava niin selvästi, että tilalle on helppo löytää. Viljelys voi sijaita eri kunnassa kuin tilakeskus, joten myös viljelyksen sijaintikunta on ilmoitettava. Lisäksi tarkastuksen pyytäjän on kerrottava siemenviljelijän puhelinnumero. Tarkastuttajan on ilmoitettava asiakas- tai pakkaamonumeronsa, jos hänelle on sellainen annettu.

Viljelystarkastajan on otettava välittömästi yhteyttä Ruokavirastoon, jos viljelystarkastus pyydetään tekemään viljelykselle, josta ei ole sähköistä pöytäkirjaa.

8.1.2 Viljelystarkastuksen peruminen

Ruokavirastoon on viipymättä tehtävä ilmoitus, jos aiemmin pyydettyä viljelystä ei myöhemmin halutakaan tarkastuttaa. Tarkastuksen pyytäjän on tällöin korvattava mahdolliset Ruokavirastolle ja tarkastajalle aiheutuneet kustannukset.

8.1.3 Uusintatarkastus

Viljelijällä on oikeus saada toisen tarkastajan tekemä uusintatarkastus, jos viljelijä on tyytymätön ensimmäisen viljelystarkastajan tekemään tarkastukseen. Viljelijän on välittömästi ensimmäisen tarkastuksen jälkeen pyydettävä uusintatarkastus Ruokavirastosta. On kaikkien edun mukaista, että uusintatarkastus tehdään mahdollisimman pian ensimmäisen tarkastuksen jälkeen. Uusintatarkastuksen pyytäjä maksaa uusintatarkastuksesta aiheutuvat kustannukset.

8.2 Viljelystarkastaja

Viljelystarkastajat ovat Ruokaviraston viideksi vuodeksi kerrallaan valtuuttamia tarkastajia, siemenliikkeen palveluksessa olevia tarkastajia tai Ruokaviraston omia virkamiehiä. Vain he voivat tehdä Suomessa viljelystarkastuksia. Viljelystarkastusoikeudet myönnetään yhteen uuteen lajiryhmään vuodessa. Lajiryhmät ovat:

- o kaura, ohra, nurmi- ja nurmipalkokasvit
- o herne, härkäpapu, ruis, ruisvehnä, vehnä, öljy- ja kuitukasvit sekä muut lajit
- o peruna.

Viljelystarkastajien edellytetään osallistuvan Ruokaviraston järjestämään koulutukseen vähintään kolmen vuoden välein ja muutenkin ylläpitämään viljelystarkastuksiin liittyviä tietoja ja taitojaan. Tarkastusoikeuksien säilymiseen liittyen on oltava yhteydessä Ruokavirastoon, jos tarkastajalla on takanaan yksi tai useampi välivuosi tarkastuksissa. Ruokavirasto seuraa tarkastajien työn laatua muun muassa pöytäkirjojen perusteella, valvontatarkastuksilla sekä auditoimalla viljelystarkastajia.

8.2.1 Valtuutettu viljelystarkastaja

Valtuutettu viljelystarkastaja on pääsääntöisesti valvontaviranomainen, neuvontajärjestön palveluksessa oleva tai muu tehtävään sopiva henkilö, jonka Ruokavirasto on kouluttanut ja valtuuttanut tehtävään. Valtuutus on sidottu valtuutetun henkilön työnantajaan ja päättyy valtuutetun vaihtaessa työpaikkaa. Valtuutus on mahdollista aktivoida uudelleen, jos henkilö tulee tekemään viljelystarkastuksia myös uudessa työssään. Valtuutettu tarkastaja ei saa olla siemenliikkeen omistaja, osakas, omistajan tai osakkaan perheenjäsen, hallituksen jäsen, neuvonantaja tai siemenalalla toimivan yrityksen palveluksessa.

Valtuutetut viljelystarkastajat saavat tarkastaa kaikkien niiden kasviryhmien lajeja, joihin tarkastusoikeudet on myönnetty. Vain valtuutetut tarkastajat, eli muut kuin liikkeiden tarkastajat, voivat tehdä valvontatarkastuksia (duplikaattitarkastuksia) ja tarkastaa siemenviljelyksiä, joilla tuotetaan perussiementä tai perussiemenluokkaa edeltäviä siemensukupolvja.

8.2.2 Valtuutettu liikkeen viljelystarkastaja

Valtuutettu liikkeen viljelystarkastaja on pääsääntöisesti siemenliikkeen palveluksessa oleva, tehtävään sopiva henkilö, jonka Ruokavirasto on kouluttanut ja valtuuttanut tehtävään. Valtuutettu liikkeen tarkastaja ei saa olla siemenliikkeen omistaja, osakas, omistajan tai osakkaan perheenjäsen tai hallituksen jäsen. Valtuutus on sidottu työnantajaan ja päättyy henkilön vaihtaessa työpaikkaa.

Valtuutetut liikkeen viljelystarkastajat saavat tarkastaa vain työnantajansa tarkastuttamia siemenviljelyksiä. Tarkastusoikeudet koskevat perussiemenluokkien jälkeisiä sukupolvia niissä kasviryhmissä, joihin tarkastusoikeudet on myönnetty.

8.2.3 Siemenvastuuhenkilö

ProAgrioissa ja siemenliikkeissä on erikseen sovittuja siemenvastuuhenkilöitä eli koordinaattoreita, jotka huolehtivat oman alueensa tai liikkeensä tekemien tarkastusten jakamisesta omille tarkastajilleen. Lista alueen tai liikkeen tulevista tarkastuksista lähetetään siemenvastuuhenkilöille.

Siemenvastuuhenkilöiden on palautettava tarkastuslista tarkastajilla täydennettynä Ruokavirastoon niin, että Ruokavirastossa tiedetään, kuka tarkastaja tarkastaa minkäkin viljelyksen. Tämä helpottaa tarkastajan selvittämistä myöhemmin, kun viljelijä esimerkiksi kysyy, kuka tekee viljelystarkastukset hänen tilallaan. Ruokavirasto lähettää sähköiset pöytäkirjat suoraan viljelystarkastajille.

Siemenvastuuhenkilöt voivat lähettää tarkastuttajalle listan siitä, kuka tarkastaja tarkastaa kyseisen toimijan sopimusviljelykset. Tämä osaltaan vähentää soittokierroksia viljelijä → tarkastuttaja → Ruokavirasto → siemenvastuuhenkilö → viljelystarkastaja → viljelijä.

8.2.4 Uusi tarkastaja

Uuden tarkastajan on osallistuttava Ruokavirastossa järjestettävään lajikeaitouskoulutukseen ja teoriapäiviin. Lajikeaitouskoulutuspäivinä järjestetään kokeita, jotka uuden tarkastajan on suoritettava hyväksytysti ennen kuin hän voi itsenäisesti tehdä kyseessä olevan lajiryhmän viljelystarkastuksia. Kokeita järjestetään muun muassa lajikeaitouteen, viljelystarkastuksen teoriaan ja hukkakauran tunnistamiseen liittyen.

Ruokaviraston järjestämään koulutukseen osallistumisen jälkeen uuden tarkastajan on tehtävä vähintään viisi viljelystarkastusta kokeneen tarkastajan mukana. Paras hyöty saadaan, kun ohjaukseen sisältyy monipuolisesti eri lajeja. Vasta tämän jälkeen hän voi alkaa tehdä tarkastuksia itsenäisesti. Uuden tarkastajan on itse sovittava kokeneen tarkastajan kanssa ohjauksesta. Kokenut tarkastaja voi olla valtuutettu tarkastaja, valtuutettu liikkeen tarkastaja tai viljelystarkastuksia tehnyt Ruokaviraston virkamies. Kokeneen tarkastajan edellytetään tehneen aktiivisesti tarkastuksia vähintään kaksi vuotta ennen kuin hän voi alkaa opastamaan uutta tarkastajaa itsenäiseen tarkastustyöhön. Kokeneen tarkastajan tulee olla käynyt koulutuksessa Ruokavirastossa sinä vuonna, kun hän opastaa uutta tarkastajaa. Kokeneen tarkastajan on opastettava uudelle tarkastajalle vähintään seuraavat asiat:

- viljelykseen liittyvien esitietojen tarkastaminen
- lajikeaitouden tarkastaminen, tautisten yksilöiden etsiminen ja niiden tunnistaminen
- miten liikkua lohkoilla (monia eri vaihtoehtoja)
- tarvitun koealamäärän laskeminen, koealojen sijoittaminen lohkoille ja itse koealatarkastus

- miten ja mistä hukkakauraa kannattaa etsiä
- sähköisen viljelystarkastuspöytäkirjan täyttö
- loppukeskustelu viljelijän kanssa.

8.2.5 Salassapitovelvollisuus ja esteellisyys

Viljelystarkastaja ei saa ilmaista kenellekään tai käyttää omaksi hyödykseen sellaista liikesalaisuutena pidettävää tietoa, jonka hän viljelystarkastajana on saanut tietoonsa.

Tarkastaja ei voi toimia neuvojana samassa asiassa tilalla, jota hän myöhemmin tarkastaa. Hän ei voi esimerkiksi tehdä viljelysuunnitelmaa sellaiselle siemenviljelytilalle, jonka hän tarkastaa.

Tarkastaja ei saa tarkastaa viljelystä, jos hän on esteellinen. Tarkastajan on välittömästi ilmoitettava esteellisyytensä, kun esimerkiksi ProAgrian tai liikkeen vastuuhenkilö on jakanut tarkastettavat viljelykset tarkastajilleen.

Virkamies on esteellinen, jos:

- hän tai hänen sukulaisensa on asianosainen
- asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa hänelle, tai hänen lähisukulaiselleen
- hän tai hänen lähisukulaisensa avustaa tai edustaa asianosaista tai sitä, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa
- hän on palvelussuhteessa tai käsiteltävään asiaan liittyvässä toimeksiantosuhteessa asianosaiseen tai siihen, jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa
- hän on hallituksen, hallintoneuvoston tai niihin rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka toimitusjohtajana tai sitä vastaavassa asemassa sellaisessa yhteisössä, säätiössä tai julkisoikeudellisessa laitoksessa tai liikelaitoksessa, joka on asianosainen tai jolle asian ratkaisusta on odotettavissa erityistä hyötyä tai vahinkoa
- luottamus hänen puolueettomuuteensa muusta erityisestä syystä vaarantuu.

Lähisukulaisella tarkoitetaan virkamiehen lapsia, vanhempia, isovanhempia ja sisaruksia sekä näiden puolisoja ja lapsia. Lähisukulaiseen rinnastetaan virkamiehen puoliso, kihlattu ja virkamiehen kanssa avioliitonomaisissa oloissa elävä henkilö, heidän lapsensa, vanhempansa, isovanhempansa ja sisaruksensa, näiden puoliset sekä lapset. Lähisukulaisena pidetään myös vastaavaa puolisuokulaista.

8.3 Valvontatarkastukset

Valvontatarkastukset tehdään samojen periaatteiden mukaan kuin varsinaiset viljelystarkastuksetkin. Ruokavirasto osoittaa valitsemilleen tarkastajille ne viljelykset, joille valvontatarkastukset tehdään. Viljelys voidaan valvontatarkastuksen perusteella hylätä, mikäli se ei täytä siemenviljelykselle siemenlain ja hukkakauran torjunnasta annettujen lakien nojalla annettuja vaatimuksia. Vastaavasti alun perin hylättäväksi ehdotettu siemenviljelys voidaan valvontatarkastuksen perusteella ehdottaa hyväksyttäväksi.

Ruokavirasto valvoo MMM:n asetuksen 473/2020 mukaisesti valtuutettujen liikkeen viljelystarkastajien tekemiä viljelystarkastuksia. Ruokaviraston on tarkastettava vähintään 5 prosenttia viljelyksistä, jotka siemenliikkeen palveluksessa oleva tarkastaja on tarkastanut. Valvontoja tekevät kokeneet valtuutetut tarkastajat ja Ruokaviraston omat virkamiehet. Ruokavirasto voi valvoa myös valtuutettujen tarkastajien työtä valvontatarkastuksilla.

Valvontatarkastuksessa tarkastaja toimittaa valvontapöytäkirjan ensimmäisen kappaleen Ruokavirastoon, toisen tarkastuttajalle, kolmannen jättää itselleen ja neljännen antaa viljelijälle.

9 Viljelystarkastuksen pääperiaatteet

Viljelystarkastajan tärkein tehtävä on varmistaa, että siementuotanto täyttää siementuotannon edellytykset. Siemenviljelys on tarkastettava vähintään kerran kasvukauden aikana, kun kyseessä olevan lajin lajiketuntemerkit erottuvat parhaiten. Hybridituotanto on kuitenkin tarkastettava useamman kerran. Katso tarkemmin luku 9.6. *Hybridien tuottamiseen tarkoitetut siemenviljelykset ja niiden tarkastaminen*. Viljelystarkastus suoritetaan sellaisessa kasvuston kehitysvaiheessa, että lajiketuntemerkit ovat nähtävissä, mahdollinen hukkakaura on tullut täydelle röyhylle ja mahdolliset kasvitaudit ovat vielä helposti havaittavissa. Oikea aika tehdä viljelystarkastus riippuu siis lajista.

Liikkeillä on sopimustuotannossaan oikeus asettaa tiukempia siemenviljelystä koskevia vaatimuksia kuin mitä tässä käsikirjassa on mainittu. Tiukennukset eivät kuitenkaan vaikuta siemenviljelyn hyväksymiseen tai hylkäämiseen, mutta ne voivat vaikuttaa sadon vastaanottoon.

Jos viljelijä ei pysty osoittamaan, että siemenviljelyn kantasiemen on virallisesti tarkastettua ja sertifioitua, viljelystarkastusta ei suoriteta loppuun. Tällaisissa tapauksissa tarkastajan on otettava yhteyttä Ruokaviraston siemenyksikköön, joka tekee lopullisen päätöksen tarkastuksen keskeyttämisestä.

Asia on kirjattava sähköiseen pöytäkirjaan, jos viljelijä ei pysty laskun, rahtikirjan tai muun dokumentin avulla osoittamaan, että tilalle on hankittu riittävästi kelvollista siemenviljelyn kantasiementä. Tällaisessa tilanteessa tarkastus tehdään kuitenkin loppuun asti.

9.1 Viljelystarkastuksen kulku

Tarkastajan tulee ottaa yhteyttä viljelijään hyvissä ajoin ennen viljelystarkastusta ja ilmoittaa, kuka viljelyn tarkastaa. Näin viljelijä tietää keneen hän voi ottaa yhteyttä tarkastusasioissa. Ilmoituksen voi tehdä puhelimella, sähköpostilla tai kirjallisesti esimerkiksi kirjan lopussa olevalla lomakkeella (Liite 1). Viljelijälle ilmoittaminen vähentää tarpeettomia soittokierroksia ja auttaa tarkastajaa suunnittelemaan työtään. Tarkastajan ei kuitenkaan kannata ilmoittaa tarkastuspäivää paljon etukäteen, sillä aikataulut muuttuvat helposti esimerkiksi sadepäivien takia. Tarkkaa päivää ei kannata ilmoittaa kovin aikaisin siksikään, jotta hukkakauraa ei kitkettäisi juuri ennen tarkastusta.

Viljelijältä pyydettävät tiedot ovat:

- yhteystiedot
- kantasiementiedot, jotka tarkastetaan vakuustodistuksista
- laskusta, rahtikirjasta tai muusta tositteesta tilalle toimitettu siemenmäärä
- arvio eri lajien kylvetystä siemenmäärästä (kg / ha, katso Taulukko 1)
- Monivuotisilla viljelykasveilla riittää, että kantasiemen- ja esikasvitiedot tarkastetaan ensimmäisenä satovuotena.
- siemenviljelyn pinta-ala
- siemenviljeltävän lajikkeen mahdollinen muu tuotanto tilalla
- lohkonumerot, lohkojen pinta-alat ja sijainnit
- esikasvit lohkoittain ja vuosittain, elleivät ole tulostuneet kokonaisuudessaan pöytäkirjaan
- siemenviljeltävän lajin muut lajikkeet viljelmällä
- muiden tilalla viljeltävien lajien lajikkeet
- koneiden, laitteiden ja varastojen yhteiskäyttö muiden viljelijöiden kanssa.

Yleistarkastuksessa tarkastettavat asiat ovat:

- Vastaako pinta-ala arviolta ilmoitettua määrää?
- Onko viljelys ilmoitettua lajiketta?
- Vastaavatko esikasvit ennalta ilmoitettua?
- Täyttyvätkö eristys-eristysvaatimukset?
- Mikä on hukkakauratilanne?
- Millaista on rikkakasvien ja kasvitautien esiintyminen viljelyksellä?

Koealatarkastuksella tarkastettavat asiat ovat:

- lajikeaitous
- haitalliset vieraat viljelykasvilajit
- siemenlevintäiset kasvitaudit
- rikkakasvit.

Loppukeskustelu viljelijän kanssa sisältää:

- selostuksen siemenviljelykseltä tehdyistä havainnoista ja toimenpide-ehdotuksista

Pöytäkirjojen palauttamiseen liittyen tarkastaja:

- palauttaa sähköisen pöytäkirjan viipymättä Ruokavirastoon
- paperisen pöytäkirjan palautusohjeet löytyvät kappaleesta 10.2

Taulukko 1. Siemenviljelyksen perustamiseen käytettävät suuntaa antavat kylvömäärät.

	Viljelykasvilaji	1 000 siemenen paino (g)	Kylvömäärä (kg / ha) *)
Viljakasvit	Syysvehnä	37 - 42	210 - 250
	Kevätvehnä	32 - 39	215 - 300
	Syysruis	24 - 32	130 - 180
	Ohra	36 - 48	200 - 270
	Kaura	32 - 39	180 - 240
Palkokasvit	Herne	185 - 230	255 - 450
	Härkäpapu	300 - 600	200 - 400
Kuitukasvit	Pellava	4 - 5	60 - 100
Öljykasvit	Kevätrypsi	2,5 - 3	8 - 12
	Kevätrapsi	3 - 5	12 - 16
	Öljypellava	6 - 8	40 - 55
	Keltasinappi	5 - 6	12
Nurmikasvit	Timotei	0,4 - 0,5	8 - 10
	Nurminata	2	10 - 15
	Englanninraiheinä	2	10 - 15
	Punanata	1	10 - 12
	Puna-apila (diploidi)	1,8	5 - 7
	Puna-apila (tetraploidi)	2,5	10 - 12
	Alsikeapila	0,7	8 - 10
Muut kasvit	Viljatatar	20 - 25	40 - 55
	Kumina	2 - 3	10 - 15
	Ruokohelpi	0,9 - 1,1	11 - 16
	Kitupellava eli <i>Camelina</i>	1	7 - 10

*) Kylvömäärä on laskettu 90 % itävyyden mukaan.

Tarkempi kylvömäärän laskentakaava on: (Kylvötiheys kpl / m² x 1 000 siemenen paino g) / itävyys-%.

Kylvötiheys: ruis 450 - 500 kpl / m², ohra 500 kpl / m², kaura ja syysvehnä 500 - 550 kpl / m²

9.2 Viljelyedellytykset

9.2.1 Siemenviljeltävän lajin muut lajikkeet viljelmällä ja lajikeryhmittely

Lajikerajoitukset koskevat auringonkukkaa, rapsia, rypsiä ja hampppua, joista kustakin saa tilalla olla siementuotantoa vain yhdestä lajikkeesta kerrallaan. Tilalla saa kuitenkin olla yhtä aikaa viljelyssä saman lajin kevät- ja syysmuotoa eli esimerkiksi kevätropsi ja syysropsi. Nurmi- ja nurmipalkokasveilla sekä pellavalla suositellaan vain yhden lajikkeen viljelemistä kerrallaan. Ristipölytteisten lajien ja pellavan lajikkeita ei voi tunnistaa siemennäytteistä, joten mahdolliset lajikesekaannukset ilmenevät vasta seuraavan kesän viljelys- ja kenttäkoetarkastuksissa.

Ruokavirasto julkaisee lajikekuvaukset osoitteessa ruokavirasto.fi → [Tietoa meistä](#) → [Asiointi](#) → [Oppaat ja lomakkeet](#) → [Yritykset](#) → [Kasvintuotantoala](#) → [Siementarkastuksen ohjeet](#).

Siemenliikkeen ja siemenviljelijän välisissä siementuotantosopimuksissa liikkeet voivat halutessaan asettaa siemenviljelylle ja viljelykseltä saatavalle sadolle tiukemmat vaatimukset verrattuna kansallisessa lainsäädännössä julkaistuihin vähimmäisvaatimuksiin. Liike voi esimerkiksi vaatia, että sen tarkastuttamilla viljelyksillä noudatetaan edelleen lajikeryhmittelyä. Ruokavirasto kuitenkin hyväksyy tai hylkää siemenviljelykset, ja sertifioi niiden sadosta muodostetut kauppaerät, kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Ilman erillistä lupaa samalla tilalla ei saa tuottaa samasta lajikkeesta useampaa siemenluokkaa.

9.2.2 Siemenviljeltävän lajikkeen mahdollinen muu tuotanto tilalla

Tilalla ei saa olla siemenviljeltävästä lajikkeesta muita viljelyksiä, joista korjataan tuleentunut siemensato. Esimerkiksi niitettävä rehutuotanto on kuitenkin mahdollista. Rehu- tai kesantolohko on niitettävä ennen tuleentumista ja niitto on todettava ennen viljelystarkastuspöytäkirjan allekirjoittamista. Jos viljelijä aikoo tuottaa tietystä ohralajikkeesta esimerkiksi mallasta ja siementä, on mallasviljelys perustettava vähintään yhtä korkealla siemenluokalla kuin varsinainen siemenviljelyskin. Maltaaksi aiotut lohkot tarkastetaan samoilla kriteereillä kuin siemenviljelylohkotkin. Tarkastaja ehdottaa mallaslohkot hyväksyttäviksi, jos mallaslohkot täyttävät siemenviljelykselle asetetut vaatimukset. Tarkastaja ehdottaa mallaslohkot hylättäviksi, jos maltaaksi tarkoitetut lohkot eivät täytä siemenviljelyksen vaatimuksia esimerkiksi esikasvien osalta. Viljelystarkastaja siis käsittelee mallaslohkoja niin kuin ne olisivat osa siemenviljelystä. Hän esimerkiksi selvittää mallasviljelyksen perustamiseen käytetyn kantasiemenen sekä tarvittaessa lisää mallaslohkosten numerot, pinta-alat ja esikasvitiedot pöytäkirjaan.

Yhdestä lajikkeesta voi viljelmällä tuottaa vain yhtä siemenluokkaa olevaa siementavaraa kerrallaan. Viljelykset voidaan hyväksyä korkeintaan siihen luokkaan, johon alimman luokan kantasiemen antaa edellytykset, jos lajikkeesta on perustettu siemenviljelyksiä eri siemenluokkaa olevilla siemenenerillä.

Esimerkki 2

Samalla viljelmällä on perustettu saman ohralajikkeen siemenviljelys PB- ja C1-kantasiemenenerillä. Kaikki lohkot hyväksytään C2-siemenluokkaan. Tällaisissa tapauksissa kannattaa kuitenkin olla yhteydessä tarkastuttajaan ja Ruokavirastoon.

9.2.3 Esikasvirajoitukset

Esikasvirajoituksilla pyritään estämään se, että pellossa säilyneet edellisvuosien sopimattomat viljelykasvit eivät päädy sellaisen siemenviljelyksen satoon, missä ne aiheuttaisivat laji- tai lajikeaitousongelmia. Viljelysuunnitelmia tehtäessä on siis huolehdittava siitä, että esikasvina ei ole sellaista kasvilajia ja -lajiketta, joka voisi aiheuttaa siemenviljelyksen hylkäyksen.

Kullekin lajille ja siemenluokalle on määrätty vähimmäisaika, joka pitää olla kulunut siitä, kun lohkolle on viimeksi viljelty saman lajin eri lajiketta tai saman lajikkeen aitoudeltaan tuntematonta erää. Erästä on voitava esittää viljelystarkastajalle nähtäväksi virallinen vakuustodistus, jotta saman lajikkeen erä voitaisiin katsoa aitoudeltaan tunnetuksi. Vakuuden puuttuessa asiasta on mainittava pöytäkirjassa ja kantasiemenen erämerkki tarkastetaan laskusta tai rahtikirjasta. Tarkastajan tulee tarvittaessa korjata siemenviljelyksen kantasiementiedot oikeiksi pöytäkirjaan. Viljavan tarkastajan tekemä huoltovarmuusvarastoidun lajikkeellisen siemenviljan viljelystarkastus hyväksytään tarkastukseksi, joka osoittaa esikasvin aitouden. Viljavan tarkastajan tekemästä tarkastuksesta lisätään tieto viljelystarkastuspöytäkirjaan.

Ruokavirasto voi lisäksi määrittää herneen, kauran, ohran ja vehnän lajikeaitouden esikasvina siemennäytteestä. Viljelijä voi lähettää Ruokavirastoon virallisesti otetun näytteen laboratoriossa suoritettavaa lajikeaitoustarkastusta varten, jos viljelijä on lisännyt lajiketta tilalla eikä virallista viljelystarkastusta ole tehty. Näytteen on oltava Ruokavirastossa viimeistään 31.5. Näyte otetaan viimeisimmästä sadosta, joka kyseessä olevalta lohkolta on korjattu. Satoa on hyvä olla jäljellä yli 300 kg, jotta näyte olisi edustava. Mikäli näyte vastaa ilmoitetun lajikkeen tuntomerkkejä ja on riittävän yhtenäinen, erän voidaan katsoa olevan lajikeaitoudeltaan tunnettua. Viljelijän on esitettävä tarkastuksesta annettava todistus viljelystarkastajalle viljelystarkastuksen yhteydessä.

Ruokavirasto ei tee laboratorioaitoustarkastusta ristipölytteisille lajeille, kuten nurmi- ja nurmipalkokasveille, rapsille, rypsiläille tai rukiille, vaan esikasvin kantasiemenen on oltava virallisesti sertifioitua.

Nurmi- ja nurmipalkokasveilla perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi. Nurmi- ja nurmipalkokasveilla esikasvivuodeksi lasketaan vuosi, jolloin peltolohkolle ei ole ollut kyseistä kasvilajia lainkaan. Poikkeukseksi katsotaan sellainen tilanne, jossa nurmikasvusto on lopetettu kemiallisesti 1.7. mennessä. Perustettaessa nurmikasvien siemenviljelystä rehunurmikasvuston jälkeen on syytä erityisen huolellisesti selvittää esikasvina olleen kasvuston koostumus. Monet rehutuotantoon tarkoitetut siemenseokset sisältävät useiden eri lajien ja lajikkeiden siemeniä.

Esimerkki

Timotein siemenviljelys on lopetettu kemiallisesti 1.7.2024 mennessä. Vuosi 2024 lasketaan ensimmäiseksi esikasvivuodeksi ja uuden toisen lajikkeen timotein siemenviljelyksen voi perustaa 2026.

Esimerkki 3

Puna-apilan siemenviljelys on perustettu vuonna 2024 suojaviljaan. Viljelystarkastajan on siis selvítettävä esikasvit vuosilta 2021, 2022 ja 2023. Vuosina 2021 - 2023 viljelyksen lohkoilla ei ole saanut kasvaa toista, tai aitoudeltaan tuntematonta, puna-apilalajiketta.

9.2.4 Lajit, joista on kevät- ja syysmuotoja

Esimerkiksi kevät- ja syysvehnä, kevät- ja syysruis sekä kevät- ja syysrypsi ovat saman lajin eri muotoja. Syysviljoilla sekä syysrypsillä ja -rapsilla perustamisvuosi katsotaan esikasvivuodeksi.

Esimerkki 4

Lohkolla on vuonna 2024 kasvanut kevätvehnäviljelys ja kesällä 2025 ohraviljelys. Syksyllä 2025 viljelijä voi perustaa lohkolle syysvehnän siemenviljelyksen ja tuottaa C1- tai C2-siemenluokan siementä. Näin voi toimia, koska kesä 2025 täyttää C1- ja C2-siemenviljelyksen esikasvivaatimuksen.

Sellaista ei kuitenkaan hyväksytä, että lohkolla on kesällä 2025 kevätvehnää ja syksyllä 2025 lohkolle perustetaan syysvehnäsiemenviljelys.

Jos siemenviljelyksen yhdellä tai useammalla lohkolla on kasvanut väärä esikasvi, vain ne lohkot hylätään, joilla on ollut väärä esikasvi. Vilja-, palkovilja- tai öljykasvi on puitava erikseen ja toimitettava muuhun käyttöön, jos viljelys tai sen osa hylätään esikasvien takia. Näiden toimittaminen muuhun käyttöön on tarvittaessa pystyttävä osoittamaan kuitilla tai muulla selvityksellä. Nurmisiemenviljelyksen hylätty osa on puolestaan niitettävä ennen siemensadon korjaamista. Tarkastajan on todettava nurmen niitto ennen viljelyksen loppuosan hyväksymistä.

9.2.5 Kantasiementiedot

Viljelystarkastajan on tarkastettava, että viljelijä on käyttänyt tarkastuksen esitiedoissa mainittua siemenereää viljelyksen perustamiseen. Tarkastus tehdään pyytämällä nähtäväksi erän vakuustodistus. Viljelijän on kyettävä esittämään vakuustodistus jokaisesta käyttämästään kantasiemenereästä. Vakuuden puuttuessa asiasta on mainittava pöytäkirjassa ja kantasiemenen erämerkki tarkastetaan laskusta tai rahtikirjasta. Käytetyn kantasiemenereän siemenluokka kirjataan sähköiseen pöytäkirjaan. Tarkastajan tulee tarvittaessa korjata siemenviljelyksen kantasiementiedot oikeiksi pöytäkirjaan. Eli kantasiemenereät, joita ei ole käytetty viljelyksellä, poistetaan. Toisaalta viljelystarkastajan on lisättävä kantasiemenen kauppaerä pöytäkirjaan vakuustodistuksen mukaan, jos kantasiementietoa ei ole valmiiksi pöytäkirjassa. Myös kantasiemenen sukupolvi on merkittävä pöytäkirjaan.

Tilalla voi olla aikaisempaan vuonna hankittua siementä, joka on jostakin syystä jäänyt käyttämättä. Tällaista siementä voi käyttää siemenviljelyksen perustamiseen. Muualta hankittu siementavara, kuten esimerkiksi naapurilta hankittu, sopimuskumppanilta ylijäänyt tavara tai oma edellisen vuoden siemenviljelyksen sato, ei kelpaa siemenluokkajärjestelmän mukaiseen siementuotantoon. Viljelystarkastuksessa hyväksytyn viljelyksen satoa ei hyväksytä siemenviljelyksen kantasiemeneksi, jos sillä ei ole voimassa olevaa vakuustodistusta.

9.2.6 Viljelyksen pinta-ala, lohkojen koko ja lohkotunnukset

Viljelyksen ja lohkojen pinta-alat on tarkastettava tukihakemuksen kasvulohkolomakkeesta tai muusta luotettavasta lähteestä, jos tiedot eivät ole esitetyt pöytäkirjalla. Oikea pinta-ala on tärkeä tieto tarkkailtaessa viljelykseltä saatavan sadon määrää.

9.2.7 Luonnonmukaisesti tai siirtymävaiheessa tuotettu kylvösiemen

Luonnonmukaisen tai siirtymävaiheen siemenen tuottaminen edellyttää kuulumista luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään. Luomuvalvontaan kuuluva toimija tarkastetaan vähintään kerran vuodessa. Tarkastuksen tekee Ruokaviraston valtuuttama tarkastaja tai ELY-keskuksen virkamies. Kun luomuvaatimukset täyttyvät, ELY-keskus antaa päivitetyn luomusertifikaatin eli luomutodistuksen, joka on normaalisti voimassa seuraavan kalenterivuoden loppuun asti. Kaikkien luomuvalvontaan kuuluvien toimijoiden luomusertifikaatit ovat saatavissa Ruokaviraston luomuhakupalvelussa ([ruokavirasto.fi → Henkilöasiakkaat → Tietoa elintarvikkeista → Luomuruokaa kuluttajille → Luomuhakupalvelu](https://ruokavirasto.fi/Henkilöasiakkaat/Tietoa%20elintarvikkeista/Luomuruokaa%20kuluttajille/Luomuhakupalvelu)).

9.2.7.1 Siirtymävaiheessa tuotettu kylvösiemen

Siirtymävaiheessa olevalla lohkolle voi tuottaa vain tavanomaista tai siirtymävaiheen siementä. Sato voidaan käyttää ja markkinoida siirtymävaiheen siemenenä, kun lohko on ollut siirtymävaiheessa vähintään 12 kk ennen sadonkorjuuta.

Yksivuotisilla kasveilla (mukaan lukien yksivuotiset syysmuodot), kuten härkäpavulla, kauralla ja rukiilla, siirtymävaiheen siementä on mahdollista tuottaa esimerkin 5 mukaisesti.

Esimerkki 5

*Lohkon siirtymävaiheen on pitänyt kestää 12 kk ennen siemenviljelyksen **sadonkorjuuta**. Härkäpavun siemenviljelyksen, jonka sato korjataan 1.9.2025, sato voidaan käyttää ja markkinoida siirtymävaiheen siemenenä, jos lohkon siirtymävaihe on alkanut viimeistään 1.9.2024.*

Monivuotisilla nurmikasveilla, kuten apilalla, nurminadalla ja timoteilla, siirtymävaiheen siementä on mahdollista tuottaa esimerkin 6 mukaisesti.

Esimerkki 6

*Lohkon siirtymävaiheen on pitänyt kestää 12 kk ennen siemenviljelyksen **sadonkorjuuta**. Nurminadan siemenviljelyksen, jonka sato korjataan 10.7.2025, sato voidaan käyttää ja markkinoida siirtymävaiheen siemenenä, jos lohkon siirtymävaihe on alkanut viimeistään 10.7.2024.*

9.2.7.2 Luonnonmukaisesti tuotettu kylvösiemen

Yksivuotisilla kasveilla lohkon siirtymäaika on vähintään 24 kk ennen kylvöä. Yksivuotisilla kasveilla (mukaan lukien yksivuotiset syysmuodot), kuten härkäpavulla, kauralla ja rukiilla, luonnonmukaisesti tuotettua siementä on mahdollista tuottaa esimerkin 7 mukaisesti.

Esimerkki 7

*Lohkon siirtymävaiheen on pitänyt kestää 24 kk ennen siemenviljelyksen **kylvämistä**. Härkäpavun siemenviljelyksen, joka on kylvetty 1.5.2025, sato voidaan käyttää ja markkinoida luonnonmukaisesti tuotettuna siemenenä, jos lohkon siirtymävaihe on alkanut viimeistään 1.5.2023.*

Monivuotisilla nurmisiemenkasveilla lohkon siirtymäaika on vähintään 24 kk ennen sadonkorjuuta. Apilalla, nurminadalla ja timoteilla luonnonmukaisesti tuotettua siementä on mahdollista tuottaa esimerkin 8 mukaisesti.

Esimerkki 8

*Lohkon siirtymävaiheen on pitänyt kestää 24 kk ennen siemenviljelyksen **sadonkorjuuta**. Timotein siemenviljelyksen, jonka sato korjataan 1.8.2025, sato voidaan käyttää ja markkinoida luonnonmukaisesti tuotettuna siemenenä, jos lohkon siirtymävaihe on alkanut viimeistään 1.8.2023.*

9.2.7.3 Siemenviljelyksen kantasiemen

Siirtymävaihe- tai luomusiemenviljelyksellä kantasiemenenä voidaan käyttää tavanomaisesti tuotettua kantasiementä, jos Ruokavirasto on myöntänyt yleisen tai ELY-keskus eräkohtaisen luvan sen käyttämiseen. Useimmat lajikkeet ja kantasiemenenerät kuuluvat ns. yleisen luvan piiriin, jolloin niiden käyttöön siirtymävaihe- tai luomusiemenviljelysten kantasiemenenä ei tarvitse hakea eräkohtaista lupaa. Kantasiemenelle ei voi saada lupaa peittaukseen aineilla, joiden käyttö luomussa ei ole sallittu.

9.2.8 Lajikkeeton kaupallinen siemen ja standardisiemen

Siemenviljelyksiä koskevat hukkakaurasäädökset ovat voimassa, kun viljelijä tuottaa lajikkeetonta kaupallista siementä tai vihanneskasvien standardisiementä.

Kaikki tilan viljelykset, joilla tuotetaan tuleentunutta siemensatoa siemenviljeltävästä lajista, on viljelystarkastettava. Siemenviljelyksen on oltava lajiltaan tunnistettavaa ja lajipuhdasta. Siemenviljelyksellä ei saa olla runsaasti haitallisia viljely- tai rikkakasveja tai haitallisia siemenen käyttöarvoa alentavia tauteja.

Lajikkeetonta kaupallista siementä tuottaessa eristytetäisyydelle tai esikasveille ei ole asetettu vaatimuksia säädöksissä. Katso kuitenkin mahdolliset lajikohtaiset sivut (luku 10). Poikkeuksena on mustasinappi, jolla on 200 m eristytetäisyysvaatimus.

Ne vihanneskasvien siemenviljelykset, joilla tuotetaan standardisiementä, tarkastetaan. Standardisiemenen tulee olla lajikkeeltaan riittävän tunnistettavaa ja puhdasta. Standardisiementä saa tuottaa tietyistä lajikkeista.

9.2.9 Alus-, kerääjä- ja tukikasvit sekä nurmen perustaminen suojaviljaan

Alus-, kerääjä- ja tukikasvien käyttö siemenviljelyksellä on sallittua. Viljelijän kannattaa kuitenkin aina erikseen pakkaajan kanssa sopia esimerkiksi aluskasvista, jotta sadon kunnostuksen yhteydessä ei tule odottamattomia ongelmia.

Nurmisiemenviljelykset perustetaan usein suojaviljaan. Suojaviljan kantasiemen voi olla sertifioimatonta siementä. Kannattaa kuitenkin aina muistuttaa hukkakauravaarasta, jos viljelijä puhuu suojaviljan käytöstä tarkastajan kanssa.

Kerääjä- ja aluskasvit luetaan nurmien esikasveiksi samalla tavoin kuin mikä tahansa muukin lohkolle kylvetty siemen.

9.2.10 Sekakasvusto

Eri lajien viljely samalla lohkolla on mahdollista sellaisten lajien kanssa, joista pystyy tekemään viljelystarkastuksen. Tarkastuttajan on hyväksyttävä mitkä ovat sellaisia lajiyhdistelmiä, jotka saadaan lajittelemalla erotettua toisistaan. Vain yhdestä lajista voi tuottaa satoa kunakin satovuotena. Sekakasvusto ilmoitetaan erikseen Ruokavirastolle viljelystarkastuspyynnön yhteydessä.

Esimerkki 9

Bjursele-puna-apila kylvetään peltoon 2022 keväällä aluskasviksi ja kasvusto käännetään maahan lokakuussa 2022. Lohkolle ei voi perustaa puna-apilan siemenviljelyä ennen kuin vuonna 2026. Ainoa poikkeus tähän on se, että aluskasviksi valittu puna-apila perustetaan sertifioidulla siemenellä, ja että siementuotanto on samasta lajikkeesta. Tässä tapauksessa siementuotannon on tapahduttava Bjursele-lajikkeesta. Tällöin aluskasvi ei vaikuta siementuotantoon.

Kerääjäkasvina käytetään todennäköisesti paljon raiheinää. Raiheinien siemen on samanmuotoista ja -painoista kuin nadan siemen, minkä takia raiheinän siemenen lajittelu pois nurminadan tai ruokonadan siemenestä on erittäin vaikeaa. Tämän takia erittäin vahvasti suositellaan, että lohkoilla noudatetaan kahden vuoden esikasvivaatimusta myös seuraavien lajiparien kesken, jos viljelijä aikoo perustaa nata- tai raiheinäsiemenviljelyksiä.

- nurminata tai ruokonata ↔ raiheinät
- raiheinälaji 1 ↔ raiheinälaji 2

Viljelystarkastuksessa alaa voidaan hylätä, jos vaikeasti lajiteltavia muita lajeja esiintyy runsaasti.

9.2.10 Koneiden, laitteiden ja varastotilojen yhteiskäyttö

Koneiden, laitteiden ja varastotilojen yhteiskäyttö muiden viljelmien (tilojen) kanssa voi aiheuttaa lajikkeiden sekaantumisvaaran. Koneiden, kuivureiden ja muiden tuotantovälineiden yhteiskäyttöä ei suositella muiden kuin siementuotantotilojen kanssa, sillä yhteiskäyttö lisää hukkakauran leviämiskä. Viljelystarkastajan on suositeltavaa keskustella asiasta viljelijän kanssa.

9.2.11 Viljelykäytännöistä

Siemenviljelyksillä tulee noudattaa hyvää viljelykäytäntöä. Hyvä viljelykäytäntö tarkoittaa, että pelto muokataan ja lannoitetaan tarkoituksenmukaisella tavalla ja kylvö tehdään tasaisen itämisen mahdollistavalla tavalla. Viljelyssä käytetään alueelle soveltuvia lajikkeita ja määrältään riittävää siemenmäärää. Kasvinsuojelusta huolehditaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Lohkon kasvukunnon tulee mahdollistaa normaalin korjuu- ja markkinakelpoisen sadon tuottaminen. Siemenviljelyksillä tulee huolehtia asianmukaisesta kasvinvuorottelusta. Sadonkorjuu tapahtuu kyseisen kasvin tavanomaisena korjuuajana. Siemenviljelyksiä ei tule perustaa riviviljelykasvien päisteisiin.

9.3 Yleistarkastus

Viljelyksen tarkastuksessa on ensimmäiseksi todettava, onko viljelys oikea. Eli onko viljelys yhtenäisesti samaa ilmoitettua lajiketta ja viljelläänkö lajiketta ilmoitetulla pinta-alalla. Kasvuston lajike tunnistetaan lajiketuntomerkkien perusteella. Lajikkeen määrittämiseen on sisällytettävä kasvustosta otettujen yksilöiden yksityiskohtaista tarkastelua, jolloin satunnaisesti valituista yksilöistä tutkitaan kaikki oleelliset tuntomerkit.

Viljelyksen yleistarkastus aloitetaan, jos kasvuston tuntomerkit täsmäävät ilmoitetun lajikkeen tuntomerkkien kanssa. Lajikeaitous, vieraat lajit ja taudit on aina tutkittava koealatarkastuksella. Lajike tunnistetaan irrottamalla yhdestä kylvörivistä järjestyksessä noin 20 yksilöä, joista tarkastetaan, että tuntomerkit täsmäävät lajiketaulukoissa esitettyjen tuntomerkkien kanssa. Esimerkiksi sivuversojen poikkeava kasvutapa voidaan havaita, kun yksilöt irrotetaan järjestyksessä ja kokonaisina. Lajikeominaisuudet tarkastetaan pääversosta. Lajikeaitous tarkastetaan joka lohkolta erikseen, jos viljelys on useammassa kasvulohkossa. Lajikeaitoutta on tarkkailtava koko viljelystarkastuksen ajan.

Ristipölytteisillä viljelykasveilla viljelystä on tarkastettava lajikeaitouden kannalta kokonaisuudessaan. Poikkeavat yksilöt voi havaita joukosta erottuvina esimerkiksi kasvutavan, kehitysrytmin, korkeuden tai muun vastaavan ominaisuuden perusteella.

Yleistarkastuksessa viljelyksellä kuljetaan siten, että koko viljelys tarkastetaan kattavasti, myös poikkisuuntaisesti kylvöriveihin nähden. Varsinkin pellonreunat ja sähkölinjojen alustat tarkastetaan huolella. Ruiskutusuria pitkin on hyvä kävellä, jos lohkolta niitä on. Ruiskutusurien hyödyntäminen varmistaa sen, että koko lohko tulee käytyä läpi tasaisin välimatkoin. Urien käyttö säästää myös voimia kasvuston havainnointiin. Lakoontuneissa kasvustoissa on pääsääntöisesti kuljettava poikkisuuntaisesti kylvöriveihin nähden.

Tarkastuksessa tehdään jatkuvasti havaintoja kasvuston yhtenäisyydestä, vieraiden lajien ja lajikkeiden, tautisten yksilöiden, rikkakasvien ja hukkakauran esiintymisestä. Hyvä tapa on kirjata koealat ja tehdyt havainnot esimerkiksi vihkoon, josta ne tarvittaessa löytyvät myöhemminkin. Yleistarkastuksessa tutkitaan myös aluskasvillisuutta. Kylvörivien välissä olevista viljelyskasviyksilöistä voidaan saada vihjeitä lohkon esikasveista. Näin saadaan varmistusta viljelijältä saatuihin tietoihin. Yleistarkastuksessa on hyvä tehdä havaintoja myös kylvämisen aloituspaikasta, mistä selviää, kuinka tarkasti kylvökone on puhdistettu edellisen kylvön siemenistä.

9.3.1 Eristysetäisyydet

Eristysetäisyyden tarkoituksena on vähentää vieraan siitepölyn aiheuttamaa aitouden huononemista. Siemenviljelyksen tulee olla riittävästi eristetty muista viljelyksistä, jotta vältetään myös siemenlevintäisten tautien leviäminen ja siemensadon sekaantuminen sadon korjuuvaiheessa. Eristysetäisyydet on määritelty lajeittain, siemenluokittain sekä nurmi- ja nurmipalkokasveilla myös viljelyksen koon mukaan.

Viljelyksen tarkastuksen yhteydessä tutkitaan, onko säädettyjä eristysetäisyyksiä lähempänä kasvustoa, josta on risteytymisvaara. Sellaisia viljelyksiä, joita ei luotettavasti voida todistaa samaksi lajikkeeksi kuin tarkastettava viljelys, pidetään eri lajikkeena. Viljelystarkastaja ehdottaa sen viljelyksen osan hylkäämistä, joka ei täytä vaadittua eristysetäisyyttä. Hylättävä ala on niitettävä ennen puintia, jos viljelystarkastaja ehdottaa esimerkiksi nurmisiemenviljelyksen lohkon, tai lohkon

osan, hylkäämistä risteytymisvaaran perusteella. Viljelystarkastajan on kirjattava toimenpide-ehdotus pöytäkirjaan ja käytävä jälkeensä tarkastamassa, onko ehdotusta noudatettu. Nurmisiemenviljelyksen hyväksyttävissä olevan osan voi hyväksyä vasta sen jälkeen, kun tarkastaja on todennut hylätyn alueen niiton. Hylätyn kasvuston niittovaatimus koskee nurmi- ja nurmipalkokasveja, eikä esimerkiksi härkäpapua, ruista tai rypsiä.

Eristysetäisyys voidaan katsoa täyttyneeksi, jos esimerkiksi timotein eri lajikkeiden siemenviljelysten välissä on metsä. Metsänä ei kuitenkaan voida pitää esimerkiksi koivukujaa tai pajukkoa.

Eri siemenluokilla on eri eristysetäisyysvaatimukset. Tarkastajan on selvitettävä, voidaanko viljelys hyväksyä alempaan siemenluokkaan, jos viljelys on pyydetty korkeampaan luokkaan kuin eristysetäisyys sallii. Joskus voi olla parempi vaihtoehto hylätä osa viljelyksestä ja hyväksyä loppuosa perussiemenluokkaan. Tämä on kuitenkin poikkeuksellista, ja ennen kuin tarkastaja toimii näin, hänen on oltava yhteydessä tarkastuttajaan. Pöytäkirjan huomautuskenttään on lisättävä selitys. Viljelijän vastuulla on selvittää naapurin viljelyksillään käyttämien kantasiemenerien kauppaerämerkit. Tämä koskee niitä lajeja, joilla on vaatimuksia eristysetäisyyden suhteen, kuten nurmi- ja nurmipalkokasveja, hampua, härkäpapua, rapsia, rypsiä ja ruista.

Esimerkki 10

Siemenviljelyksellä halutaan tuottaa rukiin perussiementä. Rukiin perussiementä tuotettaessa eristysetäisyysvaatimus on 300 m, ja sertifioitua siementä tuotettaessa 250 m. Siemenviljelyksen siemenluokka voidaan ehdottaa hyväksyttäväksi sertifioituksi siemeneksi (C), jos ruissiemenviljelyksestä on 270 metrin päässä toinen ruiskasvusto, joka on eri / tuntematonta lajiketta. Siinä tapauksessa siemenviljelys voidaan kokonaisuudessaan hyväksyä.

Nurmikasveilla risteytymistä voivat aiheuttaa liian lähellä sijaitsevan saman lajin siemenviljelysten lisäksi niittonurmet, suojavyöhykkeet ja -kaistat, joutomaat sekä muut vastaavat alueet. Jos vaadittavaa eristysetäisyyttä lähempänä oleva niittonurmi on niitetty ennen tarkastusta, on tärkeää selvittää, onko se tapahtunut ennen kasvuston kukkimista. Viljelys tai sen osa hylätään, jos asia jää epäselväksi. Kasvuston runsautta ja etäisyyttä tarkastettavasta viljelyksestä tarkastellaan, kun arvioidaan pientareiden tai joutomaiden kasvuston aiheuttamaa risteytymisvaaraa. Yleensä huomioidaan vain kasvustot, jotka tiheydeltään vastaavat siemenviljelystä. Usein joutomailla tai pientareilla esimerkiksi nurminadan, puna-apilan tai timotein osuus on hyvin vähäinen, joten ne eivät yleensä aiheuta risteytymisvaaraa.

9.3.2 Rikkakasvit

Haitallisina rikkakasveina pidetään sellaisia lajeja, joita on vaikea poistaa lajittelussa. Haitallisten rikkakasvien poistaminen helpottaa sadon kunnostusta ja pienentää lajittelutappioita merkittävästi. Nurmi- ja nurmipalkokasvien siementuotannossa tulee kiinnittää erityistä huomioita kestorikkakasvien määrään viljelyksellä, koska kaikkia siemeniä ei voida erottaa lajittelemalla. Luvussa 10 on lueteltu haitallisia rikkakasveja lajeittain tai lajiryhmittäin.

Viljelystarkastaja voi ehdottaa nurmi- tai nurmipalkokasviviljelyksen osan hylkäämistä, jos esimerkiksi vierasta lajia tai rikkakasveja on runsaasti. Ennen hylkäystä tarkastajan tulee olla yhteydessä siemenpakkaamoon, koska pakkaamoilla on erilaiset lajittelumahdollisuudet. Mikäli pakkaamo pystyy lajittelemaan vieraat lajit tai rikkakasvien siemenet pois sadosta, voidaan viljelystä ehdottaa hyväksyttäväksi. Sellainen nurmisiemenviljelyksen osa, jonka rikkakasvit ovat vallanneet kokonaan (pääkasvi muuta kuin siemenviljeltävää lajia), on hylättävä viljelystarkastuksessa. Joskus

esimerkiksi peltosaunion eli saunakukan valtaama ensimmäisen vuoden puna-apilalohkon niitto voi parantaa lohkon kuntoa huomattavasti seuraavana satovuonna.

Rikkakasvilajit luetellaan viljelystarkastuspöytäkirjassa niille varatussa kohdassa. Myös rikkakasvien runsaus arvioidaan. On tärkeää yksilöidä rikkakasvilajit mahdollisimman tarkasti, jotta pakkaaja voi etukäteen arvioida lajittelumahdollisuudet. Rikkakanahirssin ja pantaheinän havainnot tulee aina merkitä pöytäkirjaan.

9.3.3 Hukkakaura

Seuraavilla käsitteillä tarkoitetaan:

Hukkakaurarekisterillä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaisen ylläpitämää rekisteriä peruslohkoista tai muista alueista, joilla on esiintynyt hukkakauraa;

Siementuotantotilalla siementuotantoa harjoittavaa yhden tai useamman tilan muodostamaa maataloudellista kokonaisuutta, jota hoidetaan samasta talouskeskuksesta;

Siemenviljelyksellä viljelystä (kasvustoa), jolla siemeneksi tarkoitettu siemenestä tuotetaan. Siemenviljely voi sijaita yhdessä tai useammassa kasvulohkossa;

Peruslohkolla viljelijän viljelemää ja hänen hallinnassaan olevaa maantieteellisesti yhtenäistä viljelyaluetta ja muuta aluetta, jota rajoittaa kunnan raja, omistusoikeuden raja, tuki- tai sopimusalueen raja, vesistö, piiri- tai valtaoja, tie, metsä tai muu vastaava raja;

Kasvulohkolla yhteen peruslohkoon kuuluvaa yhtenäistä maa-alaa, jossa kasvatetaan yhtä kasvilajia tiettyä tarkoitusta varten;

Hukkakaurayksilöllä yhdestä hukkakauran siemenestä itänyttä kasvia;

Tarkkailulohkolla perus- tai kasvulohkoa, jolla on tavattu hukkakauraa ja joka on merkitty hukkakaurarekisteriin. Tarkkailulohkojen hukkakaurahavainnot merkitään kunnan hukkakaurarekisteriin ja Ruokaviraston erilliseen tietojärjestelmään;

Torjuntasuunnitelmalla katselmuksen perusteella maaseutuelinkeinoviranomaisen tai erityisestä syystä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen peruslohkolle tai muulle alueelle tekemää suunnitelmaa hukkakauran torjumiseksi ja leviämisen estämiseksi;

Torjuntaohjeella maaseutuelinkeinoviranomaisen peruslohkon tai muun alueen haltijalle antamaa kirjallista ohjetta hukkakauran torjunnasta.

Peruslohkon on mahdollista olla kokonaisuudessaan kunnan hukkakaurarekisterissä, mutta ei Ruokaviraston rekisterissä, koska Ruokavirastossa tarkkailulohkoja käsitellään kasvulohkotasolla ja kunnissa peruslohkotasolla.

Laki ja asetuksia

- Laki hukkakauran torjunnasta (185/2002)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus hukkakauran torjunnasta (368/2021)
- Maa- ja metsätalousministeriön asetus hukkakaurasta siementuotannossa (276/2021)

9.3.3.1 Siementuotanto ja hukkakaura

Ruokavirasto tarkastaa viljelystarkastuspyynnön tallentamisen yhteydessä onko tila kunnan hukkakaurarekisterissä, kun tila on aloittamassa siementuotantoa. Aloittavaa tilaa koskevat samat hukkakaurasäädökset ja rajoitukset kuin sellaista tilaa, jolla siementä on tuotettu aikaisemmin.

- Hukkakauraa esiintyy **yhdellä, kahdella, kolmella tai neljällä** tarkkailulohkolla:
 - Siementuotantoa voidaan harjoittaa muilla lohkoilla kuin tarkkailulohkoilla.
 - Siemenviljelyksessä olevan lajikkeen viljely tarkkailulohkolla voidaan katsoa sallituksi, jos viljely tapahtuu sillä tavalla, että tarkkailulohkolta ei ole mahdollista korjata tuleentunutta siemensatoa.
- Hukkakauraa esiintyy **yli neljällä** tarkkailulohkolla:
 - Siementuotanto tilalla ei ole mahdollista, perunaa lukuun ottamatta.

Tarkkailulohkoa ei lasketa mukaan siemenviljelyä rajoittavien tarkkailulohkojen lukumäärään sinä vuonna, kun tarkkailulohko muodostuu. Tarkkailulohkolle voidaan hakemuksesta myöntää niin sanottu poikkeuslupa, jolloin lohkoa ei lasketa mukaan siemenviljelyä rajoittavien tarkkailulohkojen lukumäärään. Lue lisää poikkeusluvan hakemisesta luvusta 9.3.3.9 sekä Ruokaviraston ohjeesta *Kunnan hukkakaurarekisterissä olevan lisämaan hankinta siemenviljelytilalle*.

Esimerkki 11

Tilalla on yksi lohko kunnan hukkakaurarekisterissä. Tilalla ei ole aikaisemmin tuotettu sertifioitua siementä. Viljelijä kysyy, voiko tila alkaa tuottamaan siementä kaurasta, ohrasta, nurminadasta ja herneestä. Vastaus on, että yksi tarkkailulohko ei rajoita tilan siementuotantomahdollisuuksia. On kuitenkin muistettava, että hukkakaurarekisterissä olevalla loholla ei voi viljellä siementuotettavaa lajiketta, ellei kasvustoa niitetä ennen tuleentumista.

Esimerkki 12

Tilalla on neljä lohkoa kunnan hukkakaurarekisterissä. Tilalla ei ole aikaisemmin tuotettu sertifioitua siementä. Viljelijä kysyy, voiko tila alkaa tuottamaan siementä kaurasta, ohrasta, nurminadasta ja herneestä. Neljä tarkkailulohkoa ei rajoita tilan siementuotantomahdollisuuksia, jos tila aikoo tuottaa kauran, ohran, nurminadan tai herneen siementä. On kuitenkin muistettava, että hukkakaurarekisterissä olevalla loholla ei voi viljellä siementuotettavaa lajiketta, ellei kasvustoa korjata ennen tuleentumista.

9.3.3.2 Hukkakauran etsiminen kasvustosta

Hukkakauran havaitsee parhaiten aurinkoa vasten. Tarkastajan kannattaa tarkkailla aluetta löytyneen hukkakauran lähistöltä, koska hukkakaura kasvaa usein pesäkkeinä. Kannattaa myös muistaa, että osa hukkakaurayksilöistä voi olla kasvuston tasalla tai alapuolella. Hukkakauran kannalta tärkeitä tarkastettavia paikkoja ovat sähkölinjojen alustat, eläinten kulkureitit sekä ojien ja jokien varret. Usein ensimmäiset hukkakaurat havaitaan lohkojen reunoilta. Siemenviljelyslohko, ja erityisesti sen reunat, kannattaa tarkastaa huolellisesti, jos tarkastaja havaitsee hukkakauraa naapurin puolella. Tarkastajan on tehtävä myös naapurin puolelta havaitsemastaan hukkakaurasta ilmoitus kuntaan.

9.3.3.3 Jos hukkakauraa havaitaan

Hukkakauraa ei irroteta maasta, jos viljelijä ei ole mukana viljelystarkastusta tehtäessä. Hukkakaura jätetään paikalleen ja merkitään esimerkiksi kepillä tai värinauhalla. Hukkakauran havaitsemisesta ilmoitetaan viljelijälle. Yksilö on kitkettava kokonaan juurineen ja lähetettävä Ruokavirastoon määritettäväksi, jos tarkastaja ja viljelijä ovat eri mieltä tunnistuksesta. Hukkakaurayksilöt on jätettävä paikalleen ja merkittävä esimerkiksi kepillä myös silloin, kun tarkastaja tai viljelijä epäilee hukkakaurasaastunnan olevan peräisin kantasiemenestä. Tällöin on välittömästi otettava yhteys kantasiemenen pakkaajaan ja Ruokavirastoon.

Tarkastajan havaitessa hukkakauraa on alueesta piirrettävä kartta, jonka perusteella hukkakauran esiintymispaikalle on helppo löytää seuraavanakin vuonna. Kartta kannattaa piirtää peruslohkokartalle, ilmakuvalle tai erilliselle jäljentävälle lomakkeelle. Karttaan on piirrettävä koko peruslohko ja mahdolliset kasvulohkot, jos hukkakaura löytyy kasvulohkolta. Mahdolliset ladot, metsäsaarekkeet ja sähkölinjat tms. kannattaa merkitä suunnistamisen helpottamiseksi. Hukkakauran esiintymispaikan voi merkitä esimerkiksi metrimääräisesti jostakin selkeästi paikallistettavasta maastonkohdasta. Lisäksi karttaan merkitään viljelijän nimi, viljelystarkastusnumero, peruslohkonumero ja tarkastuspäivämäärä.

Viljelystarkastaja ilmoittaa siementuotantotilalla tekemänsä hukkakaurahavainnon kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle, joka liittää kyseessä olevat **peruslohkot** kunnan hukkakaurarekisteriin. Tarkastaja lähettää tiedon myös Ruokavirastoon, joka liittää kyseessä olevat **kasvulohkot** omaan rekisteriinsä. Maaseutuelinkeinoviranomainen valmistelee tilalle hukkakauran torjuntaohjeen tai torjuntasuunnitelman saastunnan asteesta riippuen. Maaseutuelinkeinoviranomainen tekee suunnitelman pohjalta päätöksen.

Yksilö voidaan lähettää määritettäväksi Ruokavirastoon, jos sen tunnistuksessa ei päästä täyteen varmuuteen tai yksimielisyyteen. Määrittämiseen on lähetettävä koko kasvi, juuria myöten, koska osa tuntomerkeistä on aivan kasvin tyvellä. Kasvia ei kannata sulkea ilmatiiviiseen muovipussiin, koska kasvi voi alkaa mädäntyä. Määrittäminen on maksuton. Määritettävä kasviyksilö lähetetään saateviestillä varustettuna osoitteeseen *Ruokavirasto, siemenyksikkö, Tampereentie 51, 32200 LOIMAA*. Kuoreen / pakettiin lisätään myös merkintä ”Hukkakauranäyte”.

9.3.3.4 Hukkakauraa todetaan siemenviljelyksellä

Siemenviljelyksen kasvulohko, jolta hukkakauraa havaitaan, hylätään. Hukkakaurasta vapaiden lohkojen sato voidaan hyväksyä kylvösiementuotantoon, jos siemenviljelys on kahdessa tai useammassa kasvulohkossa ja enintään kahdella kasvulohkolla todetaan yhteensä enintään kahdeksan hukkakaurayksilöä. Hyväksymisen ehtona on hukkakaurajien kitkentä. Hukkakauraisen lohkon sato on voitava korjata ja jatkokäsitellä siten, että hukkakauraisen lohkon satoa ei joudu sertifioitavaksi tarkoitettuun erään. Siemenviljelys tulee hylätä, jos vaarana on hukkakauran leviämien sertifioitavaksi tarkoitettuun erään.

Havaittu hukkakaura on torjuttava kitkemällä tai muulla tavoin, jos hukkakauraa löytyy tilalta. Tarkastaja voi ehdottaa viljelystä tai sen osaa hyväksyttäväksi vasta sitten, kun hän on todennut hukkakauran poistamisen. Tämä koskee tilan kaikkia pelloja ja alueita riippumatta siitä, mikä on hukkakauraesiintymän laajuus tai etäisyys siemenviljelykseen.

Tarkastajan on ennen siemenviljelyksen hyväksymisen ehdottamista oltava vakuuttunut siitä, että riskiä hukkakauran joutumisesta kylvösiemeneksi tarkoitettuun erään ei ole. Asiaan on kiinnitettävä huomiota varsinkin silloin, kun tilalta on havaittu hukkakauraa. Tarkastaja voi lisäksi aina ottaa yhteyttä Ruokavirastoon ja ehdottaa, että tilan siementuotantoon tarkoitetuilla lohkoilla tehdään uusintatarkastukset. Uusintatarkastuksen tarve on ilmoitettava välittömästi Ruokavirastoon. Uusintatarkastuksen maksaa tarkastuksen pyytäjä.

9.3.3.5 Naapurin loholla havaitaan hukkakauraa

Tarkastajan on otettava heti yhteyttä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiseen, jos hän havaitsee naapuritilan loholla hukkakauraa. Tarkastajan on otettava yhteys ELY-keskukseen, jos maaseutuviranomainen on lomalla tms. On sekä siemenviljelijän että naapurin etu, että hukkakaura torjutaan mahdollisimman pian havaitsemisen jälkeen. Naapurin lohkolta havaittu hukkakaura ei vaikuta siemenviljelyksen hyväksymiseen tai hylkäämiseen, vaikka se lisää hukkakauran esiintymisen riskiä siemenviljelyksellä.

Kuva 23. Hukkakauraan liittyviä esimerkkejä siemenviljelyksellä ja siementuotantotilalla.

HK	=	Hukkakaurayksilö	
SV	=	Siemenviljelys (sisältää myös siemenviljeltävän lajikkeen muun tuotannon)	
Muu	=	Viljelys, joka on eri lajiketta kuin siementuotettava lajike	
	=	Peruslohko	

	Peruslohko 1	Peruslohko 2	Peruslohko 3	
Esimerkki 1	SV 1	SV 1	Muu 3 x HK	→ Siemenviljelys (SV 1) voidaan hyväksyä, kun hukkakaurat on kitketty.
Esimerkki 2	SV 2	SV 2 4 x HK	SV 2 4 x HK	→ Hylkää hukkakauran saastuttamat lohkot 2 ja 3. Lohko 1 voidaan hyväksyä, kun hukkakaurat on kitketty.
Esimerkki 3	SV 3	SV 3	SV 3 8 x HK	→ Hylkää hukkakauran saastuttama lohko 3. Lohkot 1 ja 2 voidaan hyväksyä, kun hukkakaurat on kitketty.
Esimerkki 4	SV 4 HK	SV 4 3 x HK	SV 4 4 x HK	→ Hylkää koko siemenviljelys.
Esimerkki 5	SV 5	SV 5	SV 5 9 x HK	→ Hylkää koko siemenviljelys.

Hukkakaurahavainto vaikuttaa vain kyseisen siemenviljelyksen lohkojen hyväksymiseen, jolloin tilan muut siemenviljelykset ovat edelleen hyväksyttävissä hukkakauran kitkemisen jälkeen

Esimerkki 13

Tilalla on siementuotantoa kahdesta eri vehnälaikkeesta. Toisen lajikkeen yhdeltä kasvulohkolta löytyy yhteensä yli kahdeksan hukkakaurayksilöä. Vain sen lajikkeen siemenviljelys hylätään, jolta hukkakauraa havaittiin.

Esimerkki 14

Monivuotisen siemenviljelyksen yhdeltä kasvulohkolta havaitaan hukkakauraa. Seuraavana vuonna kyseisellä loholla ei voi tuottaa siemenviljeltävää lajiketta, ellei kasvustoa puida/niitetä ennen

tuleentumista. Siemenviljelyksen muilla lohkoilla siemenviljelyn jatkaminen on edelleen mahdollista, sillä edellytyksellä, että viljelijän hallinnassa olevien tarkkailulohkojen määrä ei rajoita siemenviljelyä. Tarkkailulohkolla olevan monivuotisen siemenviljeltävän lajikkeen niitosta tai hävittämisestä tulee huolehtia ennen kuin tarkastaja tulee tilalle. Tarkastaja ei voi hyväksyä kyseessä olevan lajikkeen siemenviljelystä ennen kuin tarkkailulohkon kasvusto on hävitetty.

Esimerkki 15

Tilalla tuotetaan siementä Tuure-timoteista kolmella kasvulohkolla. Yhdellä Tuure-lohkolla havaittiin vuonna 2024 yksi hukkakaurayksilö. Viljelijän on vuonna 2025 hävitettävä kasvusto esimerkiksi niittämällä, kemiallisesti ja/tai kyntämällä, jotta viljelyksen loppuosa on mahdollista hyväksyä. Viljelijä voi vuonna 2025 ottaa tarkkailulohkolta tuorerehu- tai kuivaheinäsadon, jos viljelijä ei ole hävittänyt timoteikasvustoa vuonna 2024. Kasvuston on kuitenkin oltava niitetty, kun tarkastaja tulee tilalle 2025. Muussa tapauksessa tarkastajan on palattava toteamaan niitto hyvissä ajoin ennen kuin siemensato on puitavissa.

9.3.3.6 Siemenviljelyn jatkaminen tilalla, jolla todetaan hukkakauraa

Kasvulohkosta, jolla havaitaan hukkakauraa, muodostetaan hukkakauran **tarkkailulohko**.

Tarkkailulohkoa koskevat seuraavat määräykset:

- Kasvulohko säilyy Ruokaviraston tarkkailussa, kunnes se on todettu hukkakaurattomaksi kahtena peräkkäisenä vuotena. Jäljempänä on kerrottu mitkä ovat hukkakaurattomuustarkastuksen edellytykset.
- Tarkkailulohkolla ei saa viljellä tilalla siemenviljelyssä olevaa lajiketta, ellei kasvustoa niitetä/puida ennen tuleentumista.
- Tarkkailulohkon kokoa tai muotoa ei saa muuttaa.
- Tarkkailulohkolla on noudatettava torjuntaohjetta tai -suunnitelmaa.
- Lohkolla ei saa torjua hukkakauraa kemiallisesti, jos suunnitelma tai ohje ei sitä edellytä.
- Tarkkailulohkolle ilmaantunut hukkakaura on torjuttava välittömästi.
- Lohkolle suositellaan tehtäväksi hukkakaurattomuustarkastus maaseutuelinkeinoviranomaisen tai viljelystarkastajan toimesta, kun torjuntaohje tai -suunnitelma on viety loppuun.
- Lohkon kasvulohkotunnus suositellaan pitämään ennallaan.

Siemenviljelys hylätään, jos viljelys on perustettu tarkkailulohkolle. Loppuosa viljelyksestä on kuitenkin mahdollista hyväksyä, jos viljelijä niittää tarkkailulohkon kasvuston ja tekee sadosta esimerkiksi tuorerehua. Myös tällöin tarkastajan on todettava kasvuston hävittäminen ennen viljelyksen loppuosan hyväksymistä.

Esimerkki 16

Peruslohko on jaettu kahteen kasvulohkoon, joista toisella kasvaa siemenviljeltävää lajiketta. Tältä kasvulohkolta havaitaan viljelystarkastuksen yhteydessä hukkakauraa, jolloin kyseinen kasvulohko päättyy Ruokaviraston tarkkailuun, ja koko peruslohko kunnan hukkakaurarekisteriin. Viljelijän ei pidä viljellä Ruokaviraston tarkkailussa olevalla kasvulohkolla siemenviljeltävää lajiketta ennen kuin tarkkailulohkolle on tehty toisen vuoden hukkakaurattomuustarkastus. Näin toimien tilan siemenviljelykset eivät vaarannu. Jos tarkkailulohkolle kylvetään kauraa ennen toisen vuoden puhtaaksitarkastusta, tällöin hukkakaurattomuustarkastusvuosien laskeminen aloitetaan alusta.

9.3.3.7 Tarkastaja tekee tarkastuksen tilalla, jolla on hukkakauran tarkkailulohko

Viljelystarkastuksen yhteydessä tarkastajan on otettava viljelijän kanssa puheeksi siemenviljelytilan mahdolliset hukkakauran tarkkailulohkot. Tarkastajan tulee selvittää, mitkä tarkkailulohkot viljelijä haluaa tarkastuttaa puhtaaksi ja tekeekö hukkakaurattomuustarkastuksen viljelystarkastaja vai maaseutuelinkeinoviranomainen. Tarkastaja voi viljelijän pyynnöstä tarkastaa puhtaaksi tarkkailulohkoja, joiden ensisijainen tarkastusvastuu on Ruokavirastolla, jos puhtaaksitarkastuksen muut edellytykset täyttyvät. Tällaisia ovat lohkot, joiden hukkakaurakoodi on **333, 361, 365, 368, 370, 371, 372, 376** tai **381** (hukkakaurakoodien selitykset kappaleessa 10.1.6). Tarkastajan tarvitsee vain todeta tarkkailulohkon kasvilaji, jos loholla kasvaa sellaista kasvilajia, josta virallista hukkakaurattomuustarkastusta ei voi tehdä. Esimerkiksi ruis- tai rypiskasvustosta tarkastusta ei tehdä. Lohkoa ei pidä tarkastaa myöskään silloin, kun lohkolta on torjuttu hukkakauraa kemiallisesti, kitkemällä tai jollakin muulla tavalla.

Viljelystarkastajan ei tarvitse tarkastaa tarkkailulohkoa uudelleen, jos maaseutuelinkeinoviranomainen on tehnyt tarkastuksen ennen viljelystarkastajaa.

Ruokavirasto lähettää aikaisempina vuosina viljelystarkastusten yhteydessä piirretyt kartat tilan hukkakauraesiintymien sijainneista. Tällöin on ehdottomasti tarkastettava ne paikat, missä hukkakauraa on aikaisemmin esiintynyt. Mahdollisen torjuntaohjeen tai -suunnitelman noudattaminen on myös tarkastettava. Havaitut hukkakaurat on kitkettävä ennen siemenviljelyksen hyväksymistä, jos tarkkailulohkolla todetaan hukkakauraa. Tällöin hukkakaurattomuustarkastusvuosien laskeminen aloitetaan alusta.

Viljelystarkastajan on ilmoitettava tehty hukkakaurattomuustarkastus kuntaan, jotta maaseutuelinkeinoviranomainen tietää lohkon tarkastetuksi.

9.3.3.8 Tarkkailulohkon poistuminen hukkakaurarekisteristä ja Ruokaviraston tarkkailusta

Viljelijän kannattaa pyytää torjuntaohjeen tai -suunnitelman kohteena oleville lohkoille hukkakaurattomuustarkastus, kun lohkot ovat viljelijän käsityksen mukaan vapautuneet hukkakaurasta. Tarkastus tilataan kunnasta tukihakemuksen lähettämisen yhteydessä, kun kyse on muusta kuin viljelystarkastuksen yhteydessä tarkkailuun joutuneesta lohkosta. Viljelystarkastuksen yhteydessä tarkkailuun joutuneen lohkon hukkakaurattomuustarkastuksen tekee ensisijaisesti viljelystarkastaja. Viljelijän on syytä olla yhteydessä Ruokavirastoon tai ottaa asia puheeksi viimeistään viljelystarkastajan kanssa, jos tilalla on viljelystarkastuksen yhteydessä muodostuneita tarkkailulohkoja. Lohko vapautuu hukkakaurarekisteristä, kun maaseutuelinkeinoviranomainen tai viljelystarkastaja ei ole havainnut sillä hukkakauraa kahtena peräkkäisenä kesänä virallisen hukkakaurattomuustarkastuksen yhteydessä.

Kunnat tarkastelevat tarkkailulohkoja **peruslohkotasolla**, jolloin he tekevät hukkakaurattomuustarkastuksen aina koko peruslohkolle. Siementuotantoa ohjaava viranomainen on Ruokavirasto, joka tarkastelee tarkkailulohkoja kasvulohkotasolla, jolloin viljelystarkastaja tekee hukkakaurattomuustarkastuksen ensisijaisesti **kasvulohkolle**. Ruokavirasto käsittelee tarkkailulohkoja ja hukkakaurattomuustarkastuksia kasvulohkotasolla, jotta siemenviljelijöiden työ helpottuisi. Helpotuksen sisältö on siinä, että suurten tai useita eri kasvilajeja sisältävien peruslohkojen tarkastaminen kokonaisuudessaan voi olla haastavaa.

Hukkakaurattomuustarkastus voidaan tehdä, kun itäneet hukkakaurat on mahdollista havaita.

Hukkakaurattomuustarkastusta ei tehdä, jos:

- o lohkolla viljellään kauraa, rypsiä, rapsia, sinappia, ruista, kuminaa, perunaa, hernettä, härkäpapua, hamppua tai maissia
- o lohko on kesannolla, nurmella tai kasvusto on pahoin lakoutunut
- o lohkolla on torjuttu hukkakauraa esimerkiksi kitkemällä, torjunta-aineilla tai niittämällä
- o muut viljelytekniset toimenpiteet estävät hukkauran havaitsemisen.

Esimerkki 17

Tarkkailulohkolle on perustettu riistapelto, johon on kylvetty eri lajeja. Voiko puhtaaksitarkastuksen tehdä? Hukkakaurattomuustarkastuksen hyväksyminen riistapellostä riippuu kylvetyistä lajeista ja hoitokäytännöistä. Pääsääntöisesti riistapelto eivät täytä hukkakaurattomuustarkastuksen edellytyksiä, koska niihin kylvetään usein kauraa, rapsia tai rypsiä ja osa kasvustoista on monivuotisia. Käytännössä hukkakauran havaitseminen on hyvin vaikeaa, jos kasvustossa on eri lajeja, jotka ovat erikorkuisia. Sama koskee myös lohkoja, joilla on runsaasti korkeita rikkakasveja, kuten valvattia. Tarkastusta ei tule tehdä, jos tarkastaja ei pysty havainnoimaan hukkakauraa kunnolla.

Taulukko 2. Hukkakauran tarkkailulohkojen tarkastaminen

Tarkkailulohkon käyttö	Miten tarkastetaan	Miten merkitään pöytäkirjaan	Korvaus tarkastuksesta
Kaura, rypsi, rapsi, sinappi, ruis, kumina, peruna, herne, härkäpapu, hamppu, maissi, nurmi tai riviviljelykasvi.	Tarkkailulohkoa ei tarkasteta.	Viljelykasvi, ei tarkastettu, ei torjuttu.	Ei korvata erikseen, sisältyy perusmaksuun.
Ohra, pellava, vehnä.	Tarkasta tarkkailulohko, jos viljelijä kertoo, että ei ole torjunut hukkakauraa.	Viljelykasvi, tarkastettu, ei torjuttu.	Maksetaan tarkastetun alan mukaan.
Ohra, pellava, vehnä.	Tarkkailulohkoa ei tarkasteta, jos viljelijä kertoo, että on torjunut hukkakauraa.	Viljelykasvi, ei tarkastettu, on torjuttu.	Ei korvata erikseen, sisältyy perusmaksuun.
Kesannot (avo/sänki/viher), riista- ja luonnonhoitopellot tms.	Tarkkailulohkoa ei tarkasteta.	Viljelykasvi, ei tarkastettu, ei torjuttu.	Ei korvata erikseen, sisältyy perusmaksuun.

Viljelijä kertoo kitkeneensä hukkakauraa tai käyttäneensä kemiallista hukkakauran torjuntaa.	Tarkkailulohkoa ei tarkasteta.	Viljelykasvi, ei tarkastettu, on torjuttu.	Ei korvata erikseen, sisältyy perusmaksuun.
Tilalla puhdaskauratuotantoa, lohkolla siemenviljeltävää lajiketta tai lohko korjataan ennen tuleentumista.	Tarkkailulohko tarkastetaan ennen korjuuta.	Lohko korjattu ennen tuleentumista.	Maksetaan tarkastetun alan mukaan.

Taulukko 3. Tarkastuksen maksaja, kun laji ja lohkon käsittely sallivat tarkastuksen tekemisen

Tapauksen kuvaus	Kuka tarkastaa	Kuka maksaa
Hukkakaurahavainto tehtiin siemenviljelykseltä viljelystarkastuksen yhteydessä.	Tarkastuksen tekee ensisijaisesti viljelystarkastaja.	Tarkastuttaja
Peruslohkolla on kaksi kasvulohkoa, joista vain toinen on siementuotannossa. Hukkakaurahavainto tehtiin siementuotannossa olevalta kasvulohkolta.	Tarkastuksen tekee ensisijaisesti maaseutuelinkeinoviranomainen. (Viljelystarkastaja voi tarkastaa puhtaaksi kasvulohkon, joka on ollut siementuotannossa, mutta peruslohko ei tällöin poistu kunnan hukkakaurarekisteristä.)	Kunta (Tarkastuttaja)
Tilalla on tarkkailulohko, joka on päätynyt tarkkailuun maaseutuelinkeinoviranomaisen toimesta.	Tarkastuksen tekee ensisijaisesti maaseutuelinkeinoviranomainen.	Kunta

9.3.3.9 Lisämaan hankinta siementuotantotilalle

Viljelijän on varmistettava, että peruslohko ei ole kunnan hukkakaurarekisterissä, kun hän ostaa tai vuokraa peltomaata. Erityistapauksissa hukkakaurarekisterissä olevalle lisämaalle voidaan myöntää siementuotantoon liittyvä poikkeuslupa. Tilusvaihdossa tulneiden hukkakaurarekisterissä olevien lohkojen liittämisestä puhtaaseen peruslohkoon suositellaan olemaan yhteydessä Ruokaviraston siemenyksikköön.

Hukkakauratarkkailussa olevalle peruslohkolle myönnetään poikkeuslupa yleensä sillä perusteella, että tarkkailulohko on siemenviljelyä harjoittaneen viljelijän hallintaan tullut uusi lohko. Uutuutta arvioidaan kolmen vuoden hallintasäännön avulla. Muita perusteita poikkeusluvan myöntämiselle

ovat tarkkailulohkojen hoitaminen eri tilakeskuksesta käsin verrattuna siemenviljelylohkojen hoitamiseen. Lohkon poistuminen normaalista peltoviljelykäytöstä on kolmas peruste. Poikkeuslupa on myönnetty esimerkiksi sellaisessa tapauksessa, jossa tarkkailulohkon käyttötarkoitus on muutettu hedelmätarhaksi. Myös suojavyöhykelohkoille on myönnetty poikkeuslupia.

Poikkeusluvan saanutta peruslohkoa ei lasketa mukaan siemenviljelyä rajoittavien tarkkailulohkojen kokonaismäärään. Poikkeuslupa on haettava etukäteen kirjallisesti Ruokavirastosta. Ohjeet ja lomakkeet poikkeusluvan hakemiseen ovat Ruokaviraston verkkosivuilla osoitteessa: ruokavirasto.fi → Tietoa meistä → Asiointi → Oppaat ja lomakkeet → Yritykset → Kasvintuotantoala → Siementarkastuksen lomakkeet / ohjeet).

9.4 Koealatarkastus

Koealatarkastuksen tavoitteena on selvittää kasvuston lajikeaitous sekä vieraiden viljelykasvilajien ja tautisten yksilöiden määrä siemenviljelyksellä. Lisäksi koealoilla tehdään havaintoja rikkakasvien esiintymisestä. Tavoitteena on hankkia selvä ja vertailukelpoinen kuva siitä, millaista viljelyksen sato tulee olemaan. Tarkastajakohtaiset erot siinä, mikä on paljon ja mikä vähän, pienenevät, kun tarkastaja ilmoittaa havaintonsa koealoilla havaittuina vieraiden lajikkeiden, lajien ja tautisten yksilöiden kappalemäärinä.

9.4.1 Koealojen valinta ja havainnointi koealoilla

Tarkastaja valitsee koealat kaikilta siementuotannossa olevilta lohkoilta lohkojen pinta-alojen suhteessa. Kullekin lohkolle sijoitettava koealamäärä tulee laskea etukäteen ennen tarkastuksen aloittamista. Ennen tarkastuksen aloittamista tarkastajan kannattaa hahmotella koealojen sijoittamista, jotta koealat tulevat sijoitetuksi tasaisesti viljelyksen eri osiin. Koealojen täsmälliset paikat tulee kuitenkin valita satunnaisesti.

Tarkastaja voi valita koealan tarkan paikan esimerkiksi siten, että hän etukäteen päättää ottaa jostakin kohdasta alkaen 40 askelta eteenpäin ja sen jälkeen viisi askelta oikealle. Koealan paikkaa ei enää tämän jälkeen saa muuttaa niin, että etukäteen päätetyn koealan vieressä oleva poikkeava yksilö tulee mukaan, tai koealalle sattuva tautinen yksilö jää pois. Koealan paikan muuttaminen on kuitenkin tarkoituksenmukaista, jos se osuu erityisen huonoon kasvuston osaan, jossa kasvusto on niin harvaa tai kasvuoloista kärsinyttä, että luotettavien lajikeaitoushavaintojen tekeminen ei ole mahdollista.

Koealat havainnoidaan erittäin huolellisesti ja jokainen epäilyttävä yksilö tutkitaan. Koealoilta havaittujen poikkeavien yksilöiden, eri lajia olevien viljelykasvien ja tautisten yksilöiden määrät merkitään erilliselle muistipaperille tai -vihkoon, josta vain yhteenlasketut kokonaismäärät merkitään pöytäkirjaan. Tarkempi erottelu on tarpeen vain silloin, kun lohkojen välillä on merkittäviä eroja tuloksissa, ja esimerkiksi yhden lohkon tai sen osan hylkääminen saattaisi oleellisesti parantaa sadon laatua. Tällöin tulokset voidaan tarvittaessa antaa erillisellä kartalla tai muuten erotella tulokset pöytäkirjaan lohko-kohtaisesti.

9.4.2 Koealojen määrä

Koealatarkastusta varten viljelystarkastajan on suhteutettava koealojen lukumäärä viljelyksen pinta-alan mukaan. Koealoja tehdään sitä enemmän, mitä suurempi viljelys on tarkastettavana. Viljelyksen ollessa yli 10 ha jaetaan se kahteen tai useampaan sopivan kokoiseen, korkeintaan 10 ha

suuruiseen, alueeseen. Tarkastaja tekee jokaiselle osa-alueelle vähintään alla olevan taulukon osoittaman määrän koealoja. Sähköisellä pöytäkirjalla sovellus ehdottaa viljelyksen pinta-alan perusteella koealojen lukumäärän vähimmäismäärän mukaisesti. Lukumäärää voi tarvittaessa muuttaa.

Taulukko 4. Tarvittujen koealojen lukumäärä lasketaan viljelyksen koon perusteella.

Viljelyksen pinta-ala (ha)	Koealojen lukumäärä vähintään (kpl)
1 - 2	4
3 - 4	8
5 - 7	12
8 - 10	16

Esimerkki 18

Viljelykselle, jonka koko on 22 ha, on tehtävä vähintään $16 + 16 + 4 = 36$ koealaa, joilta tutkitaan lajikeaitous, lajipuhkaus ja siemenlevintäiset taudit.

9.4.3 Koealan koko

Koealan koko vaihtelee kasvilajin, tuotettavan siemenluokan ja havainnoitavan asian mukaan. Kullekin lajille ja lajin siemenluokalle on ilmoitettu vaadittu koealan koko lajikohtaisissa ohjeissa (Luku 10). Esimerkiksi vehnän sertifioidun siemenen 1. sukupolven (C1) viljelyksellä lajikeaitous ja siemenlevintäiset taudit todetaan 1 m²:n koealalta ja lajipuhkaus 10 m²:n koealalta. Tarkastusta tehdessä ei kannata valita kahta erillistä koealaa eri tarkoituksiin, vaan havainnoida ensin aitous, vieraat lajit ja taudit 1 m²:n koealalta ja sitten laajentaa koeala 9 m²:llä vieraiden lajien tutkimiseksi.

9.4.4 Lajikeaitous

Tarkastaja tutkii lajikeaitouden koealoilta lajiketuntomerkkien perusteella (Luku 10). Koealalla kasvavia kasveja tarkastellaan yksilöinä. Tarkastaja havainnoi kasveista pääsääntöisesti ensisijaiset lajiketuntomerkit. Toissijaiset tuntomerkit tulee havainnoida, jos ensisijaiset tuntomerkit eivät sovi tarkasteltavaan yksilöön. Tarkastaja toteaa yksilön poikkeavaksi, jos se poikkeaa merkittävästi lajikekuvauksesta ja muista kasvuston yksilöistä. Poikkeaviin yksilöihin liittyvät pöytäkirjamerkinnät ovat poikkeavien yksilöiden kokonaismäärä (kpl) koealoilta, tutkittujen koealojen kokonaismäärä (kpl) sekä koealan koko (m²). Pöytäkirjaan merkitään aina poikkeavien yksilöiden yhteenlaskettu määrä koealoilta. Pöytäkirjaan merkitään ominaisuudet, joiden perusteella poikkeavat yksilöt tunnistettiin.

Ruokavirasto tekee päätöksen siitä, voidaanko viljelys katsoa lajikeaidoksi. Huomioon otetaan myös Ruokaviraston koekentältä saadut aitoustulokset.

9.4.4.1 Viljelyksen hyväksyminen tai hylkääminen lajikeaitouden perusteella

Tarkastaja valitsee koealojen lukumäärän viljelyksen pinta-alan perusteella. Viljelyksen koealoilta saa yhteismäärällisesti löytyä enintään alla olevan taulukon hyväksymisrajojen osoittama määrä poikkeavia yksilöitä.

Esimerkki 19

Viljelyksen pinta-ala on 6 ha ja koealoja on tehty 12 kpl. Siemenviljelys hyväksytään, jos poikkeavia yksilöitä löytyy enintään 12 kpl.

Jos koealoilta laskettu poikkeavien yksilöiden yhteismäärä jää "Hyväksy" ja "Hylkää" lukujen väliin, on koealojen määrää lisättävä neljä kerrallaan niin, että päätös lopulta syntyy. Koealojen määrää lisätään 36 koealaan asti. Tässä vaiheessa viljelys hyväksytään, jos poikkeavia yksilöitä on enintään 43. Viljelys hylätään, jos poikkeavia yksilöitä on 44 tai enemmän.

Taulukko 5. Lajikeaitouden osalta viljelystarkastuksen hyväksymisen ja hylkäämisen raja-arvot suhteutettuna tehtyjen koealojen lukumäärään (Käytetään ensisijaisesti koealatarkastuksessa, mutta jos ollaan lähellä hylkäystä tai hylkäämässä ja päätökselle tarvitaan tarkempia perusteluja, siirry taulukoihin 6. 7. ja 8.)

Koealojen määrä (kpl)	Tuntemattomien tai vieraiden lajikkeiden yksilöiden määrä (kpl)	
	Hyväksy , jos yhtä paljon tai vähemmän.	Hylkää , jos yhtä paljon tai enemmän.
4	1	10
8	6	15
12	12	19
16	18	24
20	22	30
24	27	35
28	31	39
32	36	44
36	43	44

Alla olevat taulukot (taulukot 6. ja 7.) kuvaavat hylkäysrajoja eri lajikeaitousvaatimusprosentteilla. Taulukossa 8. on lueteltu eri kasvilajien siementuotannossa vaadittavat lajikeaitousprosentit. Jotta taulukoita 6. ja 7. voidaan tulkita oikein, on ensimmäisenä laskettava kasviyksilöiden määrä hehtaarilla ja tarkistettava taulukosta 8. lajikohtainen lajikeaitousvaatimusprosentti. Ristipölytteisillä lajeilla aitousvaatimus on ilmoitettu muodossa kpl/pinta-ala, jolloin laskukaavoja ei noudateta.

Mikäli koealoja lisäämällä päädytään koealatarkastuksen osalta hylkäykseen taulukkoa käyttämällä, voidaan oman päätöksenteon tueksi varmistaa ylittyvätkö lajikohtaiset hylkäysrajat lajikeaitouden osalta käyttämällä seuraavia laskukaavoja:

Riviin kylvetyt lajit

Kasviyksilöiden lukumäärä hehtaarilla saadaan laskettua käyttämällä seuraavaa laskukaavaa:

$$P = \frac{1\,000\,000\,M}{W},$$

Jossa:

P= Kasviyksilöiden lukumäärä hehtaarilla

M= Kasviyksilöiden lukumäärä metrin matkalta (keskiarvo)

W= Riviväli senttimetreinä

Lajit, joilla ei ole selviä rivejä tai joita ei ole kylvetty riviin

Kasviyksilöiden lukumäärä hehtaarilla voidaan laskea käyttämällä seuraavaa laskukaavaa:

$$P = 20\,000 \times N,$$

Jossa:

P= Kasviyksilöiden lukumäärä hehtaarilla

N= Kasviyksilöiden lukumäärä 0.5 m² alalla (keskiarvo)

Kasviyksilömäärän laskeminen kylvettyjen siemenkilojen perusteella

(käytä apuna viljelijän vakuustodistusta tai kappaleen 9.1 taulukkoa 1. jossa on kuvattu eri lajien tuhannen siemenen paino ja selvitä viljelijältä siementen tarkka kylvömäärä hehtaaria kohden)

Kasviyksilöiden lukumäärä voidaan laskea käyttämällä seuraavaa laskukaavaa:

$$P = (N \div TSP) \times 1000 \times It$$

Jossa:

P=Kasviyksilöiden lukumäärä hehtaarilla

TSP=Tuhannen siemenen paino (g)

N=Kylvömäärä (g)

It=Vakuuden itävyysprosentti (esim. 94 %, muodossa 0.94)

Huomioithan, että tämä laskutapa on teoreettinen ja ei anna yhtä tarkkaa arviota kuin kasviyksilöiden laskemalla tehty laskutoimitus.

Taulukko 6. Hylkäysrajat eri lajikeaitousvaatimusprosenttein eri kasvitiheyksillä. Huomioi, että hylkäysrajat ovat taulukossa ilmoitettu 100 m² alalle. Jos koealan koko on esimerkiksi 10 m² voidaan taulukon lukema jakaa 10:llä, jotta saadaan koealakohtainen hylkäysraja selville. Ennen hylkäysrajan selvittämistä laske kasviyksilöiden arvioitu lukumäärä hehtaaria kohden, sekä katso tarkastamasi lajin lajikeaitousvaatimus taulukosta 8.

Kasviyksilöiden arvioitu lukumäärä (kasvia hehtaarilla)	Lajikeaitousvaatimus %		
	99.9 %	99.7 %	99.5 %
	Hylkäysrajat (kpl vierasta lajiketta / 100m ²)		
600 000	11	26	40
900 000	15	37	57
1 200 000	19	47	74
1 500 000	23	57	90
1 800 000	26	67	107
2 100 000	30	77	123
2 400 000	33	87	139
2 700 000	37	97	155
3 000 000	40	107	171
3 300 000	44	117	187
3 600 000	47	126	203
3 900 000	51	136	219

Taulukko 7. Hylkäysrajat eri lajikeaitousvaatimusprosenttein eri kasvitiheyksillä.

Kasviyksilöiden arvioitu lukumäärä (kasvia hehtaarilla)	Lajikeaitousvaatimus %		
	99.0 %	98.0 %	97.0 %
	Hylkäysrajat (kpl vierasta lajiketta / 100m ²)		
200 000	29	52	74
400 000	52	96	139
600 000	74	139	203
800 000	96	182	266

Esimerkki. Olet tarkastamassa 4. hehtaarin suuruista herneen siemenviljelystä C2 luokkaan. Otat yhteensä 8 koealaa ja koealoilta löytyy yhteensä 80 vierasta yksilöä.

Herneen C2 -siemenluokan tarkastuksella koealan koko on 10 m² ja lajikeaitousvaatimus 98.0 %. Kasviyksilöiden lukumäärän ollessa 600 000 yksilöä hehtaarilla, voi 10 koealalta yhteensä löytyä 138 vierasta yksilöä. 139 vierasta yksilöä tai enemmän johtaa hylkäykseen.

Kasviyksilöiden lukumäärä laskettu kylvettyjen siementen perusteella:
Viljelijä kylvänyt 255 kg/ha. Vakuudessa ilmoitettu itävyys on 92% ja TSP on 230g

$$P = ((255\,000\text{g} \div 230\text{g}) \times 1000) \times 0.92$$

$$P = 1\,020\,000 \text{ yksilöä hehtaarilla}$$

$$\rightarrow \text{voi vieraita lajikkeita löytyä koealalta yhteensä } 96 + 182\text{kpl} \div 10 = 27,8 \text{ kpl}$$

Taulukko 8. Lajikeaitousvaatimukset eri kasvilajeittain ja siemenluokittain on listattu tähän taulukkoon. Lajeilla, joilla lajikeaitousvaatimusprosentti on ilmoitettu prosentteina, voidaan laskea tarkemmat hylkäysrajat taulukoita 6. ja 7. apuna käyttäen. Joidenkin lajien lajikeaitousvaatimus on ilmoitettu muodossa kappaletta vierasta lajiketta / pinta-ala. Näillä lajeilla taulukoita 6. ja 7. ei voi käyttää.

Koealatarkastuksen lajikeaitousvaatimukset kasvilajeittain			
	Perussiemen (B)	Sertifioitu siemen 1.sukupolvi (C1)	Sertifioitu siemen 2. sukupolvi (C2)
Viljakasvit			
Kaurat, ohra, vehnä, kova- ja spelttivehnä	99.9 %	99.7 %	99.0 %
ruisvehnä	99.7 %	99.9 %	98.0 %
Ruis	1 kpl / 30 m ²	1kpl / 10 m ²	1 kpl / 10 m ²
Öljy- ja kuitukasvit			
Rypsi ja rapsi	99.9 %	99.7 %	99.7 %
Pellava	99.7 %	98.0 %	97.5 % (myös 3 sp.)
Hamppu, mustasinappi, kumina	1 kpl / 30 m ²	1 kpl / 10 m ²	1 kpl / 10 m ²
Nurmi- ja rehukasvit			
Peltoherne ja härkäpapu	99,7 %	99.0 %	98.0 %
Rehukaalit ja lanttu	99.7 %	99.0 %	
Raiheinät	1 kpl / 50 m ²	1 kpl / 10 m ²	1 kpl / 10 m ²
Muut nurmi- ja rehukasvilajit	1 kpl / 30 m ²	1 kpl / 10 m ²	1 kpl / 10 m ²

9.4.5 Vieraat lajit

Kasvukauden aikana siemenviljelykseltä tulee mahdollisuuksien mukaan poistaa haitalliset vieraat lajit. Viljelystarkastaja voi antaa kitkemiskehotuksia, jotka on merkittävä myös pöytäkirjaan. Esimerkiksi syysvehnästä kannattaa poistaa ruis, vaikka rukiin todellinen määrä olisi pieni. Tarkastaja voi suositella viljelystä tai sen osaa hylättäväksi, kun vierasta ja vaikeasti pois lajiteltavaa lajia on kasvustossa niin paljon, että lajittelu ei onnistuisi. Tarkastaja voi myös suositella viljelyksen huonon ja hyvän osan puimista erikseen. Esimerkiksi esikasvi on voinut kasvaa läpi vain yhdellä loholla.

Nurmi-, nurmipalko- ja öljykasveilla siementen perusteella vaikeasti erilleen lajiteltavissa lajipareissa käytetään lajikeaitouden hylkäystaulukkoa. Luvun 10 lajikohtaisilla sivuilla on esimerkkejä tällaisista lajipareista.

Tarkastaja laskee haitallisten lajien yksilöiden yhteismäärän koealoilta ja merkitsee sen viljelystarkastuspöytäkirjaan. Tarkastajan kannattaa tehdä tarkastuttajaa varten erittely lohkoittain, jos lohkot ovat hyvin erilaisia.

9.4.6 Kasvustojen siemenlevintäiset kasvitautit

Viljelystarkastuksessa todettu kauranavonoki, vehnänhaisunoki ja ohranlentonoki ovat seurausta kantasiemenen saastumisesta. Viljelyksen tarkastuttajan kannalta on erittäin tärkeää, että tarkastaja merkitsee pöytäkirjaan kaikki havaitut tautiset yksilöt koealoilta. Näin tarkastuttaja voi etukäteen ennakoida esimerkiksi kunnostamansa siemenen peittaustarvetta.

Ohranlentonoen, vehnänhaisunoen, kauranavonoen ja torajyvän saastuttamien yksilöiden esiintyminen merkitään viljelystarkastuspöytäkirjaan. Tautisten yksilöiden määrä ilmoitetaan koealoilta havaittuna yhteenlaskettuna määränä. Vaikka koealoilla ei esiintyisi lainkaan kasvitauteja, mutta tarkastaja löytää tautisia yksilöitä muualta kasvustosta, tarkastajan on hyvä merkitä havaintonsa sähköiseen pöytäkirjaan yhteenvetosivun huomautuskenttään.

Vehnänhaisunokea siemenviljelyksellä ei saa esiintyä lainkaan. Tarkastajan on merkittävä pöytäkirjaan myös kalkki- ja pahkahome.

Tarkempaa tietoa siemenen mukana leviävien tautien tunnistamisesta on luvussa 12. Luvussa on esitelty myös tauteja, joiden tarkkailuun ei ole enää lainsäädännöllistä velvoitetta, kuten ohranviirutauti ja vehnänlentonoki. Tarkastuttaja kuitenkin hyötyy, että kaikki laajat tautiesiintymät tulevat tietoon.

Mahdollisten vientierien osalta tarkastuttaja voi pyytää lisätautimääryityksiä suoraan Ruokavirastosta.

9.5 Viljelystarkastuksen yhteydessä sovitut toimenpiteet

Viljelystarkastaja ja viljelijä voivat sopia erilaisista sadon laatua parantavista toimenpiteistä. Tällaisia ovat esimerkiksi:

- vieraiden lajien kitkentä
- lohkon tai lohkon osan puinti erikseen esimerkiksi vieraiden lajien tai rikkakasvien takia
- pahasti lakoontuneiden alueiden puinti omaksi eräksi
- poikkeavien yksilöiden kitkentä (poikkeustapauksissa, otettava yhteyttä Ruokavirastoon)
- rikkakasvien kitkentä, pahasti rikkaruohottuneiden alueiden niitto tai puimatta jättäminen.

Omaksi eräksi puintia on syytä suositella silloin, kun osa viljelyksestä sisältää selvästi enemmän vieraita lajeja tai rikkakasveja, joita ei ennätetä kitkeä. Viljelyksen huono osa voi lisätä lajittelutappiota merkittävästi tai aiheuttaa koko erän hylkäyksen, jos huonon osan pui yhteen paremman osan kanssa. Tarkastuttajan ja viljelijän edun mukaista voi olla esimerkiksi pitää lohkon hyvän ja huonon osan sadot erillään. Näin toimien lajittelutappiot voivat pienentyä merkittävästi.

Viljelijä ja tarkastaja voivat sopia, että viljelyksestä jätetään pois tiettyjä osia. Asiasta on mainittava viljelystarkastuspöytäkirjassa ja poisjätettävä ala ehdotetaan hylättäväksi. Nurmi- ja nurmipalkokasveilla hylättävä ala on hoitoniitettävä. Jos tarkastaja määrää hoitoniiton, hänen on sovittu ajan jälkeen käytävä tarkistamassa, että hylätty ala on todella niitetty.

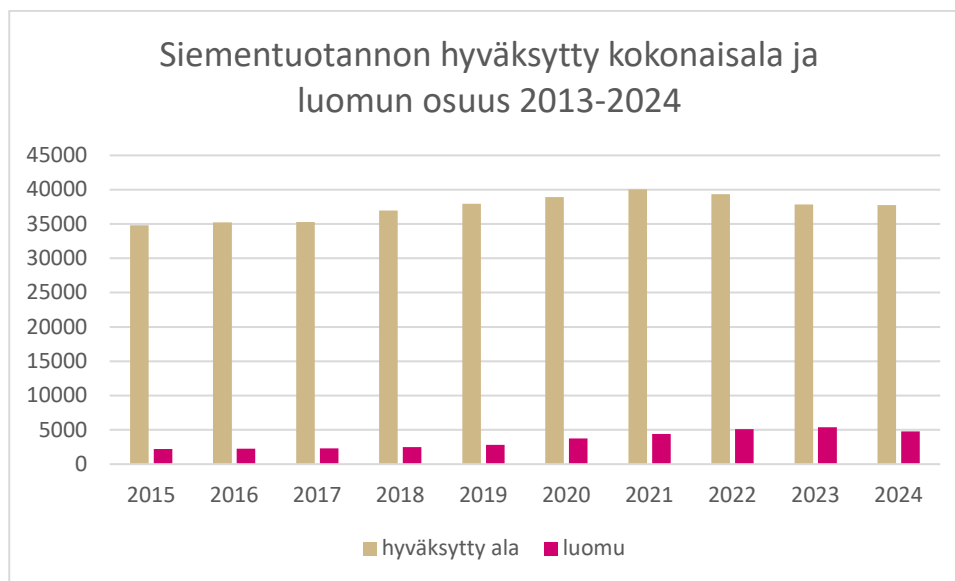
9.6 Hybridien tuottamiseen tarkoitetut siemenviljelykset ja niiden tarkastaminen

Hybridituotantoa voi olla mm. auringonkukalla, rapsilla ja rukiilla. Siemenviljelykset, jotka ovat tarkoitettu hybridilajikkeiden tuottamiseen, tarkastetaan useamman kerran kasvukauden aikana. Poikkeuksena on kuitenkin hybridiruis, joka tarkastetaan vain yhden kerran kasvukauden aikana.

Tarkastajan on erikseen kiinnitettävä huomiota emilinjän hedesteriiliyteen, jos pellolla tuotetaan hybridilajiketta hedesteriilin emilinjän avulla.

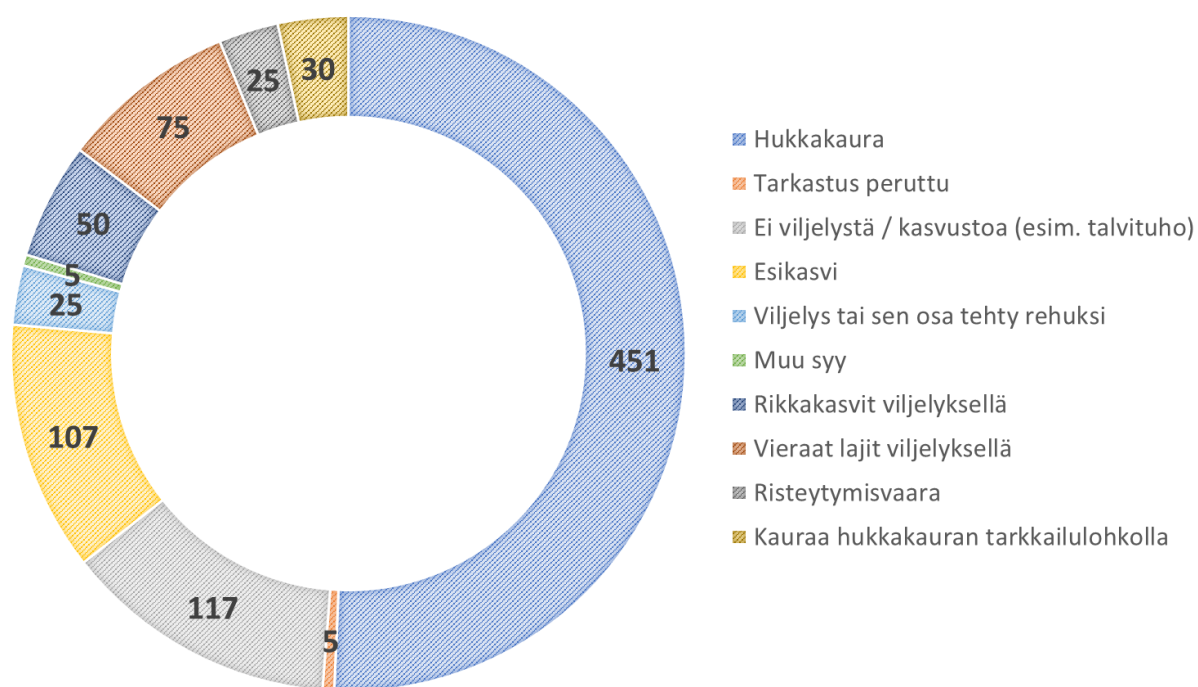
Tarkastajan on aina otettava yhteyttä Ruokavirastoon, kun hän tarkastaa siemenviljelyksen, josta on tarkoitus tuottaa hybridilajiketta. Eri hybridityypeillä on erilaisia vaatimuksia, jotka on otettava huomioon viljelystarkastuksia tehtäessä.

9.7 Siemenviljelyalan kehitys ja siemenviljelysten yleisimmät hylkäyssyyt

Kuva 25. Siementuotannon kokonaisalat ja luomun osuus 2013 - 2024

HYLKÄYSSYYT JA HYLÄTYT PINTA-ALAT (HA) 2024

Kuva 26. Hylkäyssyyt ja hylätyt pinta-ala 2024

10 Viljelystarkastuspöytäkirjan täyttöohjeet

Viljelystarkastuspöytäkirja täytetään ensisijaisesti sähköisenä. Ongelmatilanteissa voi käyttää paperista pöytäkirjaa. Ruokavirasto ei lähetä enää esitätettyjä paperipöytäkirjoja tarkastajille kuin poikkeustapauksissa.

10.1 Sähköisen viljelystarkastuspöytäkirjan täyttäminen

Sähköinen viljelystarkastuspöytäkirja täytetään Mobiiliviljelystarkastus-sovelluksessa. Sovelluksen lyhenne on Mobta. Sovellus on selainpohjainen ja löytyy osoitteesta mobiiliviljelystarkastus.ruokavirasto.fi.

Mobtaan kirjaudutaan pääsynhallinnan tunnuksilla. Pääsynhallinnan tunnukset voi hakea lähettämällä pyynnön turvaviestinä Ruokaviraston Siemenyksikköön.

10.1.1. Etusivu

Sinulle jaetut tarkastukset näkyvät etusivulla. Jokainen etusivun laatikko on oma tarkastuksensa. Laatikossa näkyy viljelijän nimi, viljelykasvi / lajike / pinta-ala, tilatunnus ja viljelijän paikkakunta. Valmiissa tarkastuksissa näkyy lisäksi viljelystarkastusnumero. Kuluvin vuoden tarkastusten laatikot näkyvät tummemman ruskein kuin aiempien vuosien tarkastukset. Voit suodattaa näytettäviä tarkastuksia painikkeilla ”Keskeneräinen”, ”Valmis” ja ”Tarkastamaton”. Oletuksena etusivulla näkyvät Keskeneräiset ja Tarkastamattomat tarkastukset. Tarkastus avautuu laatikkoa klikkaamalla.

☰

Mobiiliviljelystarkastus

▼ FI Käyttäjä: Taimi Testaaja
[Kirjaudu ulos](#)

Tervetuloa Mobiiliviljelystarkastussovellukseen!

Sinulle osoitetut tarkastukset ovat listattu alla viljelijän nimen mukaan aakkosjärjestyksessä. Voit hakea, lajitella ja suodattaa tarkastuksia esimerkiksi viljelijän, lajin, lajikkeen ja viljelyksen sijaintikunnan perusteella. Lisäksi voit halutessasi aktivoida kirjanmerkin valitsemiesi tarkastusten kohdalla.

Omat Tarkastukseni

Kategoriat

Keskeneräinen

Valmis

Tarkastamaton

🔍

Hae tarkastuksia

Heikäläinen Antero
Nurminata / Fure / 5,70 ha
34733101
VIMPELI
E1242 20009

Virtane Matti
Kaura / Matty / 13,52 ha
123456789
RAUMA
E1242 20007

Heikäläinen Matti
Herne / Ingrid / 4,82 ha
987654321
LOIMAA
E1242 20012

Heikäläinen Anna
Vehnä / Botnica / 22,85 ha
555666777
HARJAVALTA

Heikäläinen Anna
Ohra / KWS Kosmos / 6,1 ha
555666777
HARJAVALTA

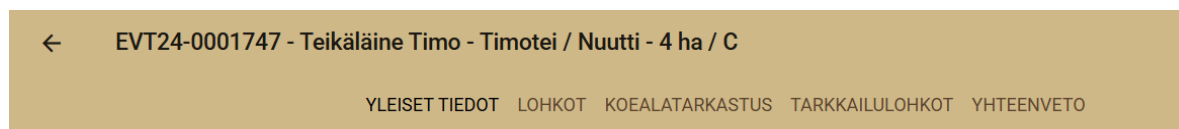
Heikäläinen Anna
Ohra / Hermann / 27,34 ha
555666777
HARJAVALTA

~ 56 ~

10.1.2 Yleisohjeita tarkastuksen tallentamisesta

Tarkastuksella on 5 välilehteä. Välilehdet näkyvät otsikkoina tarkastuksen yläpuolella. Välilehdeltä toiselle siirrytään otsikkoa klikkaamalla. Tarkastukselle muodostuu automaattisesti viljelystarkastusnumero ensimmäisen tallennuksen jälkeen, tarkastaja ei siis voi valita tarkastusnumeroa itse.

Mobtan etusivulle palataan vasemman yläreunan nuolipainikkeesta.

*

Pakolliset tiedot on merkitty tähdellä.

Infopainikkeita klikkaamalla saat lisätietoa siitä, mitä sovelluksen kyseisessä kohdassa tulee tehdä.

Tallennuspainike näkyy jokaisen sivun alalaidassa.

Painike on sininen, kun sinulla on tallentamattomia tietoja.

Painike on harmaa, kun tallennettavaa ei ole.

Lähetyspainike näkyy jokaisen sivun alalaidassa.

Painike on harmaa niin kauan, kun pakollisia tietoja on tallentamatta tarkastukselle.

Painike muuttuu siniseksi ja lähetys on mahdollista, kun pakolliset tiedot on lisätty ja tallennettu.

Lähtettämisen jälkeen painike muuttuu taas harmaaksi. Kerran lähetettyä tarkastusta ei voi lähettää uudelleen.

Sovellusta kehitetään edelleen ja kaikki toiminnallisuudet eivät ole vielä käytössä. Esimerkiksi laskutusliitteen lataaminen etusivulla ja koordinaattitoiminnot eivät vielä toimi.

Ruokaviraston järjestelmästä tiedot päivittyvät Mobta-sovellukseen 2 tunnin välein. Jos saat tai pyydät uusia tarkastuksia, ne näkyvät sovelluksessa 2 tunnin viiveellä niiden lähettämisestä.

10.1.3 Yleiset tiedot

Yleiset tiedot -välilehdellä näkyvät tilan, viljelijän ja tarkastuttajan yhteystiedot, viljelyksen perustamiseen käytetyt viljelystarkastuspyynnöllä ilmoitetut kauppaerät sekä viljelyksen perustiedot ja tuotantotapa.

YLEISET TIEDOT
LOHKOT
KOEALATARKASTUS
TARKKAILULOHKOT
YHTENVETO

Tila

Tilatunnus: 555666777

Osoite: Toimipaikan katu 1

Kunta: HARJAVALTA

Viljelyksen kunta: HARJAVALTA

Viljelijä

Nimi: Heikäläinen Anna

Osoite: Uuden osoitteen katu 2

Kunta: HARJAVALTA

Tarkastuttaja :

Nimi: Ab Fröpackeri

(100)

Puhelin: XX+358

Viljelijän yhteystiedot

Koskine Leena

XX+358xxxx

sähköposti@osoite.fi

MUOKKAA

POISTA

Lisää yhteystiedot

Kauppaerät ja vakuuden siemenluokat

FI301-190044

Lisää kauppaerä

Pyynnön tiedot

Pyydetty siemenluokka: C2

Pyydetty pinta-ala: 22,85 ha

Laji

Vehnä

Lajike

Botnica

Kylvöisyys

Syys

Tuotantotapa

☐ Lajikkeella luomuviljelyä

☐ Siirtymävaiheessa

Tarkista viljelijän yhteystiedot ja päivitä tarvittaessa. Jos on tarvetta lisätä uusi yhteystiedot, tee se Lisää yhteystiedot -painiketta painamalla. Jos olemassa oleva yhteystieto korvautuu kokonaan uudella yhteystiedolla, on suositeltavaa vaihtaa muuttunut yhteystiedot vanhojen tietojen päälle Muokkaa-painikkeen kautta. Poistettu yhteystieto ei tällä hetkellä päivitty Ruokaviraston järjestelmään, vaan vanha yhteystieto jää aktiiviseksi rekisteriin.

Viljelyksen laji- ja lajiketietoa ei ole mahdollista muokata Mobtassa. Jos tiedot ovat virheelliset, ota yhteys Ruokavirastoon.

- **Kauppaerät ja vakuuden siemenluokat:** Lisää kantasiemenen siemenluokka valikosta. Lisää kauppaerä -painikkeella saat tarvittaessa lisättyä puuttuvat kauppaerät ja x-painikkeella tarvittaessa poistettua kauppaerän, jota ei ole käytetty viljelyksen perustamiseen. Jätä monivuotisilla viljelyksillä kauppaerän tiedot näkyviin ja lisää siemenluokka, vaikka kauppaerä olisi jo aikaisempina vuosina tarkastettu.
- **Tuotantotapa:** valitse tuotantotapa, jos viljelys on luomutuotantoa tai luomun siirtymävaiheessa.

10.1.4 Lohkot

Lohkot -välilehdellä on listattuna tarkastukselle kuuluvat lohkot. Jos listalta puuttuu viljelykselle kuuluvia lohkoja, klikkaa Lisää lohko -painiketta ja kirjoita kasvulohkon tunnus. Vain tilan hallinnassa olevia lohkoja pystyy lisäämään. Jos viljelykseen kuuluu lohko, jota ei pysty lisäämään, sen tiedot tallennetaan Yhteenveto-välilehdelle joko kohtaan Tarkastajan huomautuksia tai erilliselle liitteelle (ohje liitteen lisäämiseen kappaleessa Yhteenveto).

0790049135A - Kanamäki (mikolan) Peruslohko: ha Kasvulohko: 0.41 ha	Esikasvit 2020 Monivuotiset laidunnurmet 2019 Monivuotiset laidunnurmet	Kasvitiheys Harva	Valmis ☐	
0790089551A - Leveä Peruslohko: ha Kasvulohko: 0.5 ha	Esikasvit 2024 Härkäpaju / Vire 2020 Härkäpaju / Vire	Kasvitiheys Harva	Valmis ☐	
0790140778A - Kirkkov pala 2 Peruslohko: ha Kasvulohko: 0.32 ha	Esikasvit 2024 Ohra / Hermann 2020 Ohra / Hermann	Kasvitiheys Harva	Valmis ☐	

Lohkon tiedot avautuvat muokattavaksi lohkoa klikkaamalla.

0790049135A - Kanamäki
 (mikolan)

Muokkaa lohkon tietoja

Lohko kuuluu tarkastukselle * ☒

Vleiset tiedot
 Lohko: "Kanamäki (mikolan)"
 Kokonaispinta-ala:

MUOKKAA

Esikasvit

2021
 Ohra / Eifel
 2020
 Monivuotiset laidunnurmet
 2019
 Monivuotiset laidunnurmet
MUOKKAA

Kasvitiheys

 Harva

Muut toiminnot

Niittomääräys

☐ Niittomääräys annettu

Siemenluokan lasku

☐ Siemenluokkaa laskeva syy

Ehdotus

Hyväksyttävä pinta-ala *

Hylättävä pinta-ala *

Hylkäyksen syy

Tarkastajan huomautukset

0790089551A - Leveä

Esikasvit

Kasvitiheys

- **Lohko kuuluu tarkastukselle:** valinta on oletuksena aktiivisena. Jos lohko ei kuulu tarkastukselle, klikkaa valintavipu harmaaksi, jolloin lohko jää näkyviin, mutta sitä ei huomioida tarkastuksella.
- **Yleiset tiedot** kohdan muokkaa -painiketta painamalla voit muuttaa tarkastettavan lohkon kokoa, jos esitieto on virheellinen.
- **Esikasvit:** Tarkasta, ovatko esikasvitiedot paikkansapitävät ja korjaa tai täydennä tarvittaessa. Esikasveissa näkyvät peruslohkon kaikkien kasvulohkojen kasvilajit. Poista rastia klikkaamalla ylimääräiset, muiden kasvulohkojen esikasvit, etenkin jos esikasvivaatimus ei täyttyisi muilla peruslohkon kasvulohkoilla. Lisätäkseen esikasveja klikkaa Muokkaa-painiketta. Kirjoita esikasvi laji ja tarvittaessa lajike sekä esikasvivuosi ja klikkaa valmis.

Lisää uusi esikasvi

Laji

Lajike

Vuosi

PERUUTA VALMIS

- **Kasvitiheys** arvioidaan tarkastuksen jälkeen ja valinnan voi tehdä myös Lohkot-välilehdellä. Liukuvalikon asteikko on erittäin harva – erittäin tiheä (1-5). Valikko on ennen muokkausta aina arvossa ”harva”.
- **Kylvövuosi** näkyy ja on pakollinen vain monivuotisilla lajeilla. Valitse vuosi valikosta.
- **Niittomääräys:** Jos lohkolle annetaan niittomääräys, valitse ”Niittomääräys annettu”, jolloin lisävalinnat niittomääräyksen alaisesta pinta-alasta ja niittomääräyksen syystä tulevat näkyviin.

Niittomääräys ⓘ

☒ Niittomääräys annettu

Niittomääräyksen pinta-ala *

Niittomääräyksen syy *

- **Siemenluokan lasku:** Jos siemenluokkaa on laskettava, valitse ”Siemenluokkaa laskeva syy”, jolloin lisävalinnat siemenluokkaa laskevasta syystä avautuvat.

Siemenluokan lasku

☒ Siemenluokkaa laskeva syy

Siemenluokkaa laskeva syy *

Korkein mahdollinen siemenluokka *

 ⓘ

- **Hyväksyttävä pinta-ala** on oletuksena kasvulohkon pinta-ala hehtaareina. Hyväksyttävä pinta-ala ei voi olla suurempi kuin kasvulohkon koko.

- **Hylättävä pinta-ala:** jos loholla on hylättäväksi ehdotettua alaa, kirjoita pinta-ala 2 desimaalin tarkkuudella. Syötettyäsi luvun, Mobta vähentää alan automaattisesti hyväksyttävästä pinta-alasta. Hyväksyttävän ja hylättävän pinta-alan tulee olla yhteensä lohkon kokonaispinta-alan suuruinen.
- **Hylkäyksen syy** valitaan valikosta, mikäli lohko tai sen osa hylätään. Valitsemasi hylkäyssyyhin mukaan voi avautua lisäkenttiä täytettäväksi:
 - Hukkakauraa loholla: ilmoita havaittujen yksilöiden lukumäärä. Koordinaattitieto ei toistaiseksi siirry järjestelmästä eteenpäin raporttia lähetettäessä. Liitä tarkastukselle yhteenvetosivulla lohkon karttakuva, johon on merkitty hukkakaurayksilöiden sijainti. HUOM! Mobta osaa ehdottaa automaattisesti hylättäväksi koko viljelyksen, jos hukkakaurayksilöiden lukumäärä on yhdellä loholla yli 8 kappaletta. Jos hukkakauraa on yli kolmella loholla tai yli 8 kappaletta useammalta lohkolta yhteen laskettuna, hylkää lohkot yksitellen.
 - Rikkakasvit viljelyksellä ja vieraat lajit viljelyksellä: valitse hylkäyksen aiheuttavat lajit valikosta.
 - Risteytymisvaara: ilmoita toinen lajike ja etäisyys toiseen lajikkeeseen metreinä.
- **Tarkastajan huomautukset** -kohtaan voit syöttää tarkastukseen liittyviä lisätietoja.

TALLENNA Voit tallentaa lohkon tiedot kohdasta **TALLENNA** , jolloin lohkon tila muuttuu valmiiksi tai -painikkeesta, jolloin lohkon tila ei muutu valmiiksi.

Kun kaikki lohkon tiedot on tallennettu, lohkon voi merkitä valmiiksi myös listasivulla. Kaikki tarkastukselle kuuluvat lohkot on merkittävä valmiiksi ennen kuin tarkastuksen voi lähettää.

YLEISET TIEDOT LOHKOT KOEALATARKASTUS TARKKAILULOHKOT YHTEENVETO					
3190188843A - Alanko-peräpelto Peruslohko: 0.47 ha Kasvulohko: 0.47 ha	Esikasvit	Kasvitiheys	Valmis ☒	Hyväksytään: 0ha Hylätään: 0.47ha	▼
	2022 Viherkesanto, nurmi ja niitty 2021 Viherkesanto, nurmi ja niitty	Harva			
3190219761A - Peltomaa-peräpelto Peruslohko: 3.61 ha Kasvulohko: 3.61 ha	Esikasvit	Kasvitiheys	Valmis ☐		▼
	2023 Ruokonata / Karolina 2022 Ohra / Arra Pensasmustikka	Harva			

10.1.5 Koealatarkastus

Koealatarkastus -välilehdellä syötetään tarkastettujen koealojen yhteislukumäärä, sekä koealoilta tehdyt havainnot.

Koealojen lukumäärä

-

36

+

Vieraita lajikkeita 0 kpl

Haitallisia viljelykasveja 0 kpl

Tautisia 0 kpl

Vieraita lajikkeita

Koealat
36 kpl/0.3m²

Lisää vieraita lajikkeita

Haitalliset viljelykasvit

Koealat
36 kpl/10m²

Lisää haitallisia viljelykasveja

Siemenlevintäiset taudit

Koealat
36 kpl/1m²

Lisää siemenlevintäisiä tauteja

- **Koealojen lukumäärä:** Sovellus ehdottaa automaattisesti pyynnön hehtaarimäärään perustuvaa oikeaa koealojen lukumäärää. Jos koealoja otetaan eri määrä kuin ehdotuksessa, korjaa määrä. Huomaa, että sovellus ei enää ehdota tarkastukselle koealojen määrää, jos muutat ehdotettua koealojen lukumäärää.
- **Vieraita lajikkeita:** Havaitut vieraat lajikkeet syötetään Lisää vieraita lajikkeita -painikkeesta. Valitse avautuvasta valikosta poikkeavuus ja edelleen avautuvasta valikosta poikkeavuuden laatu. Alla olevassa kuvassa on valittu poikkeavuudeksi Tähtkän pituus täysin kehittyneenä, jolloin Poikkeavuuden laatu -valikkoon aukeaa neljä vaihtoehtoa.

Poikkeavuus

Kasvin korkeus

Kasvuston väri

Kasvutapa

Kukkimisaika

Lehden leveys

Lippulehden leveys

Lippulehden pituus

Tähtkälletuloaika

Tähtkän pituus täysin kehittyneenä

Poikkeavuuden laatu

Selvästi lyhyempi

Jonkin verran lyhyempi

Selvästi pidempi

Jonkin verran pidempi

Kun olet valinnut poikkeavuuden laadun, se tulee näkyviin vasempaan laitaan Valitut poikkeavuudet -otsikon alle. Jos samoissa yksilöissä on muuta poikkeavuutta, valitse toinen poikkeavuus ja sen laatu. Jos löysit koealoilta useamman tyyppisiä vieraita lajikkeita, kirjaa ne yksitellen.

Valitut poikkeavuudet

Tähkän pituus täysin kehittyneenä: Jonkin verran pidempi ✕

Klikkaa Valmis-painiketta ruudun oikeassa alareunassa, palaat Koealatarkastus-välilehdelle. Lisää Havaittu kappalemäärä -kohtaan, montako tämän tyyppistä vieraan lajikkeen yksilöä koealoilta löytyi yhteensä. Määrän voi valita painikkeilla tai syöttää numeronäppäimillä. Jos lisäsit Vieraslajikkeen vahingossa, sen saa pois muuttamalla lukumäärän nolaksi, jolloin sovellus varmistaa, haluatko poistaa rivin.

Lisähuomiot-kenttään voit kirjoittaa lisätietoa koealatarkastuksen havainnoista.

- **Haitalliset viljelykasvit:** Havaitut haitalliset viljelykasvit lisätään Lisää haitallisia viljelykasveja -painikkeesta. Valikkoon avautuvat kyseisellä lajilla haitallisiksi luokitellut lajit. Valitse listalta koealoilta löytynyt haitallinen laji tai lajit ja klikkaa sivun alalaidasta Valmis-painiketta. Lisää koealoilta löytämiesi kyseisen lajin yksilöiden yhteismäärä.

Haitalliset viljelykasvit

Koealat
3 kpl/10m²

Englanninraiheinä

Havaittu kappalemäärä

- 1 +

Lisää haitallisia viljelykasveja

Lisähuomiot

Syötä lisähuomiosi tähän

- **Siemenlevintäiset taudit** -valinta näkyy vain lajeilla, joilla tautien koeala on annettu lajikohtaisissa ohjeissa. Jos koealoilta löytyi tautisia yksilöitä, valitse Lisää siemenlevintäisiä tauteja ja valitse kasvitauti. Klikkaa Valmis-painiketta ja lisää tautisten yksilöiden lukumäärä.

Siemenlevintäiset taudit

Koealat
32 kpl/1m²

Lisää siemenlevintäisiä tauteja

10.1.6 Tarkkailulohkot

Tarkkailulohkot välilehti on tyhjä, mikäli tilalla ei ole tarkkailulohkoja. Jos sivu on tyhjä, voit siirtyä suoraan yhteenvetosivulle.

Jos tarkkailulohkoja on, ne näkyvät sivulla allekkain. Listasivulla näkyy lohkon perustiedot, viimeisin hukkakaurakoodi ja koodin tallennusvuosi sekä tieto mahdollisesta poikkeusluvasta. ! Tarkastettava tarkoittaa, että lohkon tiedot on tallennettava ja lukittava.

Hukkakaurakoodit

Tarkastusvastuu ensisijaisesti viljelystarkastajalla

333 Tarkkailulohkoa ei voitu tarkastaa.

361 Tarkkailulohkon (Ruokavirasto) 1. vuoden hukkakaurattomuustarkastus.

365 Kauraa hukkakauran tarkkailulohkolla.

366 Siemenviljeltävää lajiketta hukkakauran tarkkailulohkolla.

370 Hukkakauraa viljelyksellä enintään 2 kasvulohkolla ja enintään 8 yksilöä.

371 Hukkakauraa viljelyksellä yli 2 kasvulohkolla ja/tai yli 8 yksilöä.

372 Hukkakauraa tarkkailulohkolla.

376 Tarkkailulohkolla kasvusto, josta hukkakaurattomuustarkastusta ei voi tehdä.

381 Hukkakauraa torjuttu tarkkailulohkolla.

Tarkastusvastuu kunnalla

368 Tarkkailulohkolla ei tehty hukkakaurattomuustarkastusta.

384 Tarkkailulohkon (kunta) 1. vuoden hukkakaurattomuustarkastus.

496 Peruslohko kunnan hukkakaurarekisterissä.

497 Kasvulohko poistunut Ruokaviraston tarkkailusta, jää kunnan rekisteriin.

YLEISET TIEDOT LOHKOT KOEALATARKASTUS TARKKAILULOHKOT YHTEENVETO				
0731334025 - Jokiniemi	Uusin rekisterimerkintä (2018)	Viljelykasvi 2025	Poikkeuslupa	!
Peruslohko: 8.7 ha	496 Peruslohko kunnan	Herne / Jymy	Ei poikkeuslupaa	Tarkastettava
Tarkkailuosa: 8.7 ha	hukkakaurarekisterissä.			
0731392023 - Takapelto	Uusin rekisterimerkintä (2018)	Viljelykasvi 2025	Poikkeuslupa	!
Peruslohko: 4.11 ha	496 Peruslohko kunnan	Ohra / RGT Planet	Ei poikkeuslupaa	Tarkastettava
Tarkkailuosa: 4.18 ha	hukkakaurarekisterissä.			
0731411524 - Kiljusen pelto	Uusin rekisterimerkintä (2018)	Viljelykasvi 2025	Poikkeuslupa	!
Peruslohko: 12.46 ha	497 Kasvulohko poistunut Ruokaviraston Kaura / Benny		Ei poikkeuslupaa	Tarkastettava
Tarkkailuosa: 12.81 ha	tarkkailusta, jää kunnan rekisteriin.			

Tarkkailulohko avautuu lohkoa klikkaamalla.

2330343861 - Taka Uusin rekisterimerkintä (496 Peruslohko kunnan hukkakaurarekisterissä.) Viljelykasvi 2023: ha Poikkeuslupa: Ei poikkeuslupaa	← 2330251410 - Hautamäki 1 Pinta-ala (peruslohko / tarkkailuosa): ha / 6.22 ha Kuluvan vuoden viljelykasvit: ohra alvari Ohra / Alvari Viimeisin rekisterimerkintä: 384 Tarkkailulohkon (kunta) 1. vuoden hukkakaurattomuustarkastus. Poikkeuslupa 2022 - 2026 Lisätiedot:	Hukkakaura torjuttu tarkkailulohkolla * Ei Hukkakaurattomuustarkastus tehty * Valitse... Tarkastajan Huomiot Syötä lisähuomiosi tähän Liite Valitse tiedosto
2330251410 - Hautamäki 1 Uusin rekisterimerkintä (384 Tarkkailulohkon (kunta) 1. vuoden hukkakaurattomuustarkastus.) Viljelykasvi 2023: ha Poikkeuslupa: 2022 - 2026		
2330251309 - Hautamäki 2 Uusin rekisterimerkintä (384 Tarkkailulohkon (kunta) 1. vuoden hukkakaurattomuustarkastus.) Viljelykasvi 2023: ha Poikkeuslupa: 2022 - 2026		

Sulje Lukitse

- **HUOM.** Lukitse painikkeen painamisen jälkeen sivulle ei voi tehdä enää mitään muutoksia. Paina lukitse-painiketta vasta, kun tiedot ovat valmiit. Tiedot voi tallentaa tallennuspainikkeella ilman lukitsemista.
- **Kuluvan vuoden viljelykasvit** kirjataan aina. Jos kasvilaji ja -lajiketietoa ei ole valmiina, kirjoita laji ja lajike niille varattuihin kenttiin. Mikäli hukkakauralohkon puhtaaksi tarkastusvastuu on kunnalla, ei tälle välilehdelle voi tehdä itse muita merkintöjä.
- **Hukkakaura torjuttu tarkkailulohkolla, Hukkakaurattomuustarkastus tehty ja Tarkastajan huomiot** ovat aktiivisina, jos vastuu lohkon hukkakaurattomuustarkastuksesta on viljelystarkastajalla. Valitse, onko hukkakauraa torjuttu lohkolta ja onko hukkakaurattomuustarkastus tehty ja mahdollisen tarkastuksen tulos tai syy, miksi tarkastusta ei tehty.

Jos hukkakaurarekisterissä olevalla peruslohkolla on kauraa tai siemenviljeltävää lajiketta, laji/lajike näkyy punaisena ja toimenpidemääräykset tulevat valittaviksi.

Tilan tarkkailulohkot tallennetaan ja lukitaan vain ensimmäisenä tehtävälle tarkastukselle. Lohkojen tila muuttuu tällöin valmiiksi myös saman tilan muilla tarkastuksilla.

10.1.7 Yhteenveto

Yhteenveto-välilehdellä näkyy yhteenvetona hyväksyttäväksi ja hylätyksi ehdotettu pinta-ala sekä koealatarkastuksen havainnot. Ensimmäisen tallennuksen jälkeen sivun yläosassa näkyy viljelystarkastusnumero.

Huomautukset näkyvät sivun ylälaidassa, mikäli jokin tarkastuksen pakollinen kenttä on täyttämättä tai täytetty puutteellisesti. Osa pakollisista tiedoista täytetään vasta Yhteenveto-välilehdellä, joten huomautukset ovat näkyvissä aina ennen kuin Yhteenveto-sivun tiedot on tallennettu.

Viljelystarkastusnumero E1242 23008

Huomautukset

Pakollisesta kentästä puuttuu tietoja

- Välilehden Lohkot lohkon 3190188843A kentästä **Toinen lajike** puuttuu tieto
- Välilehden Lohkot lohkon 3190188843A kentästä **Etäisyys toiseen lajikkeeseen** puuttuu tieto
- Välilehden Lohkot lohkon 3190219761A kentästä **Niittomääräyksen syy** puuttuu tieto
- Välilehden Lohkot lohkon 3190219761A kentästä **Niittomääräyksen pinta-ala** puuttuu tieto

Vieraita lajikkeita 0 kpl

Haitallisia viljelykasveja 0 kpl

Tautisia 0 kpl

Tarkastuksen päivämäärä

7.5.2025

Yleisarvosana *

1

Tarkastettu pinta-ala

Laskennallinen arvo: 1.23ha

Satoarvio(kg/ha)

Rikkakasvit

Lisää rikkakasvi

Ehdotus

Ehdotetaan hyväksyttäväksi(ha)

1.23

Ehdotetaan hylättäväksi(ha)

0.00

Ehdotettu siemenluokka

C2

Liitteet

Lisää liite

Uusintatarkastus

Viljelijä pyytänyt uusintatarkastusta ☐

Huomiot

Tarkastajan huomiot

- Toimenpidemääräykset** näkyvät Yhteenveto-sivulla vain, jos lohkot välilehdellä on ilmoitettu lohkoa koskevista toimenpidemääräyksistä. Valitse Uusintakäynti tehty, jolloin päivämäärävalinta tulee näkyviin. Valitse päivämäärä kalenterikuvakkeesta. Valitse valikosta, onko lohkolle annettua toimenpidemääräystä noudatettu. Jos määräystä ei ole noudatettu, valitse noudattamatta jättämisestä aiheutuva seuraus. Jos teet valinnan Lohko hylätään, sovellus hylkää automaattisesti kyseisen lohkon pinta-alan tallennuksen jälkeen. Jos valitset "Viljelys hylätään", sovellus varmistaa, että haluat varmasti hylätä koko viljelyksen.

Toimenpidemääräykset		
Uusintakäynti tehty ☐		
Kasvulohkot		
9920019743A 1ha	Toimenpidemääräystä noudatettu * Kyllä	
9920019743C 0.01ha	Toimenpidemääräystä noudatettu * Ei	Noudattamatta jättämisen seuraus * Lohko hylätään

- **Tarkastuksen päivämäärä** Sovellus ehdottaa tarkastuksen päivämääräksi päivää, jolloin tarkastukselle on ensimmäisen kerran tallennettu tietoja. Vaihda päivämääräksi tarvittaessa se päivä, jona tarkastus on saatu valmiiksi. Päivämäärä valitaan kalenterikuvakkeella.
- **Yleisarvosana** valitaan liukuvalikolla, jonka asteikko on 1-5, erittäin huono – erittäin hyvä.
- **Tarkastettu pinta-ala** on laskennallisesti tarkastettujen lohkojen yhteispinta-ala. Korjaa pinta-ala tarvittaessa. Pinta-alan on oltava vähintään viljelyksen hyväksytty pinta-ala.
- **Satoarvio(kg/ha)** kirjoita satoarvio numeroina, kenttään ei voi syöttää tekstiä.
- **Viljelyksen jatkamiskelpoisuus** näkyy vain monivuotisilla lajeilla. Valitse jatkamiskelpoisuus valikosta. Jos osa lohkoista on jatkamiskelvottomia, valitse Voidaan jatkaa seuraavalle vuodelle ja lisää tiedot jatkamiskelvottomista lohkoista Tarkastajan huomioid -kohtaan.

Viljelyksen jatkamiskelpoisuus *

Valitse...

Valitse...

Voidaan jatkaa seuraavalle vuodelle

Ei jatkamiskelpoinen

- **Rikkakasvit** Tarkastuksella havaitut rikkakasvit lisätään laji kerrallaan Lisää rikkakasvi -painikkeesta. Valitse rikkakasvilaji valikosta ja liukuvalikosta havaittu määrä asteikolla 1-5 (erittäin vähän – erittäin runsaasti).

Rikkakasvit

Rikkakasvi 1

Laji *
peltosaunio

Havaittu määrä *
2

Vähän

Poista

Rikkakasvi 2

Laji *
juolavehnä

Havaittu määrä *
2

Vähän

Poista

Rikkakasvi 3

Laji *
ohdake

Havaittu määrä *
2

Vähän

Poista

Lisää rikkakasvi

- **Ehdotettu siemenluokka** on oletuksena siemenluokka, johon viljelys on pyydetty. Tarvittaessa siemenluokan voi muuttaa valikosta.
- **Liitteet** Voit lisätä tarkastukseen liittyviä liitetiedostoja Lisää liite -painikkeella. Valitse liitteelle valikosta kategoria, esim. Hukkakaurahavainto. Valitse tiedosto -painikkeesta pääset valitsemaan lisättävän tiedoston. Sallitut tiedostomuodot ovat PDF, JPG ja PNG.
- **Uusintatarkastus** ruksitaan, jos viljelijä on pyytänyt uusintatarkastusta. Ota lisäksi yhteyttä Ruokavirastoon.
- **Tarkastajan huomiot** kohtaan voi tallentaa tarkastukseen liittyvää lisätietoa, joka näkyy myös tarkastuttajalle, viljelijälle ja tarkastajalle lähtevässä yhteenvedossa. Tähän kohtaan tallennetaan esimerkiksi yksittäisen viljelykselle kuuluvan lohkon tiedot, jos lohkoa ei pysty lisäämään lohkot-sivulla, tai tieto lohkoista, jotka eivät ole jatkamiskelpoisia muutoin jatkamiskelpoisella viljelyksellä.

10.1.8 Tarkastuksen lähettäminen

Kun olet tallentanut kaikki tarvittavat tiedot, lähetä tarkastus –

painikkeella.

Aukeaa näkymä, jossa valitaan raportin lähetystapa ja ensisijainen yhteyshenkilö. Raportti toimitetaan ensisijaisesti sähköpostitse. Jos yhteyshenkilöllä ei ole sähköpostiosoitetta, valitse paperitoimitus, jolloin yhteenvedoraportti lähetetään yhteyshenkilölle Ruokavirastosta postitse.

- **Peruuta**-painikkeesta palaat takaisin tarkastukselle.
- **Lataa PDF raportti** -painiketta klikkaamalla voit ladata pdf-raportin esikatseltavaksi ennen lähettämistä.
- **Lähetä**-painikkeella tarkastus lähtee Ruokaviraston järjestelmään ja yhteenvedoraportti itsellesi, tarkastuttajalle ja viljelijälle.

Tarkastusraportti lähetetään sähköpostitse tarkastuttajalle, tarkastajalle sekä viljelijän yhteyshenkilöille.

Valitse viljelijän ensisijainen yhteyshenkilö

☒ Lahtine Teppo
teppo@lahtine.com

☐ Raportti toimitetaan postitse

Peruuta

Lataa PDF raportti

Lähetä

Lähettämisen jälkeen tarkastus näkyy omalla etusivullasi valmiina tarkastuksena. Kerran lähetettyä tarkastusta ei voi lähettää uudelleen.

10.1.9 Ongelmatilanteet

Jos tallennuksessa ilmenee ongelmia, tyhjennä selaimen välimuisti ja kirjaudu sovellukseen uudelleen. Jos ongelma ei poistu, ota yhteyttä Ruokavirastoon.

Lohkon lisääminen ei onnistu: Lisää puuttuvan lohkon tiedot Yhteenveto-sivun kohtaan Tarkastajan huomautukset tai tallenna ne Yhteenveto-sivulla erillisenä liitteenä ja lisää tästä maininta Tarkastajan huomioihin.

Tarkastuksella on väärä kasvilaji tai lajike: Lajia ja lajiketta ei pysty muuttamaan Mobtassa, ilmoita Ruokavirastoon.

Tarkastuksella on väärä tilatunnus: Tilatunnusta ei pysty muuttamaan, ilmoita Ruokavirastoon. Sinulle lähetetään uusi tarkastus Mobtaan.

Tyhjää paperipöytäkirjaa voi käyttää tilanteissa, joissa tarkastuksen tallennus Mobtaan ei onnistu tai on hyvin hankalaa, esim. tilanteessa, jossa viljelyksen kaikki lohkot ovat toisen tilan hallinnassa, on yksinkertaisinta käyttää paperista pöytäkirjaa.

10.2. Paperisen viljelystarkastuspöytäkirjan täyttäminen

- Jos tarkastuksen tallennus Mobtassa ei onnistu, voit käyttää paperipöytäkirjaa.
- Kirjoita selvällä käsialalla.
- Käytä sinistä kuulakärkikynää.
- Kirjoita viljelyksestä mieluummin liikaa kuin liian vähän tietoa.
- Käytä kopioivaa lisälomaketta, jos tila pöytäkirjassa ei riitä. Esimerkiksi tarkastuksilla vastaan tulleista hukkakauraesiintymistä on piirrettävä kartta, joka liitetään pöytäkirjaan.

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

PÖYTÄKIRJA viljelystarkastuksesta PROTOKOLL över odlingsgranskning

Tarkastuttaja / Uppdragsgivare		Nro Nr	Viljelijä / Odlare		Nro Nr
3		4	5		6
Viljelyksen sijaintikunta Kommun där odlingen är belägen		Nro Nr	Puh. / Tel. & S-posti / E-post		
7		8	9		
Kantasiemenen kauppaerät Grundutsädes handelspartier	Vakuuden siemenluokka Utsädesklass enligt garantibevis	Kenttännumero Fältnummer			
10	11	12	13		
			14		
			15		
			16		
☐ Viljelymenetelmä luomu Ekologisk odling	16	Tuotettava siemenluokka Utsädesklass som produceras	17	Pyydetyt ha Begärt ha	18
Kylvövuosi ja lohkonumerot Säningsår och skiftessignum		Hyväksytty ha Godkänt ha	Hylätyt ha Underkänt ha	Hylkäys Avslagsorsak	Tarkastetut ha Granskat ha
20	21	22	23		24
Kirjaa tähän kaikki lajikkeiden lohkot, myös muu tuotanto lohkoittain					
Anteekna alla skiften där sorten odlas, också den övriga produktionen skiftesvis.					
Huomautuksia Anmärkningar Huomautuksia Anmärkningar					
25					
Muut lajikkeet viljelmällä, myös muut lajit ja nimetön (myös muut kuin siementuotannossa) Övriga sorter på brukningsenheten, också andra växtslag och ej sortbetecknade (också i annan än utsädesproduktion)					
26					
Lähin saman lajin viljelys, eri lajike Närmaste odl. av samma växtsl. annan m					
27					
Risteytymis-/tautien tartuntavaara Risk för korsningar/sjukdomsspridning					
28					
On, millainen? Ja, hurudan?					
☐ Hukkakauraa ei Flyghavre konstat	29	HK-koodi FH-kod	Lohko Skifte	Laji / Lajike Växtslag / Sort	Ha
Hukkakauraa todettu Flyghavre konstaterat	30	35	36	37	38
☐ Viljelyksellä I odlingen	31	Koelatatarkastus Kontroll av provrutor		Yhteensä Sammanlagt	Koaloja Provrutor
☐ Viljelmällä På brukningsenheten	32	Vieraita lajikkeita (ominaisuus) Främmande sorter (kännetecken)		kpl / st.	kpl / st.
☐ Havaittu HK kitketty Flyghavren plockad	33	Haitallisia viljelykasveja (lajit) Skadliga kulturväxter (växtslag)		kpl / st.	kpl / st.
Lohkolla (numero) På skifte (signum)	34	Tautisia (tauti) Infekterade (sjukdom)		kpl / st.	kpl / st.
Kasveja Plantor	35	Rikkakasvit Ogräsarter		kpl / st.	kpl / st.
Yleisarvostelu Allmän bedömning	45	Rikkakasvit Ogräsarter		kpl / st.	kpl / st.
Kasvitiheys Planttäthet	46	Viljelys jatkamiskelpoinen Odlingen giltig för produktion		47	On Ei
Ehdotetaan hyväksyttäväksi Godkännande rekommenderas	48	49	siemenluokkaan utsädesklass	Ehdotetaan hylättäväksi Underkännande rekommenderas	50
Hylkäyksen / luokan pudotuksen syy: Orsak till underkännande / sänkning av klassen:	51	SIEMEN koodi / kod			
Päivämäärä / tarkastaja Datum / granskat av	52	Viljelijä vahvistaa antamansa tiedot oikeiksi ja tarkastuksen tehdyksi Odlare bestyrker att de uppgifter han gett är korrekta samt att granskningen har utförts			
53		54			
Viljelijä pyytää uusintatarkastusta / Odlaren begär en omgranskning					

1. SIEMEN, 2. tarkastuttajalle, 3. tarkastajalle, 4. viljelijälle

1. SIEMEN, 2. uppdragsgivaren, 3. granskaren, 4. odlaren

Ruokavirasto / Livsmedelsverket, Tampereentie 51, 32200 LOIMAA, puh. 029 530 0400

1. Esitäyttönumero

Ruokaviraston järjestelmän tarkastukselle antama numero, löytyy Mobta-sovelluksesta.

2. Viljelystarkastusnumero

Jos tarkastus on jaettu sinulle Mobtassa, tallenna tarkastukselle jokin tieto, niin Mobta antaa tarkastukselle viljelystarkastusnumeron. Jos tarkastusta ei ole Mobtassa, anna tarkastukselle juokseva numero, joka on pari numeroa suurempi kuin sinulle jaettujen tarkastusten lukumäärä, esim. jos sinulla on 30 tarkastusta, anna tälle tarkastukselle vähintään numero 32. Numeron alkuosa on aina tarkastajatunnuksesi ja loppuosan kaksi ensimmäistä numeroa ovat aina tarkastusvuoden numerot, esim. E1234 2532.

3. Tarkastuttaja

Tarkastuksen pyytäjän nimi ja yhteystiedot

4. Nro

Ruokaviraston tarkastuttajalle antama asiakasnumero

5. Viljelijä

Siemenviljelijän nimi ja osoitetiedot

6. Nro

Ruokaviraston siemenviljelijälle antama asiakasnumero

7. Viljelyksen sijaintikunta

Siemenviljelys voi sijaita eri kunnassa kuin tilakeskus.

8. Nro

Viljelyksen sijaintikunnan numero

9. Puh. & S-posti

Viljelijän puhelinnumero ja sähköpostiosoite

10. Kantasiemenen kauppaerät

Kantasiemenien eränumerot, joita on käytetty siemenviljelyksen perustamiseen. Kauppaerämerkit kirjoitetaan täydellisinä, jolloin myös erämerkkien lopussa olevat mahdolliset kirjaimet tulee huomioida.

11. Vakuuden siemenluokka

Viljelystarkastajan on nähtävä käytettyjen kantasiemenien vakuustodistukset. Vakuuden puuttuessa asiasta on mainittava pöytäkirjassa ja kantasiemenen erämerkki tarkastetaan laskusta tai rahtikirjasta. Kunkin erän kylvömäärä (kg) lisätään pöytäkirjaan lohkokirjanpidon perusteella.

12. Kenttänumero

Ei tarvitse täyttää.

13. Tilatunnus

Siemenviljelijän tilatunnus on välttämätön tieto.

14. Laji

Tarkastettava laji

15. Lajike

Tarkastettava lajike

16. Viljelymenetelmä luomu

Tähän merkitään rasti, jos viljelymenetelmä on viljelijän mukaan luonnonmukaista tuotantoa.

17. Tuotettava siemenluokka

Siemenluokka, johon tarkastuttaja haluaa tarkastuttaa siemenviljelyksen. Suositeltavaa on, että viljelys tarkastetaan korkeimpaan mahdolliseen luokkaan. Jälkikäteen viljelyksen siemenluokkaa on helpompi laskea kuin nostaa. Viljakasvin siemenluokka tulkitaan B3:ksi, jos se ulkomaisen vakuustodistuksen mukaan on B.

18. Pyydetty ha

Ei tarvitse täyttää.

19. Tarkastetut ha

Tähän tarkastaja merkitsee siemenviljelyksellä tarkastamansa pinta-alan (ha). Lukuun lasketaan mukaan myös se tarkastettu ala, joka siemenviljeltävästä lajikkeesta on muussa tuotannossa, kuten esimerkiksi leipävehnäksi, mallasohraksi tai rehuksi. Hukkakauran tarkkailulohkojen puhtaaksitarkastuksessa kertynyttä pinta-alaa ei merkitä tähän.

20. Kylvövuosi ja lohkonumerot

Monivuotisten kasvien kylvövuosi lisätään satovuosien määrän seuraamiseksi ja sen toteamiseksi, että esikasvit on tarkastettu. Lisää lohkonumerot. Listaan lisätään myös siemenviljeltävän lajikkeen muussa tuotannossa olevat lohkot, joilta korjataan tuleentunut siemensato. Myös muussa tuotannossa olevat lohkot viljelystarkastetaan.

21. - 23. Hyväksytty ha, Hylätyt ha ja Hylkäyssyy

Hyväksytyksi ja/tai hylätyksi ehdotettu pinta-ala ilmoitetaan lohkoittain aarin tarkkuudella. Myös mahdollinen hylkäyssyy ilmoitetaan lohkoittain.

24. Esikasvit ja vuosi

Lisää esikasvitiedot. Monivuotisilla lajeilla voi merkitä ”Ok” vasta lohkon ensimmäisen hyväksytyn satovuoden jälkeen.

25. Huomautuksia

Tähän merkitään erityiset huomiot viljelykseltä, joita ovat esimerkiksi satoarvio tai selitys rikkakasvipesäkkeiden sijainnista. Pöytäkirjaan voi myös liittää erillisiä liitteitä, kuten karttoja.

26. Muut lajikkeet viljelmällä

Tähän merkitään siemenviljeltävän lajin muut tilalla viljelyssä olevat lajikkeet, sekä tilalla viljeltävät muut lajit.

27. Lähin saman lajin viljelys, eri lajike

Tähän merkitään siemenviljelyn metrimääräinen etäisyys toiseen saman lajin viljelykseen, joka on eri lajiketta kuin siemenviljelys. Kohtaan tulee merkitä myös siemenviljelyn etäisyys saman lajin aitoudeltaan tuntemattomiin lajikkeisiin, kesantoihin yms., joista voi aiheutua risteytymisvaara.

28. Risteytymis- / tautien tartuntavaara

Viljelystarkastajan arvio vaarasta ja selvitys sen laadusta

29. Hukkakauraa ei todettu

Laita rasti ruutuun, jos et havainnut hukkakauraa viljelyksellä, viljelmällä tai tarkkailulohkoilla.

30. Hukkakauraa todettu viljelyksellä (tarkastettavalla siemenviljelyksellä)

Hukkakauraesiintymän sijainnin selvittävä kartta piirretään peruslohkokartalle tai erilliselle jäljentävälle lomakkeelle. Karttaan on merkittävä vähintään viljelijän nimi, viljelystarkastusnumero, peruslohkonumero, tarkastuspäivämäärä ja hukkakauran löytymispaikka. Piirrä koko peruslohko. Piirrä myös kasvulohkojen rajat, jos hukkakaura löytyy kasvulohkolta.

31. Hukkakauraa todettu viljelmällä (viljelijän hallitsemilla alueilla)

Esiintymästä on piirrettävä kartta edellisen kohdan ohjeen mukaisesti.

32. Havaittu HK kitketty

Lähetä kasviyksilö siemenyksikköön tunnistettavaksi, jos hukkakauran tunnistuksessa on epäselvyyttä, tai erimielisyyttä viljelijän kanssa.

33. Lohkolla (numero)

Tähän merkitään niiden lohkojen kasvulohkonumerot, joilta uudet hukkakauraesiintymät havaittiin.

34. Kasveja

Havaittujen hukkakaurayksilöiden kappalemäärä

35. Ruokaviraston hukkakaurakoodi

Lisää mahdollisten tarkkailulohkojen tiedot mobiilisovelluksesta. Koodi kertoo tarkkailulohkon viime vuoden tilanteen. Tilalla voi olla enemmän kuin neljä tarkkailulohkoa, jos tilalla on niihin liittyvä poikkeuslupa. Tarkkailulohkojen poikkeuslupatilanne on tarkastettava.

36. Lohko

Tarkkailulohkon numero

37. Laji / lajike

Kirjoita tähän tarkkailulohkolla kasvava kasvilaji ja -lajike viljelystarkastusvuonna.

38. Ha

Tarkkailulohkon tarkastettu pinta-ala (ha)

39. Tarkastettu

Ympyröi kyllä tai ei.

40. Torjuttu

Ympyröi kyllä tai ei. Torjuntaa ovat esimerkiksi kasvinsuojeluaineiden käyttö, kitkentä ja niitto.

41. Vieraita lajikkeita (ominaisuus)

Tähän merkitään selvästi poikkeavien yksilöiden kappalemäärä. Kohtaan lisätään poikkeavien yksilöiden kokonaismäärä (kpl) koealoilta, koealojen lukumäärä (kpl) ja yhden koealan koko (m²). Lisäksi mainitaan ominaisuudet, joiden perusteella yksilöitä pidetään vieraan lajikkeen yksilöinä.

42. Haitallisia viljelykasveja (lajit)

Tähän merkitään haitalliset viljelykasvilajit, joita viljelykseltä on koealatarkastuksessa löytynyt. Kohtaan lisätään haitallisten viljelykasviyksilöiden kokonaismäärä (kpl) koealoilta, koealojen lukumäärä (kpl) ja yhden koealan koko (m²). Mainitse pöytäkirjassa erikseen, jos haitallisten viljelykasvien esiintyminen viljelyksellä on epätasaista. Katso tarkemmin lajikohtaiset sivut.

43. Tautisia (tauti)

Tähän merkitään havaittu tauti ja tautisten yksilöiden määrä. Määrä ilmoitetaan tautisten yksilöiden kokonaismääränä (kpl) koealoilta. Lisää myös koealojen lukumäärä (kpl) ja yhden koealan koko (m²).

44. Rikkakasvit

Rikkakasveja ilmoitetaan runsaimmin esiintyvät lajit. Katso haitalliset rikkakasvit lajikohtaisilta sivuilta. Rikkakasvien runsautta arvioidaan asteikolla 1 - 5 siten, että 1 = erittäin vähän ja 5 = erittäin paljon.

45. Yleisarvostelu

Tässä viljelykselle annetaan yleisarvostelu siten, että 1 = huonokuntoinen viljelys, 3 = keskivertoviljelys ja 5 = erittäin hyväkuntoinen viljelys.

46. Kasvitiheys

Anna tarkastushetken mukainen arvio viljelyksen keskimääräisestä tiheydestä.

47. Viljelys jatkamiskelpoinen

Tämä kohta tulee huomioida monivuotisilla lajeilla.

48. - 50. Ehdotetaan hyväksyttäväksi / hylättäväksi

Pöytäkirjassa tulee aina olla tarkastajan ehdotus viljelyksen hyväksymiseksi tai hylkäämiseksi. Sen pitää perustua pöytäkirjasta ilmi käyviin tosiseikkoihin. Viljelyksen siemenluokka on mainittava, jos tarkastaja ehdottaa viljelystä hyväksyttäväksi. Ehdotuksen on oltava sopusoinnussa kantasiemenen luokan ja viljelyksen ominaisuuksien kanssa. Luokan pudotuksen syy on mainittava kohdassa 51, jos tarkastaja ehdottaa viljelystä hyväksyttäväksi alempaan siemenluokkaan kuin mihin viljelys on pyydetty. Kohdan 19 pinta-ala voi olla korkeintaan yhtä suuri kuin kohtien 48 ja 50 alat yhteensä.

51. Hylkäyksen / luokan pudotuksen syy

Syy on aina ilmoitettava, jos tarkastaja ehdottaa viljelystä hylättäväksi. Viljelyksen osan hylkäämistä on ehdotettava vain siinä tapauksessa, että tarkastaja on täysin vakuuttunut siitä, että hylätty osa jätetään pois sadosta siementavaraa korjattaessa ja kunnostettaessa. Osittainen hylkääminen voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun yhden lohkon esikasvi on virheellinen tai on olemassa risteytymisvaara. Osittaista hylkäämistä onkin ehdotettava vain, jos hylättävä osa viljelyksestä on selvästi muusta viljelyksestä erotettavissa, esimerkiksi omana lohkona tai hylätty ala niitetään.

52. - 54. Päivämäärä / tarkastaja, Viljelijän allekirjoitus ja Viljelijä pyytää uusintatarkastusta

Tarkastajan allekirjoitus ja tarkastuspäivämäärä ovat ehdottoman tärkeitä. Viljelijä voi olla eri mieltä tarkastuksen lopputuloksesta (hyväksytään / hylätään), mutta hänen on vahvistettava, että hänen antamansa tiedot ovat oikein. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että kantasiemen on merkitty oikein ja että tarkastus on tehty. Viljelijä vahvistaa antamiensa tietojen oikeellisuuden allekirjoituksellaan. Tarkastaja voi pyytää vahvistuksen myös puhelimesta, jolloin hän merkitsee kohtaan 53 esimerkiksi ”Tarkastuksen tiedot on varmistettu puhelimesta PP.KK.VVVV.” Uusintatarkastuksen pyytäjä maksaa uusintatarkastuksen. Tarkastaja välittää tiedon uusintatarkastuspyynnöstä Ruokavirastoon.

Pöytäkirjojen palauttamiseen liittyen tarkastaja:

- lähettää päällimmäisen kappaleen Ruokavirastoon
- lähettää toisen kappaleen tarkastuttajalle
- jättää kolmannen kappaleen itselleen
- antaa viimeisen pöytäkirjakappaleen viljelijälle
- ilmoittaa Ruokavirastoon sähköpostilla (viljelystarkastus@ruokavirasto.fi), että tarkastuksesta on tehty paperinen pöytäkirja.

Pöytäkirjat on palautettava Ruokavirastoon ja tarkastuttajalle tarkastusta seuraavan viikon ensimmäisenä arkipäivänä. **Nurminadan ja syysviljojen tarkastuspöytäkirjat on palautettava Ruokavirastoon viimeistään heinäkuun viimeisenä päivänä.**

Viljelystarkastaja esittää näkemyksensä viljelyksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä viljelystarkastus-pöytäkirjassa, jossa tiedot merkitään niille varattuihin kohtiin. Viljelystarkastajan on otettava huomioon siementuotannon kokonaisuus. Ruokavirasto voi hylätä, tai tarkastaja ehdottaa viljelystä hylättäväksi, jo ennen varsinaista tarkastusta, jos voidaan selvästi todeta, että tuotanto-olosuhteet eivät täytä vaatimuksia. Ruokavirasto tekee lopullisen päätöksen viljelyksen hyväksymisestä tai hylkäämisestä.

Viljelijä vahvistaa allekirjoituksellaan, että hänen antamansa tiedot pöytäkirjassa ovat oikein ja tarkastus on tehty. Kasvinäyte on lähetettävä Ruokavirastoon määritettäväksi, jos viljelijä on tarkastajan kanssa eri mieltä esimerkiksi hukkakauran esiintymisestä. Tarkastaja lähettää pöytäkirjan Ruokavirastoon, vaikka viljelijä tarkastuksen lopuksi kieltäytyisi allekirjoittamasta pöytäkirjaa. Pöytäkirjaan tulee liittää selostus tapahtuneesta ja siitä, miksi viljelijä kieltäytyy allekirjoituksesta. Viljelijän tulee pyytää uusintatarkastus Ruokavirastosta välittömästi, jos hän on tyytymätön tarkastukseen.

11 Lajit ja niiden tarkastaminen

Esiperussiemen ja jalostajan materiaali tarkastetaan kaikilla lajeilla perussiemenen säännöillä.

Ensisijaiset tuntomerkit ovat sellaisia, joita on mahdollista havainnoida seisaaltaan koealaruudun vieressä. Ne on katsottava kaikista koealan kasveista. Joskus ensisijainen tuntomerkki voi yksinään riittää poikkeavuuden toteamiseen, kuten pitkävihneinen vehnä lyhytvihneisten joukossa, kuorellinen kaura kuorettoman joukossa tai lehdykällinen herne lehdykättömien joukossa. Usein se kuitenkin vain herättää epäilyn, joka vahvistetaan katsomalla kasvista toissijaisia tuntomerkkejä. Nämä vaativat kasvin katsomista lähietäisyydeltä ja usein kasvi, tai sen osa, täytyy irrottaa.

Päivitetyt lajikekuvaustaulukot ovat verkossa osoitteessa [ruokavirasto.fi → Tietoa meistä → Asiointi → Oppaat ja lomakkeet → Yritykset → Kasvintuotantoala → Siementarkastuksen ohjeet](#).

11.1 Kaura (*Avena sativa*)

Lisääntymistapa	Itsepölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen 1. sp. (B1) Perussiemen 2. sp. (B2) Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Perussiemen: vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri kauralajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Sertifioitu siemen: vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri kauralajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Viljelysten on sijaittava niin, että puitaessa ei ole sekoittumisvaaraa.	
Haitalliset viljelykasvit	Ohra, ruis, ruisvehnä, vehnä Kaura ja monitahoinen ohra ovat joissakin tapauksissa vaikea lajitella erilleen. Kerro pöytäkirjassa ohran tahoisuus.	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen Sertifioitu siemen 1. sp. Sertifioitu siemen 2. sp.	2 m ² 1 m ² 0,3 m ² (esimerkiksi 0,3 m x 1 m)
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	Kauranavonoki	1 m ²
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- röyhylletuloaika - röyhyn muoto - röyhyn haarojen asento - kaleen härmeisyys - kasvin korkeus - jyvän helpeellisyys ja väri - vihneellisyys - lehtilavan reunan karvaisuus - ylimmän solmun karvaisuus - jyvän helpeen härmeisyys ja väri - jyvän kantakarvojen pituus		

KAURAN OMINAISUUDET / SORTKÄNNETECKEN HOS HAVRE 2025

	Kuorenväri Skalets färg	Kuorellisuus Kvarsittande blomfjäll	Solmukarvat Nod	Lahdenreunakarvat Bladskivans kanthår	Jyvän, helpeen härmeisyys Blomf jällets	Kaleen härmeisyys Skärmff jällets	Jyvän kantakarvat Basalhår	Röyhylletulo Vippgång	Röyhyn muoto, asento Vippans form	Kasvi pituus Växtens	Vihneet Borst
Active	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	2	4	ei löydy	4	3	6	2
Akseli	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	6	lyhyet	4	3	4	2
Aslak	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	7	vaihtelee	5	3	4	2
Avanti	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	vaihtelee	3	keskipitkät- pitkät	6	2	3	2
Avaus	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	5	5	keskipitkät	5	3	6	2
Avenue	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	5	lyhyet	4	3	5	1
Avetron	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	5	lyhyet	4	3	7	2
Belinda	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	7	7	lyhyet	6	3	4	1
Benny	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	1	6	lyhyet	5	3	5	2
Bettina	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	7	6	lyhyet	5	3	5	2
BOR Leena	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	keskipitkät	5	3	5	1
Canary	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	4	lyhyet	4	3	5	1

Conway	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	1	4	keskipitkät	5	2	5	3
Donna	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	6	6	lyhyet	6	3	5	1
Eemeli	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	7	lyhyet	5	3	5	1
Enni	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	6	ei löydy	6	2	6	2
Erika	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	6	keskipitkä- pitkä	4	3	4	1
Fiia	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	6	lyhyet	5	3	4	3
Glomma	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	7	6	lyhyt- keskipitkä	5	3	5	1
Hanstad	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	7	6	lyhyt- keskipitkä	5	2	5	1
Harald	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	lyhyet	4	3	5	1
Harmony	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	5	keskipitkät	4	3	6	1
Herkules Baltic	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	6	keskipitkät	5	3	5	1
Hurja	keltainen	kuorellinen	kalju	ei	3	6	keskipitkät	5	3	5	1
Iiris	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	5	7	lyhyet	4	3	4	2
Inka	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	4	5	lyhyet	5	3	7	1
Jacky	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	7	lyhyet	5	3	6	1
Jukka	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	6	lyhyet	5	2	6	1
Kontio	valkoinen	kuorellinen	karvainen	ei	7	6	lyhyet	4	3	6	1
Lion	keltainen	kuorellinen	kalju	ei	3	6	ei löydy	3	3	5	2

Luukas	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	keskipitkät	4	3	6	2
Magni	keltainen	kuorellinen	kalju	on	3	5	lyhyet	4	3	6	1
Maila	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	6	5	lyhyet	5	3	5	2
Marika	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	4	pitkät	5	2	5	1
Meeri	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	5	keskipitkät- pitkät	4	3	4	2
Moby	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	lyhyet- keskipitkät	4	2	3	1
Nella	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	lyhyet	5	3	6	1
Nestor	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	5	5	lyhyt- keskipitkät	5	3	6	2
Niklas	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	6	keskipitkät	4	3	7	2
Obelix	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	4	lyhyet	3	3	4	1
Oiva	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	6	5	lyhyet	6	3	5	2
Peppi	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	6	pitkät	5	3	4	2
Perttu	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	4	pitkät	4	3	5	1
Proxy	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	4	6	lyhyet	5	3	6	1
Ringsaker	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	5	pitkät	3	3	5	2
Roope	keltainen	kuorellinen	kalju	ei	4	4	pitkät	5	3	6	2
Sandy	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	1	5	ei löydy	6	3	6	3
Scotty	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	8	lyhyet	5	2	8	1

Skarnes	keltainen	kuorellinen	kalju	on	6	6	lyhyet	4	3	6	1
Steinar	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	5	8	pitkät	3	3	5	2
Symphony	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	2	7	lyhyet	5	3	6	1
Taika	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	6	5	ei löydy	7	2	6	3
Vahva	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	5	5	keskipitkä-pitkä	5	3	6	2
Venla	valkoinen	kuorellinen	kalju	ei	3	5	lyhyet	5	3	5	2
Viviana	valkoinen	kuorellinen	kalju	on	6	7	pitkät	5	3	3	3
Zorro	tumma	kuorellinen	kalju	ei	1	7	lyhyet - keskipitkät	5	3	5	2

Jyvän helpeen härmeisyys ja kalju / kaleen härmeisyys: 1 puuttuu/hyvin heikko, 5 keskinkertainen, 9 hyvin voimakas.

Röyhylletulo: 1 hyvin aikainen, 3 aikainen, 5 keskinkertainen, 7 myöhäinen, 9 hyvin myöhäinen

Röyhyn muoto, asento: 1 pysty, 2 puolipysty, 3 vaakasuora, 4 puoliksi riippuva

Kasvi pituus: 1 hyvin lyhyt, 3 lyhyt, 5 keskinkertainen, 7 pitkä, 9 hyvin pitkä

Vihneet: 1 puuttuu tai hyvin vähän, 3 keskinkertainen, 5 voimakas

Blom- och skärmfjällets vaxöverdrag : 1 saknas/mycket svag, 5 medelmåttig, 9 mycket kraftig

Vippgång: 1 mycket tidig, 3 tidig, 5 medeltidig, 7 sen, 9 mycket sen

Vippans sidogrenar: 1 upprätt, 2 halvt upprätt, 3 horisontell, 4 halvhängande.

Växtens längd: 1 mycket kort, 3 kort, 5 medelmåttig, 7 lång, 9 mycket lång

Borstighet: 1 saknas eller mycket svag, 3 medelstark, 5 stark.

11.2 Ohra (*Hordeum vulgare*)

Lisääntymistapa	Itsepölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen 1. sp. (B1) Perussiemen 2. sp. (B2) Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Perussiemen: vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ohralajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Sertifioitu siemen: vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ohralajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Huomioi: Syksyllä perustettu syysohraviljelys, joka ei ole talvehtinut lasketaan myös esikasviksi.	
Eristysetäisyys	Viljelysten on sijaittava niin, että puitaessa ei ole sekoittumisvaaraa.	
Haitalliset viljelykasvit	Kaura, ruis, ruisvehnä, vehnä	
	Kaksitahoinen ohra ja vehnä ovat joissakin tapauksissa vaikeasti lajiteltavissa. Kerro pöytäkirjassa ohran tahoisuus.	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen Sertifioitu siemen 1. sp. Sertifioitu siemen 2. sp.	2 m ² 1 m ² 0,3 m ² (esimerkiksi 0,3 m x 1 m)
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	Ohranlentonoki	1 m ²
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- tähkän tahoisuus	- tähkän muoto	
- tähkälletuloaika	- kaleiden pituus suhteessa jyvään	
- tähkän asento	- tyvisukasen karvojen pituus	
- kasvin korkeus	- jyvän sivuselkäsuonien väkäsellisyys	
- tähkän tiheys	- jyvän vatsavaon karvaisuus	
- vihneiden pituus suhteessa tähkään	- jyvän kannan muoto	
	- tähkän alimman jaokkeen pituus	
	- tähkän alimman jaokkeen taipuneisuus	
	- tähkän härmeisyys	

**OHRAN LAJIKETUNTOMERKKEJÄ
SORTKÄNNETECKEN HOS KORN**

2025

Lajike / Sort	Kanta / Bas	Tahoisuus / Antal rader i axet	Tyvisukasen karvat / Basalborstens hårlängd	Sivuselkä- suonten väkäset / Hullingar på sidoryggnerverna	Tähkä / Ax		Muita tuntomerkkejä / Övriga kännetecken
					Tiheys ja muoto / Täthet och form	Nuokkuvuus / Bugande	
Aava	V	6t	I	on	harva-keskinkertainen, II	mp-k	
Alvari	V	6t	I	on	keskinkertainen, II	mp	härmeetön tähkä
Annastina	V	6t	I	on	harva-keskinkertainen, II	p-mp	
Armas	V	6t	I	on	keskinkertainen	mp-k	
Aron	P	4t	I	on	harva-keskinkertainen, II	k	
Aukusti	V	6t	I	on	keskinkertainen, II	mp	aleuronkerros heikosti värillinen
Bertta	V	6t	I	on	harva-keskinkertainen, II	mp-k	
Birk	V	6t	I	on	harva - keskinkertainen, II	mp	
BOR Katri	V	6t	I	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
BOR Reino	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	pp	
Brage	V	6t	I	on	keskinkertainen, II	mp	
Bredo	V	6t	p	on	harva - keskinkertainen, II	pn	
Einar	V	6t	p	on	keskinkertainen, II	k-n	

Elias	V	6t	l	on	keskinkertainen, II	mp	
Elmeri	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	k	
Eversti	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	mp-k	
Hermanni	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	k-n	
Hillevi	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
Huima	V	6t	p	on	keskinkertainen, II	mp	
Iina	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	mp-k	
Jakubus	V	6t	p	on	keskinkertainen, II		syysöhra, pilosum
Jalmari	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	n	
Jalo	V	6t	l	on	keskinkertainen, II	p-mp	
Jorma	P	4t	p	on	melko harva, II	n	kuoreton
Jyvä	P	4t	l	on	melko harva, II	n	
Kaarle	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
Kerttu	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	k-pn	
KWS Kosmos	V	6t	p	on	keskinkertainen, II		syysöhra
Kunnari	V	6t	l	on	keskinkertainen, II	mp	vatsavaon reunakarvat
Lene	V	6t	l	on	keskinkertainen, II	pn	vahvat väkäset
Loisto	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
Mainio	V	6t	l	on	harva - keskinkertainen, II	mp	
Maria	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	k-pn	

Melia	V	6t	p	on	harva, II	k	syysohra
NOS Dueholm	V	6t	l	on	keskinkertainen, II	p - mp	
NOS Keira	V	6t	l	on	harva - keskinkertainen, II	mp - k	
NOS Salpa	V	6t	p	on	harva - keskinkertainen, II	pp-n	
NOS Tuike	V	6t	p	on	harva- keskinkertainen, II	n	
NOS Valda	V	6t	l	on	harva - keskinkertainen, II	mp	
Onerva	V	6t	p	on	harva- keskinkertainen, II	mp-k	
Polartop	V	6t	p	on	tiheä, lyhyehkö, /\	k	
Ragna	V	6t	p	on	harvahko, II	n	härmeetön tähkä
Roima	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	p-mp	
Rødhette	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
Santeri	V	6t	l	on	harva - keskinkertainen, II	mp-k	
Severi	V	6t	p	on	keskinkertainen, II	mp	
Silo	P	4t	l	on	hyvin harva - harva	mp	vahvat väkäset
SU Ellen	V	6t	p	on			syysohra
Sverre	V	6t	p	on	harva-keskinkertainen, II	mp	
Sylvester	V	6t	p	on	harva- keskinkertainen, II	pn	
Toria	V	6t	l	on	harva, II		
Tuomas	V	6t	l	on	harva- keskinkertainen, II	mp	
Turkka	V	6t	l	on	keskinkertainen	mp-k	

Uljas	V	6t	l	on	keskinkertainen	mp	
Vertti	V	6t	p	on	keskinkertainen, II	mp	
Vinha	V	6t	l	on	harva-keskinkertainen, II	mp-k	
Wolmari	V	6t	l	on	melko harva, II	mp	
Yukon	V	6t	p	on			syysohra
Abba	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, II	p-pp	
Accordine	P	2t	p	ei	harva, II	p-mp	
Amidala	P	2t	p	ei	harva, II	p-mp	
Amy	P	2t	l	ei	keskinkertainen, heikosti A	mp-k	piikkimäiset sivutähkylät
Annabell	P	2t	p	ei	keskinkertainen, II	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Anneli	P	2t	p	ei	melko harva, II	mp	
Arild	P	2t	p	ei	keskinkertainen, II	mp	
Arlom	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	k	
Armi	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	mp-k	
Avalon	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	k	
Barke	P	2t	p	on	keskinkert.-tiheä, lyhyehkö, II tai vähän /\	mp	
BOR Veera	P	2t	l	ei	harva-keskinkertainen, II	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Brentano	P	2t	l	ei	keskinkertainen-tiheä, II - /\	k	piikkimäiset sivutähkylät
Brienne	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	p	
Briitta	P	2t	l	ei	keskinkertainen, II	mp	

Carmen	P	2t	l	ei	keskinkertainen	mp-k	
Columbus	P	2t	p	ei			piikkimäiset sivutähkylät
Conan	P	2t	l	ei	keskinkertainen	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Crescendo	P	2t	l	ei	ll		aleuronkerros sinertävä
Eastway	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, ll	p	piikkimäiset sivutähkylät
Eifel	P	2t	p	ei	/\ - ll		piikkimäiset sivutähkylät
Ellinor	P	2t	l	ei	keskinkertainen, ll		
Fabiola	P	2t	p	ei			
Fairytale	P	2 t	p	ei	keskinkertainen, ll	pp-k	piikkimäiset sivutähkylät
Fandaga	P	2t	p	ei	keskinkertainen, ll	mp	
Feedway	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, ll	p-mp	kirkas tähkä, piikkimäiset sivutähkylät
Fender	P	2t	l	ei	ll		
Fennica	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, ll	p-mp	
Firefox	P	2t	l	ei	harva-keskinkertainen, ll	p-mp	
Focus	P	2t	p	ei	keskinkertainen, ll	p-mp	
Formula 1	P	2t	p	ei	keskinkertainen, ll	pp-n	piikkimäiset sivutähkylät
Harbinger	P	2 t	p	ei	harva, ll	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Kombaredu	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, ll	mp	
KWS Chrissie	P	2t	l	ei	harva - keskinkertainen, ll	mp-v	piikkimäiset sivutähkylät
KWS Curtis	P	2t	l	ei	keskinkertainen - tiheä, ll	mp-k	piikkimäiset sivutähkylät

KWS Fantex	P	2t	l	ei	keskinkertainen, ll	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät
KWS Premis	P	2t	l	ei	harva - keskinkertainen, heikosti A	k	piikkimäiset sivutähkylät
KWS Thalix	P	2t	l	ei	harva-keskinkertainen, ll	p-mp	
Laureate	P	2t	l	ei			
Lexy	P	2t	l	ei	keskinkertainen, ll	mp	piikkimäiset sivutähkylät
LG Flamenco	P	2t	l	ei	keskinkertainen, ll		
LG Nabuco	P	2t	p	ei		mp-k	
Luhkas	P	2t	p	ei	harvahko, ll	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Maire	P	2t	l	ei	harva - keskinkertainen, ll	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät
Marietta	P	2t	p	ei	keskinkertainen, ll	n	piikkimäiset sivutähkylät
Matros	P	2t	p	ei			syysöhra
Minttu	V	2t	p	ei	keskinkertainen-tiheä	mp	
NFC Tipple	P	2t	l	ei	harva- keskinkertainen, ll	mp	
NOS Gambit	P	2t	p	ei	keskinkertainen, /\	mp	piikkimäiset sivutähkylät
Nousu	P	2t	p	ei	keskinkertainen	mp	
Prospect	P	2t	l	ei			
Repekka	P	2t	l	ei	keskinkertainen, ll	mp	sivutähkylät melko pystyt
RGT Planet	P	2t	l	ei	harva - keskinkertainen, ll		piikkimäiset sivutähkylät
Ruth	P	2t	l	ei	keskinkertainen, heikosti A	k	piikkimäiset sivutähkylät

Saana	V	2t	p	ei	keskinkert.-tiheä, lyhyehkö, II - /\	mp	sivutähkylät pystyt II
Sangria	P	2t	p	ei	melko harva	mp-k	
Scarlett	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, II - /\	mp	jokunen väkänen voi löytyä, kaleet jyvää lyhyemmät
Skyway	P	2t	l	ei	harva - keskinkertainen, II	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät
Soulmate	P	2t	p	ei	keskinkertainen, II		
Stairway	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät
Sting	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, II	mp-k	piikkimäiset sivutähkylät
SY Chaska	P	2t	p	ei	harva - keskinkertainen, II	k	
Sy Signet	P	2t	l	ei	keskinkertainen, II - /\	mp	piikkimäiset sivutähkylät
SY Solar	P	2t	p	ei	keskinkertainen, heikosti A	k	piikkimäiset sivutähkylät
Trekker	P	2t	p	ei	keskinkertainen, II		piikkimäiset sivutähkylät
Uta	P	2t	l	ei	/\	k	piikkimäiset sivutähkylät, tähtä härmeetön
Vanille	P	2t	p	ei	keskinkert. - tiheä, II	k	
Vilgott	P	2t	p	ei			
Vipekka	P	2t	l	ei	keskinkertainen	mp	
Wish	P	2t	l	ei	keskinkertainen, II	k-n	piikkimäiset sivutähkylät
WPB Amade	P	2t	p	ei	harva-keskinkertainen, II	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät
Xanadu	P	2t	p	ei	keskinkertainen, II	mp-k	piikkimäiset sivutähkylät

Xanthe	P	2t	p	ei			
Yoda	P	2t	l	ei	harva, ll	p-mp	piikkimäiset sivutähkylät

Merkkien
selitykset:

Tähkän nuokkuvuus: vn = voimakkaasti nuokkuva, n = nuokkuva, k = keskinkertainen, mp = melko pysty, p = pysty, hp = hyvin pysty

Tähkän muoto: ll = tasaleveä, /\ = kärkeen kapeneva

Tyvisukasen karvat: l = lyhyet, p = pitkät

pil. = pilosum, vatsavako karvainen

11.3 Ruis (*Secale cereale*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat, muut kuin hybridit	Perussiemen 1. sp. (B1) Perussiemen 2. sp. (B2) Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Siemenluokat, hybridit	Perussiemen sp. (B) (vanhemmaislinjat)	Sertifioitu siemen sp. (C) (hybridisiemen)
Esikasvirajoitukset	Perussiemen: vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ruislajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Sertifioitu siemen: vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ruislajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Syysrukiilla perustamisvuosi on esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Muut kuin hybridit Perussiemen 300 m Sertifioitu siemen 250 m Hybridien vanhemmaislinjaa (esiperus- ja perussiemestä) tuotettaessa kun siementuotanto perustuu hedesteriiliyteen 1 000 m kun siementuotanto ei perustu hedesteriiliyteen 600 m Hybridisiementuotannossa 500 m	
Haitalliset viljelykasvit	Kaura, ohra, ruisvehnä, vehnä Syysvehnä on ehdottomasti merkittävä pöytäkirjaan.	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen 30 m ² Sertifioitu siemen 10 m ² Hybridituotannossa hedesteriilin linjan steriiliyden on oltava väh. 98 %.	
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	Torajyvä	10m ²
	Torajyvälle ei ole rajoituksia viljelystarkastuksessa, mutta kirjoita havainnot pöytäkirjalle. Laboratoriomäärittelyssä torajyvää voi näytteessä esiintyä korkeintaan 1–4 kpl/500 g siemenluokasta riippuen. Laboratoriomäärittelyssä myös paloiksi hajonneen torajyvän kunkin pala lasketaan kokonaiseksi torajyväksi.	
Hybridituotanto	Katso luku 9.6. Hybridilajikkeita ensimmäisen kerran tarkastavan on otettava yhteyttä Ruokavirastoon ennen ensimmäistä tarkastusta.	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kasvuston väri	- lippulehden alapuolisen lehden pituus	-Korkeus
- härmeisyys: lehtituppi, tähkä	- korren nukkaisuus tähkän alapuolella	-Tähkän asento, pituus
- tähkälletuloaika	- aleuronikerroksen väri	-Tähkän tiheys, muo

Lajike / Sort	Aikaisuus / Tidighet	Kasvuston väri / Växtbeståndets färg	Varren pituus / Höjd	Tähkän pituus / Axets längd	Tähkän muoto / Axets form	Muita tuntomerkkejä / Övriga kännetecken
Populaatiolajikkeet / Populationsorter						
Dankowskie Agat	4	harmahtavan vihreä / gråskiftande grönt	3	3	/ \	Tähkä härmeinen, tähkän alapuolella hyvin vähän karvoja / Axet är grått, behåringen nedanför axet mycket lite
Dankowskie Granat	2	harmahtavan vihreä / gråskiftande grönt	6	6	/ \	
Dankowskie Turkus	3		6	6	/ \	
Juuso	kevätruus / vårråg	vaalean vihreä / ljus grönt	5	4		Tähkän nuokkumisasento vaakasuora, karvoja tähkän alapuolella keskimääräistä runsaammin / Axet horizontal behåringen nedanför axet rikhaltig
Reetta	5	harmaa / grått	7	5	- / \	Tähkän asento puolipysty / Axet som moget halvt upprätt
Rogo	kevätruus / vårråg		5	4	/ \	Tähkän alapuolella hyvin vähän karvoja / Behåringen nedanför axet mycket lite
Synteettiset lajikkeet / Syntetiska sorter						
Kapitän	5	harmaa / grått	4	4	- / \	
Hybridilajikkeet / Hybridsorter						
Caspian (*)	5	harmaa / grått	4	3	/ \	
Evolu (*)	5	harmahtavan vihreä / gråskiftande grönt	3	4	/ \	lyhytkortinen, tähkän nuokkumisasento vaakasuora- alaspäin / Kortstråig, axet som moget vågrätt -nerför
Helltop (*)	4	harmahtavan vihreä / gråskiftande grönt	3	4	/ \	
KWS Jethro (*)	4		5	6	/ \	
KWS Rotor (*)	5		5	5	/ \	
Picasso (*)	5	harmaa / grått	2	5		Hyvin lyhytkortinen, tähkä nuokkuva, keskinkertainen - tiheä / Mycket kortstråig, axet böjer sig, medelmåttigt – tätt

(*) Kuvaus koskee käyttösiementä. Hybridivanhempien kuvaukset saatavissa pyydettyessä

Syysrukiin maatiaislajikkeet

Höstrågs ursprungsvarieter

2025

Lajike / Sort	Aikai-suus	Kasvuston väri	Varren pituus	Tähkän pituus	Tähkän muoto	Muita tuntomerkkejä / Övriga kännetecken
Aunus	5	keskivihreä / medel grönt	8	5		
Eelis-Antti	5	keskivihreä / medel grönt	5	5		
Haukipuro	4	keskivihreä / medel grönt	6	5		
Hermann	6	keskivihreä / medel grönt	9	5		
Iivo	5	keskivihreä / medel grönt	5	5	- /\	Tähkä harva - keskinkertainen, tuleentuneena puolipysty - vaakasuorassa / Axet glest - medelmåttigt, som moget halvt upprätt - vågrätt
Joppe	4	keskivihreä / medel grönt	8	5	- /\	
Leivonen	7	keskivihreä / medel grönt	8	7		
Liisa	5	keskivihreä / medel grönt	5	6		
Mansikka-Ahon Vihtori	5	keskivihreä / medel grönt	6	7	- /\	
Polvijärven Matti	5	keskivihreä / medel grönt	7	5		
Pääkkölä	5	keskivihreä / medel grönt	7	6		
Taavetti	5	keskivihreä / medel grönt	9	9		

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1 - 9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi tai lyhyempi lajike on kyseisen ominaisuuden suhteen.

Tähkän muoto: || = tasapaksu, /\ = kärkeen kapeneva, \ / = kärkeen levenevä, () = sukkulamainen

Ristipölytyksestä johtuen etenkin populaatiolajikkeissa on vaihtelua ominaisuuksissa.

11.4 Ruisvehnä (*x Triticosecale*)

Lisääntymistapa	Suomessa viljelyssä itsepölytteisiä lajikkeita	
Siemenluokat, muut kuin hybridit	Perussiemen 1. sp. (B1) Perussiemen 2. sp. (B2) Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Siemenluokat, hybridit	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Perussiemen: vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ruisvehnälajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Sertifioitu siemen: vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri ruisvehnälajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Syysruisvehnällä perustamisvuosi on esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Itsepölytteiset lajikkeet Perussiemen Sertifioitu siemen	50 m 20 m
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia	
Haitalliset viljelykasvit	Kaura, ohra, ruis, vehnä	
Lajikeaitouden koeala	Itsepölytteiset lajikkeet Perussiemen Sertifioitu siemen 1. sp. Sertifioitu siemen 2. sp.	2 m ² 1 m ² 0,3 m ² (esimerkiksi 0,3 m x 1 m)
Lajipuhautauden koeala	Kaikki lajikkeet ja siemenluokat	10 m ²
Haitalliset kasvitaudit	Torajyvälle ei ole rajoituksia viljelystarkastuksessa, mutta kirjoita havainnot pöytäkirjalle. Laboratoriomäärityksessä torajyvää voi näytteessä esiintyä korkeintaan 1–4 kpl/500 g siemenluokasta riippuen. Laboratoriomäärityksessä myös paloiksi hajonneen torajyvän kunkin pala lasketaan kokonaiseksi torajyväksi.	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- tähkälle tulo - lehtitupen ja tähkän härmeisyys - korrenniskan karvaisuus - kasvin korkeus - tähkän väri - tähkän pituus ja tiheys - vihneiden jakautuminen tähkässä ja pituus tähkän kärjessä - kaleen karvaisuus	- antosyaani korvakkeissa	

**RUISVEHNÄLAJIKKEIDEN TUNTOMERKKEJÄ
SORTKÄNNETECKEN HOS RÅGVETE**

	ANTOSYAANIA KORVAKKEISSA ANTOCYANFÄRG PÅ BLADÖRON	TÄHKÄ AX			KORRENNISKAN KARVAISUUS HÄRIGHET AV STRÅ UNDER AX	VIHNEET BORST		KALEEN KARVAISUUS HÄRIGHET AV SKÄRMFJÄLL	VUODENAIKATYYPPI FORM	MUITA TUNTOMERKKEJÄ ÖVRIGA KÄNNETECKEN
		HÄRMEISYYS VAXÖVERDRAG	PITUUS (PL. VIHNEET) LÄNGD (EXKL. BORST)	TIHEYS TÄTHET		JAKAUTUMINEN FÖRDELNING	PITUUS TÄHKÄN KÄRJESSÄ LÄNGD PÅ AXTOPPEN			
Lanetto	7	7	6	6	9	3	5	karvainen hårig	syys höst	
Mazur	7	6	3	5	7	3	7	puuttuu saknas	kevät vår	
Nagano	1	5	3	5	7	3	3	karvainen hårig	kevät vår	
Orinoko	5	5	4	5	7	3	8	puuttuu saknas	syys höst	
Puzon	7	6	3	5	7	3	5	puuttuu saknas	kevät vår	
Ruja	5	7	7	5	2	3	5	puuttuu saknas	syys höst	
Santos	3	7	6	5	2	3	7	puuttuu saknas	kevät vår	
Sequenz	4	7	5	4	8	3	5	karvainen hårig	syys höst	
Somtri	7	5	5	6	7	3	7	karvainen hårig	kevät vår	
Stelvio	5	6	6	5	7	3	5	ei/nej	syys höst	

SU Toppus	8	8	6	5	9	3	7	karvainen hårig	syys höst	
Tadeus	7	3	5	5	7	3	1	karvainen hårig	syys höst	
Temuco	3	6	6	6	8	3	5	ei/nej	syys höst	
Tomcat	9	8	4	7	9	3	4	karvainen hårig	keväät vår	

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9. / Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi arvo on, sitä aikaisempi-lyhyempi-harvempi-kapeampi lajike on. / Ju mindre numret är, desto tidigare-kortare-glesare-smalare är sorten.

Vihneiden jakautuminen tähkässä: 1 = vain kärjessä, 2 = puoleen väliin tähkää, 3 = koko tähkä

Fördelning av borst på ett ax: 1 = endast toppen, 2 = översta 1/2, 3 = hela längden

11.5 Vehnä (*Triticum aestivum*)

Lisääntymistapa	Itsepölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen 1. sp. (B1) Perussiemen 2. sp. (B2) Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Perussiemen: vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri vehnälajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää Sertifioitu siemen: vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri vehnälajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Syysvehnällä perustamisvuosi on esikasvivuosi. Huomioi: Syksyllä perustettu syysvehnäviljelys, joka ei ole talvehtinut on myös esikasvi.	
Eristysetäisyys	Viljelysten on sijaittava niin, että puitaessa ei ole sekoittumisvaaraa.	
Haitalliset viljelykasvit	Kaura, ohra, ruis (erityisesti syysvehnässä), ruisvehnä Kaksitahoinen ohra ja vehnä ovat joissakin tapauksissa vaikeasti lajiteltavissa. Kerro pöytäkirjassa ohran tahoisuus.	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen Sertifioitu siemen 1. sp. Sertifioitu siemen 2. sp.	2 m ² 1 m ² 0,3 m ² (esimerkiksi 0,3 m x 1 m)
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	Vehnänhaisunoki	1 m ²
Torajyvälle ei ole rajoituksia viljelystarkastuksessa, mutta kirjoita havainnot pöytäkirjalle. Laboratoriomäärityksessä torajyvää voi näytteessä esiintyä korkeintaan 1–4 kpl/500g siemenluokasta riippuen. Laboratoriomäärityksessä myös paloiksi hajonneen torajyvän kunkin pala lasketaan kokonaiseksi torajyväksi.		
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- tähkälle tulo - korrenniskan, lehtitupen ja tähkän härmeisyys - kasvin korkeus - tähkän väri - tähkän muoto, tiheys ja pituus - vihneiden pituus - kaleen karvaisuus - kaleen olkapään leveys ja muoto - kaleen piikin muoto ja pituus - korren täyteisyys tähkän ja ylimmän solmun puolella välissä		

KEVÄTVEHNÄLAJIKKEIDEN TUNTOMERKKEJÄ / SORTKÄNNETECKEN HOS VÄRVETE

	HÄRMEISYYS / VAXÖVERDRAG		TÄHKÄ / AX						
	TÄHKÄ / AX	KORRENNISKA/ STRÄ NEDANFÖR AXET	VÄRI / FÄRG	MUOTO / FORM	TIHEYS / TÄTHET		VIHNEEN PITUUS / BORST: LÅNGD	NUKKATÄHKÄINEN	MUITA TUNTOMERKKEJÄ / ÖVRIGA KÄNNETECKEN
Alli	5	7	vaalea/vit	II	5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Amaretto	6	6	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3-4	ei/nej	
Anabel	6	8	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Bailando	7	9	vaalea/vit	II	6	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Bjarne	3	4	vaalea/vit	II - /\	4	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
BOR Helga	5	7	vaalea/vit	\ /	5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
BOR Vuokko	7	8	vaalea/vit	II	5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Broca	8	6	vaalea/vit	/\	6	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Brolin/Eleven	8	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	3	kyllä/ja	
Calispero	8	8	vaalea/vit	/\	6	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Calixo	4	3	vaalea/vit	/\	2	kärjessä/ toppborst	7	ei/nej	

Cornetto	6	8	vaalea/vit	/\	4	koko tähkässä/ borst	8	ei/nej	
Dafne	7	7	vaalea/vit		4	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Demonstrant	6	7	vaalea/vit		3	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Diskett	7	7	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	6	ei/nej	
Elegant	6	7	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Embla	6	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	2	ei/nej	
Goldspring	3	5	vaalea/vit		6	kärjessä/ toppborst	2	ei/nej	
Helmi	6	7	vaalea/vit		6	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Herttua	5	5	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Hilkka	5	7	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Iceman	7	9?	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Iisakki	7	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Intelligence	8	8	vaalea/vit		4	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Jaarli	7	7	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Kreivi	6	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
KWS Jordum	6	7	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
KWS Mistral	7	9	vaalea/vit	/\	7	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	

KWS Pensum	7	9	vaalea/vit	/\	3	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
KWS Sharki	7	8	vaalea/vit		5	kärjessä/ toppborst	3	1	
KWS Solanus	5	6	vaalea/vit	/\	6	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Leijona	7	8	vaalea/vit		4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Lennox	7	7	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Licamero	3	3	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Linnea	8	8	vaalea/vit	/\	6	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Manu	4	6	ruskea/ färgad	/\ -	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Nalle	6	7	vaalea/vit	/\	3	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Prosa	5	6	vaalea/vit	()	4	koko tähkässä/ borst	9		
Quarna	5	5	vaalea/vit		6	puuttuvat/ saknas	1	ei/nej	
Quatrox	8	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	2	ei/nej	
Ropi	6	6	vaalea/vit		4	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	korsi osittain täyteinen
Seance	6	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Selina	6	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Senni	6	7	vaalea/vit	/\	6	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	

Sertori	6	6	ruskea/ färgad		7	koko tähkässä/ borst	9	ei/nej	
Sibelius	9	9	vaalea/vit		6	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Skandik	8	8	vaalea/vit		6	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Wicki	7	6	vaalea/vit	/\	5	koko tähkässä/ borst	8	ei/nej	
Winx	6	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
WPB Sunniva	7	8	vaalea/vit	/\	5	koko tähkässä/ borst	7	ei/nej	
WPB Troy	7	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Zenon	5	5	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9. / Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi arvo on, sitä aikaisempi-lyhyempi-harvempi-kapeampi lajike on. / Ju mindre numret är, desto tidigare-kortare-glesare-smalare är sorten.

Tähkän muoto / Axets form: ||=tasapaksu/parallel, /\=kärkeen kapeneva/avsmalnande, \/=kärkeen levenevä/klubbformig, () = sukkulamainen/spolformig

Olkapään muoto / Skuldras form: 1 = luisu/sluttande, 3 = hieman luisu/lätt sluttande, 5 = suora/plan, 7 = kohonnut/stigande

SYYSVEHNÄLAJIKKEIDEN TUNTOMERKKEJÄ / SORTKÄNNETECKEN HOS HÖSTVETE

	HÄRMEISYYSVAXÖVERDRAG		TÄHKÄ / AX						
	TÄHKÄ / AX	KORRENNISKA / STRÅ NEDANFÖR AXET	VÄRI / FÄRG	MUOTO / FORM	TIHEYS / TÄTHET				
Alomar	7	8	vaalea/vit	/\	4	kärjessä / toppborst	2	?	
Aspekt	7	7	vaalea/vit		3	kärjessä / toppborst	2	ei/nej	
BOR Kieku	4	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä / toppborst	1	ei/nej	
BOR Leivo	7	7	vaalea/vit		5	kärjessä / toppborst	2	ei/nej	
Botnica	4	6	vaalea/vit	/\	7	kärjessä / toppborst	2	ei/nej	
Bright	7	7	vaalea/vit		5	kärjessä / toppborst	5	ei/nej	
Ceylon	6	7	vaalea/vit	/\	4	kärjessä / toppborst	4	ei/nej	
Creator	6	5	vaalea/vit	/\	5	kärjessä / toppborst	5	ei/nej	
Emilio	7	7	vaalea/vit	/\	5	koko tähkässä / borst	7	ei/nej	
Etana	6	6	vaalea/vit		5	kärjessä / toppborst	3	ei/nej	
Fenomen	2	8	vaalea/vit	()	4	koko tähkässä / borst	9	?	

Hilma	7	8	vaalea/vit	II	6	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
Ibarra	7	7	vaalea/vit	II	5	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Igloo	7	8	vaalea/vit	II	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Informer	9	9	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	2	ei/nej	
KWS Ahoi	6	8	vaalea/vit	II	6	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
KWS Emerick	5	7	vaalea/vit	/\	3	kärjessä/ toppborst	2	ei/nej	
KWS Imperium	8	9	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
KWS Spencer	5	7	vaalea/vit	/\	5	kärjessä/ toppborst	1	ei/nej	
LG Nida	6	7	vaalea/vit	II	4	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Naima	7	7	vaalea/vit	II	4	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
NOS Tuija	8	8	vaalea/vit	II	5	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
Pinja	7	6	vaalea/vit	II	5	kärjessä/ toppborst	4	ei/nej	
RGT Kilimanjaro	8	8	vaalea/vit	()	4	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
RGT Marstrand	8	8	vaalea/vit	II	4	kärjessä/ toppborst	7	ei/nej	
Skagen	6	5	vaalea/vit	/\	4	kärjessä/ toppborst	3	ei/nej	
Stinger	8	7	vaalea/vit	/\	3	kärjessä/ toppborst	5	ei/nej	
SW Magnifik	5	5	vaalea/vit	/\ - II	6	kärjessä/ toppborst	1-2	ei/nej	

Turanus	4	8	vaalea/vit	II	6	koko tähkässä/ borst	8	ei/nej	
---------	---	---	------------	----	---	----------------------------	---	--------	--

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9. / Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi arvo on, sitä aikaisempi-lyhyempi-harvempi-kapeampi lajike on. / Ju mindre numret är, desto tidigare-kortare-glesare-smalare är sorten.

Tähkän muoto / Axets form: I I=tasapaksu/parallel, / \=kärkeen kapeneva/avsmalnande, \ / =kärkeen levenevä/klubbformig, () = sukkulamainen/spolformig

Olkapään muoto / Skuldras form: 1 = luisu/sluttande, 3 = hieman luisu/lätt sluttande, 5 = suora/plan, 7 = kohonnut/stigande

11.6 Auringonkukka (*Helianthus annuus*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri auringonkukkalajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Perussiemen, hybridit	1 500 m
	Perussiemen, muut kuin hybridit	750 m
	Sertifioitu siemen	500 m
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia	
Haitalliset viljelykasvit	-	
Lajikeaitouden ja lajipuhautauden koealat	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Hybridituotanto	Viljelystarkastuksia on tehtävä vähintään kaksi kasvukauden aikana. Hedesteriliteetin toteamiseksi ainakin toinen tarkastuskerta on tehtävä kukinnan aikana. Hybridilajikkeita ensimmäisen kerran tarkastavan on ehdottomasti otettava yhteyttä Ruokavirastoon ennen ensimmäistä tarkastusta.	
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	Kaikki siemenluokat	1 m ²
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
Ota yhteys Ruokavirastoon.		

11.7 Apilat (*Trifolium*-suku)

Alsikeapila, puna-apila ja valkoapila

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Satovuosien määrä	3 peräkkäistä vuotta	muut kuin valkomesikkä ja vuohenherne
	5 peräkkäistä vuotta	valkomesikkä ja vuohenherne
	Satovuosien laskenta alkaa siitä vuodesta, jolloin korjataan 1. siemensato. Välivuosi ei jatka tai siirrä satovuosien määrää.	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 3 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman apilalajin eri lajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Alle 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	200 m
	Sertifioitu siemen	100 m
	Yli 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	100 m
	Sertifioitu siemen	50 m
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän samasta lajista vain yhtä lajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	Alsikeapila: puna-apila, rypsi, valkoapila Puna-apila: alsikeapila, mailaset, mesikät, rypsi, valkoapila	
Haitalliset rikkakasvit	Alsikeapila, puna-apila: hierakat, jauhosavikka, juolavehnä, matarat, peltosaunio (saunakukka), peltotaskuruoho, pillike, tatar, tähtimöt (puinnissa)	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
	Lajikeaitouden koealakokoa ja hylkäystaulukkoa käytetään, jos vieras laji on alsikeapilaa puna-apilassa tai päinvastoin.	
Huomautus	Puna-apilalla on diploideja ja tetraploideja lajikkeita. Diploidit lajikkeet ovat pienikokoisempia (kukinto, lehden koko, yksilön pituus) kuin tetraploidit lajikkeet.	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- yksilön pituus	- lehtien koko	
- kasvitapa	- valkolaikkuisten kasvien osuus	
- kukkimisaika, kehitysaste		
- kasvuston väri		
- kukinnan väri		

Apiloiden lajiketuntemerkit

Puna-apila / Rödklöver

2025

Lajike / Sort	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Varren pituus / Stälkens längd	Lehdykän pituus / Bladlängd	Lehdykän leveys / Bladbredd	Huomautuksia / Anmärkningar
Betty	3	4	5	6	matala, aikainen, tetraploidi
Bjursele	3	4	4	4	hyvin aikainen aikainen, joukossa valkolaikkuisia yksilöitä, muuten kukat tummia, diploidi
Gandalf	7	8	6	3	diploidi
Ilte	9	9	8	3	tetraploidi
Jokioinen	9	5	5	5	myöhäinen, valkokukkaisia yksilöitä n. 5%, jotka kukkivat myöhemmin, diploidi
Lone	8	7	6	6	tetraploidi
Peggy	6	9	5	4	tetraploidi
Raisa	5	8	2	3	diploidi
Saija	5	5	5	5	diploidi
Selma	8	8	7	5	diploidi
SW Torun	6	6	6	8	isolehtinen, tetraploidi
SW Yngve	6	5	5	5	diploidi
Varte	3	3	6	7	tetraploidi

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

Puna-apilan alkuperäiskasvilajikkeet

2025

Rödklövers ursprungsorter

Lajike / Sort	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Varren pituus / Stälkens längd	Lehdykän pituus / Bladlängd	Lehdykän leveys / Bladbredd	Huomautuksia / Anmärkningar
Lahtua	9	8 (*)	5	5	
Lyydia	6	5	6	5	
Perttuli	7	9 (*)	5	5	
Rahkio	8	5	5	5	
Sirppilahden Johanna	9	4	4	3	
Tarimaalainen	9	6	5	5	
Turunen	7	5 (*)	5	5	
Vesilahtelainen	8	8 (*)	5	5	

(* ominaisuus ei lajikekuvauksessa / sorkännetecknet är inte i sortbeskriving

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9. / Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on. / Ju mindre numret är, desto tidigare/kortare/smalare är sorten.

Valkoapila / Vitklöver

2025

Lajike / Sort	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Kasvuston korkeus / Höjd	Lehdykän pituus / Bladlängd	Lehdykän leveys / Bladbredd	Huomautuksia / Anmärkningar
Isokallio	5	4	2	2	pienilehtinen lajike
Jögeva 4	5	9	5	7	
SW Hebe	3	5	5	5	

Alsikeapila / Alsikeklöver

2025

Lajike / Sort	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Varren pituus / Stälkens längd	Lehdykän pituus / Bladlängd	Lehdykän leveys / Bladbredd	Huomautuksia / Anmärkningar
Frida	5	5	5	6	
Savola (maatiainen)	5	4	3	1	harmahtavan vihreä verrattuna muihin alsikeapilalajikkeisiin

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

11.8 Hamppu (*Cannabis sativa*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
	Lajikkeet voivat olla yksikotisia (hede- ja emikukat samassa kasviyksilössä) tai kaksikotisia (hede- ja emikukat eri kasviyksilöissä). Esimerkiksi Finola-öljyhamppu on kaksikotinen.	
Siemenluokat	Siemenluokat riippuvat siitä, onko lajike yksi- vai kaksikotinen.	
	Yksikotiset lajikkeet	Kaksikotiset lajikkeet
	Perussiemen sp. (B) Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)	Perussiemen sp. (B) Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri hamppu-lajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Yksikotiset lajikkeet	Kaksikotiset lajikkeet
	Perussiemen 5 000 m Sertifioitu siemen 1 000 m	Perussiemen 400 m Sertifioitu siemen 200 m
Lajikerajoitukset	Siemenviljelytilalla saa olla tuotannossa vain yhtä hamppulajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	Viljat, kuten vehnä, voivat aiheuttaa hankaluuksia lajittelussa, jos jyvät ovat jääneet pieniksi.	
Haitalliset rikkakasvit	Kiertotatar, peltopähkämö, pillike	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen 30 m ² Sertifioitu siemen 10 m ²	
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	-	
Lajikkeet	Suomessa on toistaiseksi (2025 asti) ollut siementuotantoa vain yhdestä hamppulajikkeesta. Finola öljyhamppusta. Finola on kaksikotinen ja hampuksi matala. Katso havainnekuva seuraavalta sivulta.	
	Uusia hamppulajikkeita on tulossa siementuotantoon. Niiden lajikekuvaukset löydät sivulta 96.	

Kuva 26. Finola-öljyhamppu. Hedeyksilöt (*) ovat korkeampia kuin emiyksilöt (**). Kukintavaiheessa hedeyksilöiden kukat ovat suurempia ja huomiota herättävämpiä.

HAMPPULAJIKKEIDEN TUNTOMERKKEJÄ / SORTKÄNNETECKEN HOS HAMPA

2025

	Tyyppi Typ	Antosyaanin voimakkuus Antocyaninfärgens intensitet		Lehti: lehdyköiden määrä Blad: antal flygblad	Keskimmäinen lehdykkä Mittenblad		Kasvuston korkeus Växthöjd	Päävarsi Huvudstam		
		lehtikanta bladskaft	hedekukka hanblomma		pituus längd	leveys bredd		nivelvälin pituus längd på internoden	paksuus tjocklek	uurteiden syvyys djup av fårorna
Finola	kaksi- kotinen tvåbo	hyvin voimakas mycket stark	voimakas - hyvin voimakas stark - mycket stark	vähän - keskin- kertainen låg - medium	keskin- kertainen medium	hyvin kapea - kapea mycket smal - smal	hyvin lyhyt mycket kort	hyvin lyhyt mycket kort	ohut tunn	matala grund
Finola2	kaksi- kotinen tvåbo	puuttuu tai hyvin heikko ingen eller mycket svag	voimakas - hyvin voimakas stark - mycket stark	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	lyhyt kort	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	matala grund
Katani	kaksi- kotinen tvåbo	puuttuu tai hyvin heikko ingen eller mycket svag	heikko låg	vähän få	keskin- kertainen medium	kapea smal	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	matala grund
Rak	kaksi- kotinen tvåbo	puuttuu tai hyvin heikko ingen eller mycket svag	heikko låg	vähän få	keskin- kertainen medium	kapea smal	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	keskin- kertainen medium	matala grund

11.9 Herne (*Pisum sativum*)

Lisääntymistapa	Itsepölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri hernelajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Viljelysten on sijaittava niin, että puitaessa ei ole sekoittumisvaaraa.	
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia	
Haitalliset viljelykasvit	Härkäpapu	
	Tukikasvina käytettävä vilja voi olla sertifioimatonta. Viljelijän on sovittava tukikasvin käytöstä pakkaamon kanssa.	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen 1. sp.	10 m ²
	Sertifioitu siemen 2. sp.	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Tautien koeala	-	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- lehdykällisyys	- korvakkeiden koko, marmorointi ja muoto	
- kukan väri	- lehdykän koko	
- antosyaanirengas korvakkeen juurella	- palon kärjen muoto	
- kukkimisaika	- palon kaartuminen, leveys ja pituus	
- kasvin korkeus	- verholehtien asento ja koko	
	- purjeen alareunan koko, muoto sekä kärkeä syvyys ja piikin esiintyminen	

Herneen tukikasvista voidaan puida siemensato, mikäli viljelystarkastus on mahdollista.

**HERNEEN LAJIKERAJOITUSRYHMÄT JA TUNTOMERKKEJÄ
SORTBEGRÄNSNINGSGRUPPER OCH SORTKÄNNETECKEN HOS KOKÄRT**

2025

	KORVAKKEET/ STIPLERNA				YLÄVERHOLEHDET/ FODRETS ÖVRE FLIKAR		TERIÖ/ KRONA			SIEMENEN VÄRI/ FRÖS FÄRG	PALKO/ BALJ		
	PITUUS/ LÄNGD	LEVEYS/ BREDD	LAIKKUISUUS/ FLÄCKIGHET		LEVEYS/ BREDD	MUOTO/ FORM	VÄRI / FÄRG	PURJEEN LEVEYS/ SEGLETS BREDD	PURJEEN ALAREUNAN MUOTO/ SEGLETS NEDERKANT, FORM		PITUUS/ LÄNGD	LEVEYS/ BREDD	KÄRJEN MUOTO/ SPETS FORM
Astronaute	5	3	4	ei nej	3	1	valkoinen vit	5	5	keltainen gul	4	5	2
Autentic	-	-	3	ei nej	-	-	valkoinen vit	-	-	keltainen gul	3	-	2
Bagoo	5	3	4	ei nej	5	2	valkoinen vit	6	7	keltainen gul	4	4	2
Balder	5	5	6	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	6	keltainen gul	4	5	2
Captur	5	5	3	ei nej	5	1	valkoinen vit	8	7	keltainen gul	3	3	2
Eso	6	5	5	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	7	keltainen gul	4	4	2
Expert	5	5	5	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	6	keltainen gul	4	4	2
Greenway	5	5	5	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	6	vihreä grön	5	5	2
Heikki	6	5	6	ei nej	3	2	valkoinen vit	6	8	keltainen gul	3	4	2

Iconic	5	6	6	ei nej	5	1	valkoinen vit	8	5	keltainen gul	3	3	2
Ingrid	5	5	5	ei nej	5	2	valkoinen vit	6	7	keltainen gul	4	3	2
Jymy	6	5	5	ei nej	6	2	valkoinen vit	7	9	vihreä grön	4	4	2
Karioka	6	5	5	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	7	vihreä grön	5	5	2
Karita			4	ei nej	4	2	valkoinen vit	4	7	vihreä grön	4	5	2
KWS Kidam	5	3	4	ei nej	7	1	valkoinen vit	7	7	keltainen gul	3	2	2
Lacross	6	6	6	ei nej	5	2	valkoinen vit	4	4	keltainen gul	4	4	2
Lempi	6	5	8	ei nej	3	1	valkoinen vit	6	7	keltainen gul	5	5	2
Loviisa	5	5	6	ei nej	3	2	valkoinen vit	5	5	keltainen gul	4	5	2
Martti	5	5	5	ei nej	5	2	valkoinen vit	6	8	keltainen gul	3	4	2
Matilda	6	5	4	ei nej	4	2	valkoinen vit	4	5	vihreä grön	5	5	2
NOS Impact	4	4	6	ei nej	4	2	valkoinen vit	4	6	keltainen gul	4	6	2
Ostinato	6	7	5	ei nej	4	2	valkoinen vit	5	7	keltainen gul	5	6	2
Rocket	5	5	7	ei nej	5	2	valkoinen vit	5	5	keltainen gul	5	4	2
Rokka	5	4	6	ei nej	5	2	valkoinen vit	5	8	vihreä grön	5	4	2
Rose	5	5	5	ei nej	-	2	punainen röd	6	8	ruskea brun	4	2	2
Rubicon	5	7	8	ei nej	5	2	punainen röd	4	5	ruskea brun	4	4	2

Sisu	5	5	4	ei nej	4	2	valkoinen vit	6	6	vihreä grön	5	5	2
Skol	5	3	5	ei nej	5	1	valkoinen vit	6	7	keltainen gul	3	3	2
Stroma	5	4	4	ei nej	4	2	valkoinen vit	6	6	vihreä grön	4	3	2
Symbios	-	-	4	ei nej	-	-	valkoinen vit	-	-	keltainen gul	3	-	2

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9./ Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi arvo on, sitä lyhyempi-kapeampi lajike on./ Ju mindre numret är, desto kortare-smalare är sorten.

Laikkuisuus/ Fläckighet: 1=hyvin harva/ mycket otät, 3=harva/ otät, 5=keskinkertainen/ medelmåttig, 7=tiheä/ tät, 9=hyvin tiheä/ mycket tät

Yläverholehden kärjen muoto/ Fodrets övre flikar, form: 1=tylppä/ trubbig,

2=terävä/ spetsig

Purjeen alareunan muoto/ Seglets nederkant, form: 1=voimakkaasti ylössuuntautuva/ starkt uppåtgående, 3=ylössuuntautuva/ uppåtgående, 5=suora/ plan, 7=alas taipuva/ nederåt gående, 9=voimakkaasti alas taipuva/starkt nederåt gående

Palon kärjen muoto/ Balj, spets form: 1=terävä/ spetsig, 2=tylppä/ trubbig

11.10 Härkäpapu (*Vicia faba*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri härkäpapu-lajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Alle 2 ha viljelyksillä	
	B- ja C1-luokka	200 m
	C2-luokka	100 m
	Yli 2 ha viljelyksillä	
	B- ja C1-luokka	100 m
	C2-luokka	50 m
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia	
Haitalliset viljelykasvit	Rehuherne	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Tautien koeala	-	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kukan tumma laikku	- palon kaareutuvuus, leveys ja pituus	
- kasvin korkeus	- palkojen asento	
- kukkimisaika	- lehtien väri	
Huomautus	Boreal Kasvinjalostus Oy ohjeistaa pitämään korkeampaa eristysetäisyyttä alhaisen visiini-konvisiinipitoisuuden lajikkeilla. Jalostajan ohje on, että viljelijä käyttäisi vähintään 500 m eristysetäisyyttä korkean visiini-konvisiinipitoisuuden lajikkeisiin, jotta haitta-ainepitoisuus ei lähde nousemaan tulevilla sukupolvilla.	
	Viljelystarkastajan tulee hyväksyä härkäpapuviljelykset lainsäädännön asettamien vähimmäisvaatimusten mukaan. Alhaisen visiini-konvisiinipitoisuuden lajikkeita tarkastettaessa kuitenkin toivotaan, että pöytäkirjaan merkitään, täyttyykö jalostajan ohjeistama 500 m esimerkiksi Vire-lajikkeella.	

Härkäpavun lajiketuntemerkit

HÄRKÄPAVUN LAJIKETUNTOMERKKEJÄ/ SORTKÄNNETECKEN HOS BONDBÖNA

2025

	Kasvin korkeus Växthöjd	Lehden väri Blad färg	Kukka Blomma		Palko Balj	
			Pituus Längd	Siipi: melaniinilaikun esiintyminen Vinge: melanin fläck	Pituus Längd	Leveys Bredd
Allison	6	tummanvihreä mörkgrön	4	kyllä ja	6	6
Alviira	5	vaaleanvihreä ljusgrön	4	kyllä ja	3	4
Daisy	6	harmaanvihreä grågrön	4	kyllä ja	5	5
Futura	5	vaaleanvihreä ljusgrön	5	kyllä ja	5	7
Hammer	5	vaaleanvihreä ljusgrön	5	kyllä ja	5	5
Into	1	keskivihreä mellangrön	6	kyllä ja	3	3
Kontu	5	harmaanvihreä grågrön	5	kyllä ja	3	3
Louhi	3	vaaleanvihreä ljusgrön	6	kyllä ja	3	4
Sampo	1	vaaleanvihreä ljusgrön	4	kyllä ja	2	3
Tiffany	6	keskivihreä mellangrön	4	kyllä ja	5	4
Vire	3	keskivihreä mellangrön	5	kyllä ja	3	4

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9./ Gradering har gjorts på skalan 1-9.

Mitä pienempi arvo on, sitä lyhyempi- kapeampi lajike on. / Ju mindre numret är, desto kortare- smalare är sorten.

11.11 Kitupellava eli ruistankio (*Camelina sativa*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen
Siemenluokat	Lajikkeeton kaupallinen (K)
Esikasvirajoitukset	Tautivaaran vuoksi suositellaan vähintään 5 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty ristikukkaislajia.
Eristysetäisyys	Ei eristysetäisyysvaatimusta
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia
Haitalliset viljelykasvit	Rapsi, rypsi
Haitalliset rikkakasvit	Peltomatara
Lajipuhouden koeala	10 m ²
Tautien koeala	Kalkkihomeen esiintymisestä on lisättävä huomautus pöytäkirjaan.
Huomautus	Kitupellavan tuotannossa on otettava huomioon se, että rapsin ja rypsin siemenet saattavat olla vaikeita lajitella kitupellavan sadosta. Siementuotannossa kannattaa noudattaa viiden vuoden lajikiertoa myös tautivaaran takia niin, ettei kitupellavan esikasveina ole viiteen vuoteen ollut muita ristikukkaislajeja kuten rapsia, rypsiä tai kaalikasveja.

11.12 Kumina (*Carum carvi*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Satovuosien määrä	Ei rajoitusta	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C) Lajikkeeton kaupallinen siemen (K)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri kumina-lajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Edellä mainittu ei koske lajikkeettoman kaupallisen siemenen tuottamista.	
Eristysetäisyys	Perussiemen	400 m
	Sertifioitu siemen	200 m
	Lajikkeeton kaupallinen siemen	Ei vaatimusta
Lajikerajoitukset	Viljelmällä saa olla siementuotannossa vain yhtä kuminalajiketta kerrallaan. Tilan mahdollisessa muussa tuotannossa ei saa olla samanaikaisesti viljelyssä toista kuminalajiketta. Edellä mainittu ei koske lajikkeettoman kaupallisen siemenen tuottamista.	
Haitalliset viljelykasvit	Pellava	
Haitalliset rikkakasvit	Linnunkaali, ohdake, pujo, saunakukka, vuohenputki	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Huomautus	Kuminasta voi tuottaa lajikkeetonta kaupallista siementä, jos tuotanto on tarkoitettu maustekasvituotantoon. Tässä tapauksessa kuminalle ei ole esikasvi- tai eristysetäisyysvaatimuksia, ja muu kuminantuotanto ei rajoita siementuotantoa. Tuotettava siemenluokka on lajikkeetonta kaupallista siementä.	

11.13 Lupiinit (*Lupinus*-suku)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1) Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 3 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman lajin eri lupiinilajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Alle 2 ha viljelyksillä	
	B- ja C1-luokka	200 m
	C2-luokka	100 m
	Yli 2 ha viljelyksillä	
	B- ja C1-luokka	100 m
	C2-luokka	50 m
Lajikerajoitukset	Ei lajikerajoituksia	
Haitalliset viljelykasvit	Muut lupiinilajit	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Tautien koeala	-	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kukan väri	- päätylehdykän pituus ylimmän kukkivan nivelen alapuolella - palon pituus (katsotaan pääkukinnan puolivälistä)	
- kasvin korkeus		

11.14 Nurminata, punanata ja ruokonata (*Festuca*-suku)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Satovuosien määrä	3 peräkkäistä vuotta	Punanata
	4 peräkkäistä vuotta	Nurminata
	6 peräkkäistä vuotta	Ruokonata
	Satovuosien laskenta alkaa siitä vuodesta, jolloin korjataan 1. siemensato. Välivuosi ei jatka tai siirrä satovuosien määrää.	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman lajin eri lajiketta, tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Alle 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	200 m
	Sertifioitu siemen	100 m
	Yli 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	100 m
	Sertifioitu siemen	50 m
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän samasta lajista vain yhtä lajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	Nurminata: raiheinät, ruokonata	
Haitalliset rikkakasvit	Juolavehnä, kumina, linnunkaali, peltosaunio	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhouden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
	Lajipuhouden koealakokoa ja lajikeaitouden hylkäystaulukkoa käytetään, jos vieras laji on vaikea lajitella sadosta, kuten raiheinä nurminadan joukosta.	

Ensisijaiset tuntomerkit

- yksilön pituus
- kasvutapa ja kasvuston väri
- kehitysaste ja tähkälletuloaika

Toissijaiset tuntomerkit

- lippulehden leveys ja pituus
- tähkän pituus, kun tähkä täysin kehittynyt
- lehtien leveys

Nurminata ja timotei

Joissakin mitatuissa ominaisuuksissa esiintyy enemmän vaihtelua kuin toisissa. Lajikekohtainen vaihtelukerroin kertoo, montako prosenttia yksilöt keskimäärin poikkeavat ominaisuuden keskiarvosta. Varren pituudessa esiintyy vähemmän vaihtelua yksilöiden välillä kuin lippulehden ja kukinnon pituudessa. Yksittäisten yksilöiden varren pituus poikkeaa keskimäärin 9 - 14 % keskiarvopituudesta. Timotein kukinnon pituus poikkeaa 20 - 25 % ja lippulehden pituus 25 - 34 % mitatusta keskiarvosta. Nurminadan lippulehden leveys poikkeaa 21 - 26 % ja pituus 25 - 32 % mitatusta keskiarvosta. Mitä pienempi vaihtelukerroin on, sitä luotettavampi ominaisuus on poikkeavia yksilöitä määritettäessä.

Nurminata / Ängsvingel

2025

Lajike / Sort	Korren pituus / Höjd	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Lippulehden pituus / Flaggbladets längd	Lippulehden leveys / Flaggbladets bredd	Huomautuksia / Anmärkningar
BOR Rasmus	5	5	2	2	
Cosmopolitan	5	4	5	5	
Eevert	5	4	2	2	
Fure	7	6	5	6	korsi vankahko
Gunvor	7	3	4	2	
Hyperbola	3	5	5	5	
Ilmari	6	6	5	5	
Inkeri	6	7	6	5	
Kalevi	5	6	5	5	lakoontuu helposti, aikaisemmin kuin Antti, lippulehti hieman pidempi ja kapeampi kuin muilla

Kasper	6	7	5	5	korsi hennohko, lakoontuu, runsaskortisempi kuin Salten
Klaara	5	7	4	5	
Salten	7	7	5	6	vankka- ja vähäkortinen, lehdet leveähköt ja kiiltävät, pystyssä viimeisenä
Santtu	4	3	6	3	
SW Minto	5	7	4	3	
SW Revansch	6	6	5	5	
Tored	3	4	5	4	
Valtteri	5	7	5	5	
Venni	5	5	1	1	
Vestar	2	2	7	6	
Vidvin	7	4	3	4	

Ruokonata / Rörsvingel

2025

Lajike	Korren pituus / Höjd	Röyhyn pituus / Axets längd	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Lippulehden pituus / Flaggbladets längd	Lippulehden leveys / Flaggbladets bredd	Huomautuksia / Anmärkningar
Birgitta	9	9	4	6	6	
Eleanora	6	6	6	3	3	
Karolina	8	9	8	6	6	kukinnot nuokkuvat
Kora	9	9	3	7	6	
Retu	9	9	5	8	7	
Swaj	8	9	3	7	5	

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

11.15 Pellava (*Linum usitatissimum*)

Lisääntymistapa	Itsepölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen 1. sp. (B1)	Sertifioitu siemen 1. sp. (C1)
	Perussiemen 2. sp. (B2)	Sertifioitu siemen 2. sp. (C2)
	Perussiemen 3. sp. (B3)	Sertifioitu siemen 3. sp. (C3)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 1 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri pellava-lajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää	
Eristysetäisyys	Viljelysten on sijaittava niin, että puitaessa ei ole sekoittumisvaaraa.	
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän vain yhtä lajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	-	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhouden koeala	Kaikki siemenluokat	1 m ²
Tautien koeala	-	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kukkimisaika	- palhon yläosan väri	
- kukan väri	- ponnen väri	
- kukan koko	- emin vartalon tyven väri	
- terälehtien laskostuminen	- siemenkodan vaeväliseinän ripsellisyys	
- kasvin korkeus		
- siemenkodan koko		

PELLAVALAJIKKEIDEN TUNTOMERKKEJÄ / SORTKÄNNETECKEN HOS LIN

2025

	Kukka / Blomma		Heteen väri / Ständares färg		Emin vartalon tyven väri / Färgen av pistillens bas	Siemenkota / Fröhus		MUITA TUNTOMERKKEJÄ / ÖVRIGA KÄNNETECKEN
	Väri / Färg	Koko / Storlek	Palhon yläosa / Ständarsträngs övre del	Ponsi / Ståndarknapp		Koko / Storlek	Valeväliseinän ripsellisyy / Cilier på septum	
Abacus	valkoinen / vit	pieni - keskin- kertainen / liten- medelstor	valkoinen / vit	sinertävä / blåaktig	valkoinen / vit	pieni - keskin- kertainen / liten- medelstor	puuttuu / saknas	
Faser	valkoinen / vit	pieni - keskin- kertainen / liten- medelstor	valkoinen / vit	sinertävä / blåaktig	valkoinen / vit	hyvin pieni - pieni / mycket liten - liten	esiintyy / forekommer	
Heljä	violetti / violett	keskin- kertainen / medelstor	sininen / blå	sinertävä / blåaktig	sininen / blå	pieni - keskin- kertainen / liten- medelstor	esiintyy / forekommer	
Helmi	sininen / blå	keskin- kertainen / medelstor	sininen / blå	sinertävä / blåaktig	valkoinen tai sininen / vit eller blå	pieni - keskin- kertainen / liten- medelstor	vaihtelee / varierar	
Laser	valkoinen / vit	pieni / liten	valkoinen / vit	kellertävä / gulaktig	valkoinen / vit	pieni	puuttuu / saknas	terälehdet laskostuneet / kronblad veckar sig

11.16 Raiheinät (*Lolium*-suku)

Englanninraiheinä, italianraiheinä ja westerwoldinraiheinä

Lisääntymistapa Ristipölytteinen

Satovuosien määrä Monivuotisilla lajeilla satovuosien enimmäismäärä on 3 peräkkäistä vuotta. Satovuosien laskenta alkaa siitä vuodesta, jolloin korjataan 1. siemensato. Välivuosi ei siirrä tai jatka satovuosien määrää.

Siemenluokat Perussiemen sp. (B) Sertifioitu siemen sp. (C)

Esikasvirajoitukset Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman raiheinälajin eri lajiketta, tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi.

Eristysetäisyys
Alle 2 ha viljelyksillä
Perussiemen 200 m
Sertifioitu siemen 100 m

Yli 2 ha viljelyksillä
Perussiemen 100 m
Sertifioitu siemen 50 m

Lajikerajoitukset Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän samasta lajista vain yhtä lajiketta kerrallaan.

Haitalliset viljelykasvit Kumina, muut raiheinälajit, nurminata, ruokonata

Haitalliset rikkakasvit Juolavehnä, linnunkaali

Lajikeaitouden koeala Perussiemen 30 m²
Sertifioitu siemen 10 m²

Lajipuhautauden koeala Perussiemen 50 m²
Sertifioitu siemen 10 m²

Lajikeaitouden koealakokoa ja hylkäystaulukkoa käytetään, kun vieras laji on toista raiheinälajia, kuten italianraiheinä englanninraiheinä-viljelyksellä. Lajipuhautauden koealakokoa ja lajikeaitouden hylkäystaulukkoa käytetään, kun vieras laji on muuta vaikeasti erotettavaa lajia, kuten nurminata westerwoldinraiheinäviljelyksellä.

Ensisijaiset tuntomerkit

- yksilön pituus
- kasvutapa
- kehitysaste ja tähkälletuloaika
- kasvuston väri

Toissijaiset tuntomerkit

- lippulehden leveys ja pituus
- tähkän pituus, kun tähkä on täysin kehittynyt
- lehtien leveys

Englanninraiheinän lajiketuntomerkit

Lajike	Korren pituus	Kukinnan aikaisuus	Lippulehden pituus	Lippulehden leveys
Riikka	5	7	5	5
SW Birger	7	4	7	6

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1 - 9.

Mitä pienempi arvo on, sitä aikaisempi, harvempi, kapeampi tai lyhyempi lajike on kyseessä olevan ominaisuuden suhteen.

11.17 Rapsi ja rypsi (*Brassica napus* ssp. *oleifera* ja *B. rapa* ssp. *oleifera*)

Tarkastettaessa todetaan, onko rapsia rypsin joukossa tai rypsiä rapsin joukossa.

Rapsia ja rypsiä erottavia tuntomerkkejä

Ominaisuus	Rapsi	Rypsi
Lehtien väri	Sinertävänvihreät	Puhtaanvihreät
Koko	Kaikin puolin kookkaampi, varsi tanakampi	Hennompi ja lyhyempi (kukat, lidut, varsi jne.)
Lehtilavan karvat	Lehdet karvattomat	Alimmat lehdet usein karvaiset
Alimpien lehtien lapojen vahapinta	On.	Ei ole.
Juuri auenneet kukat	Ovat nuppujen tasolla.	Yltävät nuppua korkeammalle.
Varsilehdet	Tyvi ympäröi varren vain osaksi.	Tyvi ympäröi varren kokonaan.

Rypsi on samaa lajia kuin nauris, ja ne muistuttavat toisiaan. Myös rypsi ja kiinankaali ovat samaa lajia. Rapsi on samaa lajia kuin lanttu ja ne muistuttavat toisiaan. Vahingoittuminen voi vaikuttaa rapsin ja rypsin kasvuun ja ulkonäköön voimakkaasti. Esimerkiksi nuoren kasvin vahingoittuminen voi saada aikaan voimakkaan kasvun, minkä seurauksena nuorena vahingoittunut kasviyksilö nousee selvästi muuta kasvustoa korkeammalle, ja varsi saattaa olla suhteellisen vankka. Poikkeavia yksilöitä etsittäessä kannattaa siis aina tutkia poikkeuksellisen suurten rapsi- ja rypsiyksilöiden tyvi sen varalta, että ne ovat vahingoittuneita. Vahingoittuneita kasveja ei lasketa poikkeaviksi. Lehdissä toisinaan havaittavat lehtivihreättömät alueet eivät ole merkki poikkeavuudesta. Valtaväristä eroava kukan väri puolestaan on osoitus poikkeavuudesta.

Rapsin ja rypsin synteettiset lajikkeet

Synteettisten lajikkeiden (esim. Synthia ja Synneva) viljelystarkastukseen liittyy yksi poikkeus verrattuna populaatiolajikkeiden tarkastamiseen. Esimerkiksi Synthia-siemenviljelyksen, joka on perustettu B-siemenluokan siemenellä, lajikeaitous kärsii, jos viljelys rajoittuu C-siemenluokalla perustettuun Synthia-viljelykseen. Eli synteettisillä lajikkeilla siemenluokan mukaista eristysestäisyyttä on noudatettava myös silloin, kun B-kantasiemenellä perustetun siemenviljelyksen läheisyydessä on C-luokalla perustettu viljelys.

Rapsin ja rypsin hybridilajikkeet

Rapsi- ja rypsihybridien tuotantoon aiotut viljelykset on tarkastettava kolme kertaa kasvukauden aikana. Ensimmäinen tarkastuskerta on ennen kukintaa, toinen kukinnan keskivaiheessa ja kolmas kerta kukinnan lopussa. Hedesteriilin linjan steriiliyden on oltava vähintään 98 %.

Rapsi (*Brassica napus* ssp. *oleifera*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 5 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri rapsilajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Rapsihybridi on tuotettava peltolohkolla, jolla ei ole viljelty ristikukkaisia kasveja viiteen vuoteen. Syysrapsilla perustamisvuosi on esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Muut kuin hybridit sisältäen synteettiset lajikkeet	
	Perussiemen	200 m
	Sertifioitu siemen	100 m
	Hybridisiementuotannossa	
	Perussiemen (vanhemmaislinjat)	500 m
	Sertifioitu siemen (hybridituotanto)	300 m
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla sallitaan viljeltävän vain yhtä lajiketta kerrallaan. Tilalla voi tuottaa samaan aikaan yhtä lajiketta kevätrapsia ja yhtä lajiketta syysrapsia.	
Haitalliset viljelykasvit	Rypsi, sinappi	
Haitalliset rikkakasvit	Peltomatar	
Lajikeaitouden koeala, muut kuin hybridit	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhhtauden koeala, muut kuin hybridit	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Taudit	Lajikeaitouden hylkäystaulukkoa käytetään, kun kyseessä ovat keskenään vaikeasti lajiteltavissa olevat lajit, kuten rapsi ja rypsi.	
	Pahkahome	1 m ²
	Esiintyvyys ilmoitetaan pöytäkirjassa muodossa kpl / 1 m ² . Pahkahomeen esiintyminen tulee ilmoittaa %-arviona, jos tautia esiintyy runsaasti.	
Hybridituotanto	Katso luku 9.6. Hybridilajikkeita ensimmäisen kerran tarkastavan on otettava yhteyttä Ruokavirastoon ennen ensimmäistä tarkastusta.	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kasvuston aikaisuus ja väri	- lituominaisuudet: palon kannan ja piikin	
- kukan väri	pituus, lidun väri	
- lakoontumistaipumus, varren paksuus ja pituus	- alimpien lehtien hammaslaitaisuus ja liuskoittuneisuus	

Rypsi (*Brassica rapa* ssp. *oleifera*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 5 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty eri rypsilajiketta tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Syysrypsillä perustamisvuosi on esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Muut kuin hybridit	
	Perussiemen	400 m
	Sertifioitu siemen	200 m
	Hybridisiementuotannossa	
	Perussiemen (vanhemmaislinjat)	500 m
	Sertifioitu siemen (hybridituotanto)	300 m
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla sallitaan viljeltävän vain yhtä lajiketta kerrallaan. Rypsi, kiinankaali ja nauris ovat samaa lajia. Tilalla voi tuottaa samaan aikaan yhtä lajiketta kevätrypsiä ja yhtä lajiketta syysrypsiä.	
Haitalliset viljelykasvit	Rapsi, sinappi	
Haitalliset rikkakasvit	Peltomatara	
Lajikeaitouden koeala, muut kuin hybridit	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhhtauden koeala, muut kuin hybridit	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Taudit	Lajikeaitouden hylkäystaulukkoa käytetään, kun kyseessä ovat keskenään vaikeasti lajiteltavissa olevat lajit, kuten rapsi ja rypsi.	
	Pahkahome	1 m ²
Hybridituotanto	Esiintyvyys ilmoitetaan pöytäkirjassa muodossa kpl / 1 m ² . Pahkahomeen esiintyminen tulee ilmoittaa %-arviona, jos tautia esiintyy runsaasti.	
	Katso luku 9.6. Hybridilajikkeita ensimmäisen kerran tarkastavan on otettava yhteyttä Ruokavirastoon ennen ensimmäistä tarkastusta.	
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- kasvuston aikaisuus ja väri	- lituominaisuudet: palon kannan ja piikin	
- kukan väri	pituus, lidun väri	
- lakoontumistaipumus, varren paksuus ja pituus	- alimpien lehtien hammaslaitaisuus ja liuskoittuneisuus	

Lajike / Sort	Varren pituus / Stjälkens längd	lidun palko- osan pituus / Skid balja längd	lidun palko- osan leveys / Skid balja bredd	lidun nokan pituus / Skid stift längd	lituperän pituus / Skid skaft längd	Huomautuksia / Anmärkningar
Aurea CL	4	4	4	2	3	imidazolinoni-herbisidejä kestävä lajike, aikainen, Kuutaren toinen komponentti
Birta	9	9	6	7	4	
Bor 12063	4	3	6	7	3	Synthian ja Synnevan toinen vanhemmaislinja
Bor 120214a	6	5	6	4	5	Synthian toinen vanhemmaislinja
Bor 120311a	3	2	6	1	2	Synnevan vanhemmaislinja
Bor 44908	4	3	5	3	4	Sinuhien toinen komponentti
Bor 64021	3	3	4	5	8	Sinuhien toinen komponentti
Cordelia	7	5	5	5	5	
IMI 4025B	6	9	6	8	5	Kuutaren toinen komponentti
Juliet	6	6	5	5	5	

Kuutar	7	8	5	4	3	synteettinen imidazolinoni-herbisidejä kestävä lajike, komponentit Aurea CL ja IMI 4025B
Sinuhe	7	5	5	7	7	Synteettinen lajike komponentit Bor 44908 ja Bor 64021
Svea	6	5	-	6	-	
Synneva	4	3	6	5	4	synteettinen lajike: vanhemmaislinjat Bor120311a ja Bor 12063
Synthia	6	6	6	6	6	synteettinen lajike. vanhemmaislinjat Bor 120214a ja Bor 12063
SW Petita	5	5	5	6	4	
SW Rebus	5	5	5	5	5	

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

Kevätrapsi Vårrabs

2025

Lajike / Sort	Varren pituus / Stjälkens längd	Lidun palko- osan pituus / Skid balja längd	Lidun palko- osan leveys / Skid balja bredd	Lidun nokan pituus / Skid stift längd	Lituperän pituus / Skid skaft längd	Huomautuksia / Anmärkningar
Cleopatra	4	5	5	5	5	
Laima	5	6	5	5	5	
Proximo	5	3	5	3	5	
Selma	6	6	4	5	5	

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

11.18 Timotei (*Phleum pratense*)

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Satovuosien määrä	5 peräkkäistä vuotta	
	Satovuosien laskenta alkaa siitä vuodesta, jolloin korjataan 1. siemensato. Välivuosi ei jatka tai siirrä satovuosien määrää.	
Siemenluokat	Perussiemen sp. (B)	Sertifioitu siemen sp. (C)
Esikasvirajoitukset	Vähintään 2 v. siitä, kun viljelyksellä on viimeksi viljelty saman lajin eri lajiketta, tai aitoudeltaan tuntematonta saman lajikkeen erää. Perustamisvuosi ei ole esikasvivuosi.	
Eristysetäisyys	Alle 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	200 m
	Sertifioitu siemen	100 m
	Yli 2 ha viljelyksillä	
	Perussiemen	100 m
	Sertifioitu siemen	50 m
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän samasta lajista vain yhtä lajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	Ruokohelpi	
Haitalliset rikkakasvit	Hierakat, jauhosavikka, juolavehnä, nurmilauha, orvokki, peltosaunio, peltoukonauris, suolaheinät	
Lajikeaitouden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Lajipuhautauden koeala	Kaikki siemenluokat	10 m ²
Ensisijaiset tuntomerkit	Toissijaiset tuntomerkit	
- yksilön pituus	- lippulehden leveys ja pituus	
- kasvutapa ja kasvuston väri	- tähkän pituus, kun tähkä täysin kehittynyt	
- kehitysaste ja tähkälle tuloaika	- lehtien leveys	

Nurminata ja timotei

Joissakin mitatuissa ominaisuuksissa esiintyy enemmän vaihtelua kuin toisissa. Lajikekohtainen vaihtelukerroin kertoo, montako prosenttia yksilöt keskimäärin poikkeavat ominaisuuden keskiarvosta. Varren pituudessa esiintyy vähemmän vaihtelua yksilöiden välillä kuin lippulehden ja kukinnon pituudessa. Yksittäisten yksilöiden varren pituus poikkeaa keskimäärin 9 - 14 % keskiarvopituudesta. Timotein kukinnon pituus poikkeaa 20 - 25 % ja lippulehden pituus 25 - 34 % mitatusta keskiarvosta. Nurminadan lippulehden leveys poikkeaa 21 - 26 % ja pituus 25 - 32 % mitatusta keskiarvosta. Mitä pienempi vaihtelukerroin on, sitä luotettavampi ominaisuus on poikkeavia yksilöitä määritettäessä.

Timotein lajiketuntomerkit

Lajike / Sort	Korren pituus / Höjd	Kukinnan aikaisuus / Blomningstid	Lippulehden pituus / Flaggbladets längd	Lippulehden leveys / Flaggbladets bredd	Röyhyn pituus / Axets längd	Huomautuksia / Anmärkningar
Diandra	5	2	2	5	4	
Dorothy	4	1	1	5	1	
Grindstad	5	2	4	5	3	Aikaisin timotei, kasvusto vaaleaa, korren pituuteen verrattuna lyhyt tähkä
Haukila	6	4	5	5	6	
Hertta	3	7	4	3	6	
Iki	6	4	5	5	6	Korret alkavat nuokkua tuleentumisen edetessä
Jonatan	6	4	6	5	7	
Lidar	4	3	5	5	2	lyhytkortinen ja kukintoinen
Liljeros	2	1	6	5	4	
Maikki	7	5	2	7	4	
Nokka	7	4	6	6	5	Pitkä (joinakin vuosina). Pysty ja pituuteen verrattuna lyhyehkö lippulehti. Kasvutavaltaan pysty.
Nuutti	3	8	4	5	3	Lyhytkortinen, hento lajike
Phlewiola	5	3	5	5	5	

Pirkko	3	4	1	5	2	
Rakel	4	3	4	5	3	
Rhonia	5	4	5	5	4	
Rubinia	6	4	5	5	4	
Saga	6	4	6	6	7	Korren pituuteen verrattuna pitkähkö lippulehti, ohuttähkäinen, siro lajike
Switch	6	4	5	6	5	
Tammisto II	5	4	5	5	5	Leveälehtinen ja vankka lajike
Tenho	5	4	5	4	5	
Tryggve	6	2	7	6	6	
Tuukka	5	4	5	5	6	Melko korkea, suhteellisen kapealehtinen
Tuure	5	4	4	5	5	
Uula	6	6	5	5	6	
Vähäsöyrinki	4	4	5	5	6	Kasvusto tummaa

Kaikki numeroilla ilmoitetut ominaisuudet on arvosteltu asteikolla 1-9.

Mitä pienempi lajikkeen saama arvo on, sitä aikaisempi/lyhyempi/kapeampi lajike on.

10.19 Lajikkeeton kaupallinen siemen

Ruokohelpi, tunturinurmikka, valkomesikkä, viljatatar, mustasinappi

Lisääntymistapa	Ristipölytteinen	
Monivuotisten lajien satovuosien määrä	3 peräkkäistä vuotta	Tunturinurmikka
	5 peräkkäistä vuotta	Ruokohelpi, valkomesikkä
Siemenluokat	Lajikkeeton kaupallinen siemen (K). Kantasiemenen tulee olla sertifioitua tai hyväksyttyä (K).	
Esikasvirajoitukset	Ei esikasvirajoituksia	
Eristysetäisyys	Mustasinappi 200m. Muilla lajeilla ei eristysetäisyysvaatimuksia	
Lajikerajoitukset	Yhdellä tilalla suositellaan viljeltävän samasta lajista vain yhtä lajiketta kerrallaan.	
Haitalliset viljelykasvit	Tunturinurmikka: muut nurmikkalajit	
Lajipuhautauden koeala	Perussiemen	30 m ²
	Sertifioitu siemen	10 m ²
Yllä mainittuja koealakokoja käytetään, jos vieraan lajin siemenet ovat vaikeasti lajiteltavissa viljelykasvin sadosta.		

12 Hukkakauran tunnistaminen

Hukkakauran esiintyminen todetaan viljelmäkohtaisesti. Viljelystarkastajan tulee sen vuoksi tarkkailla hukkakauran mahdollista esiintymistä koko viljelmän alueella, myös siemenviljelyksen ulkopuolella liikuttaessa. **Erityisesti on tarkkailtava latojen, kotieläinsuojien ja viljankäsittelylaitosten ympäristöjä sekä vesistöjen rantoja. Hukkakauran leviämiskäsitteitä lisäävät myös naapuritilojen hukkakaurasiintymät, eläinten kulkureitit ja peltojen poikki kulkevat sähkölangat.**

12.1 Hukkakauran yleistuntomerkit

Hukkakauran havaitsee kasvustosta muun muassa seuraavien ominaisuuksien perusteella:

- *pituus*
- *röyhyn ulkonäkö*
- *väri*

Pituus

Hukkakauran alkukehitys on hidas. Tultuaan täydelle röyhylle se kohoaa useimpien kasvustojen yläpuolelle. Kiikari on hyvä apuväline muuta kasvustoa korkeampien hukkakaurayksilöiden havaitsemiseksi viljelystarkastuksessa. Tähytys on suoritettava kasvuston keskikorkeuden tasolta ja sitä selvästi korkeammat epäilyttävät yksilöt on tutkittava tarkemmin. Tosin eräät hukkakauratyypit saattavat olla normaalia matalakortisempia. Täyden pituutensa hukkakaura saavuttaa vasta heinäkuun puolivälissä. Tämän vuoksi hukkakauran löytämiselle suotuisin ajanjakso sijoittuu yleensä heinäkuun loppupuolelle. Heikkokortisuutensa vuoksi hukkakaura kuitenkin lakoutuu helposti. Lakokasvustossa hukkakauran havaitsemismahdollisuudet heikkenevät suuresti. Hukkakauran kemiallisen torjunnan seurauksena osa hukkakaurista saattaa kehittyä heikoiksi yksilöiksi, joita on vaikea havaita kasvustosta.

Röyhyn ulkonäkö

Hukkakauran röyhy on hyvin laaja, pitkä ja hentohaarainen poiketen siten selvästi viljellyn kauran röyhystä. Joka tähkylästä esiin työntyvät voimakkaat vihneet antavat röyhylle "piikkisen" ulkonäön. Röyhy alkaa nopeasti tuleentumisen edistyessä roikkua, koska röyhyn haarat ovat pitkät. Röyhyn ulkonäkö on tärkein tuntomerkki etsittäessä hukkakauraa rukiista ja myöhäisemmässä kehitysvaiheessa myös kaurasta.

Väri

Väri antaa vihjeitä hukkakaurasta lähinnä ennen kasvuston röyhylle tuloa. Hukkakauran lehdet ovat kellertävämmän vihreät kuin useimmilla viljalajeilla. Lehdistö on myös voimakkaasti nuokkuvaa. Tuleentumisvaiheessa hukkakauran löytämistä voi helpottaa Suomessa yleisempien harmaa- ja ruskeajyväisten hukkakaurajyvien tumma väri.

12.2 Hukkakauran tarkemmat tuntomerkit

Hukkakauraksi epäilty yksilö, eli yhdestä siemenestä itänyt kasvi, varmistetaan seuraavien tuntomerkkien avulla:

- o *jyvien ulkonäkö*
- o *korren solmu*
- o *lehtilapojen reunakarvat*
- o *alempien lehtituppien nukkaisuus*
- o *härmeisyys*

Seuraavassa esitetyt tuntomerkit koskevat Suomessa yleisimpiä hukkakauratyyppejä. Tosin on myös olemassa sellaisia hukkakauratyyppejä, joihin mainitut tuntomerkit eivät päde.

Kasviyksilö voidaan lähettää määritettäväksi Ruokavirastoon, jos sen tunnistuksessa ei päästä täyteen varmuuteen tai yksimielisyyteen. Tällöin määritystä varten on lähetettävä koko kasvi, juuria myöten, koska osa tuntomerkeistä on aivan kasvin tyvellä. Kasvia ei kannata sulkea muovipussiin, koska kasvi voi alkaa mädäntyä. Määritys on maksuton. Lähetä määritettävä kasviyksilö saateviestillä varustettuna osoitteeseen *Ruokavirasto, siemenyksikkö, Tampereentie 51, 32200 Loimaa*. Lisää kuoreen / pakettiin myös merkintä ”Hukkakauranäyte”.

12.2.1 Jyvien ulkonäkö

Jyvän kannan kiinnittymiskohta on hukkakauralla levinnyt vinoksi, soikion muotoiseksi, maljamaiseksi muodostumaksi. Tavallisella kauralla ei ole maljamuodostumaa, vaan kanta on kapea ja jyrkästi päättyvä. Hukkakauralla kannan molemmin puolin on runsaasti voimakkaita kantakarvoja. Tavallisella kauralla karvoja on yleensä vain muutama, ja niiden pituus vaihtelee lajikkeen mukaan.

Liiste (Kuva 48) sijaitsee jyvän vatsapuolella ja on osa tähkylän rankaa. Tikkumainen liiste on jyvän tyviosassa. Liisteessä on runsaasti karvoja ja se on kärjestään levinnyt vinoksi, soikion muotoiseksi rakenteeksi. Tavallisen kauran liiste on kalju, tasaleveä ja kärjestään jyrkästi katkaistu.

Jyvän kuoressa on monilla hukkakauratyypeillä pitkiä karvoja, mutta karvattomiakin tyyppejä esiintyy yleisesti. Tavallisen kauran kuori on aina kalju, mutta joillakin maatiaiskauratyypeillä voi olla karvainen kuori ainakin tähkylän ulkojyvässä. Hukkakauralla on jokaisessa jyvässä voimakas, kierteinen ja polvekas vihne, joka on tumma tuleentuneena. Tavallisella kauralla vihneitä esiintyy yleensä suhteellisen vähän, ja ne ovat esiintyessään vain tähkylän suurimmassa jyvässä, eli niin sanotussa ulkojyvässä. Tavallisen kauran vihne ei yleensä ole polvekas, vaan $\pm$ suora.

Jyvän väri tuleentuneena on yleensä harmaa tai ruskea Suomessa esiintyvillä hukkakauratyypeillä.

Muodoltaan hukkakauran jyvä on pitkä, kapea ja litteä. Se on kauran jyvää selvästi ohuempi.

12.2.2 Korsi ja lehdet

Korren solmu

Eräillä kauralajikkeillakorren solmun ylä- ja alapuoli ovat karvaiset. Toisilta kauralajikkeilta karvat puuttuvat. Hukkakauralla solmun ympärystä on kalju. Joskus voi kuitenkin tavata hukkakaurayksilön, jonka korren solmun ylä- ja alapuolella on karvoja. Tällöin kuitenkin karvojen määrä ja pituus ovat usein huomattavasti suurempia kuin karvasolmuisilla kauralajikkeilla.

Lehtilapojen reunakarvat

Hukkakauran alimpien lehtien lapojen reunassa sekä lavan tyviosassa on pitkiä ja tankeita karvoja. Näitä karvoja on aina alimmissa lehdistä ja ne näkyvät hyvin myös kuivuneissa ja käpristyneissä lehdistä. Myös viljellyllä kauralla voi olla karvoja lehtilapojen reunoissa.

Alimpien lehtituppien nukkaisuus

Monilla hukkakauratyypeillä alimpien lehtien tupissa on runsaasti nukkamaista karvaa. On kuitenkin myös hukkakauratyyppejä, joilta nämä karvat puuttuvat. Tavallisen kauran lehtitupet ovat käytännössä aina kaljut.

Härmeisyys

Hukkakauran lehtitupet, kaleet ja helpeet ovat härmeettömiä. Kauralajikkeilla härmettä esiintyy lajikeominaisuuksien mukaisesti tai härmettä ei ole lainkaan.

12.3 Hukkakaura, fatuoidit ja risteytymät

Viljellystä kaurasta voi perinnöllisten häiriöiden seurauksena silloin tällöin muodostua hukkakauraa muistuttavia yksilöitä, joita kutsutaan fatuoidiksi. Tämän vuoksi on tärkeää kyetä erottamaan hukkakaura ja fatuoidi toisistaan.

Fatuoidi ei yleensä ole normaalia kasvustoa korkeampaa ja useimmiten se tulee havaituksi röyhyn voimakkaan, hukkakauramaisen vihneellisyyden vuoksi. Fatuoidin röyhy muistuttaa jossain määrin sen lajikkeen röyhyä, josta se on muodostunut. Fatuoidin röyhy on joka tapauksessa hukkakauran röyhyä selvästi pienempi, lyhytharaisempi ja tiheämpi. Fatuoidin jyvän kannan, jyvän kantakarvojen, liisteen ja vihneen ominaisuudet ovat samanlaiset kuin hukkakauralla. Jyvän kuoressa ei kuitenkaan koskaan ole karvoja. Jyvä on hukkakauran jyvää suurempi ja täyteläisempi. Jyvä on väriltään sen lajikkeen mukainen, josta fatuoidi on muodostunut. Korren solmun ja lehtilapojen reunakarvaisuuden puolesta fatuoidi muistuttaa sitä lajiketta, josta se on muodostunut. Esimerkiksi Belinda-kauran fatuoidin lehtilapojen reunassa on karvoja, ja Kontio-kauran fatuoidin solmun ylä- ja alapuolella on karvaa. Fatuoidin lehtitupet ovat viljellyn kauran tapaan aina kaljut.

Hukkakaura-alueelta voi löytää yksilöitä, jotka ovat viljellyn kauran ja hukkakauran risteytymiä. Näillä ominaisuudet ovat usein näiden lajien väliltä. Esimerkiksi maljamainen kanta esiintyy vain ulkojyvässä, jne. Tällaisten yksilöiden tunnistuksessa on varmintä turvautua Ruokaviraston siemenyksikön tunnistusapuun.

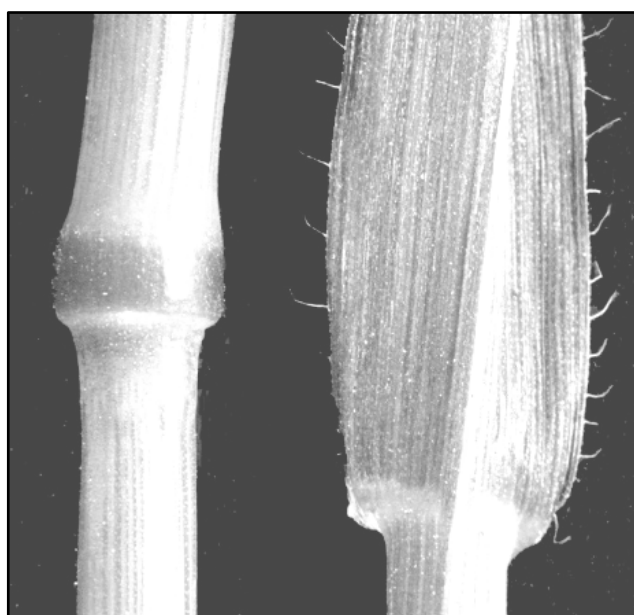
12.4 Hukkakauran tunnistustaulukko

Taulukko 9. Hukkakauran tunnistustaulukko. Lajikkeet, joihin alla olevassa taulukossa viitataan, ovat Suomen kansallisessa lajikeluettelossa (2020) olevia lajikkeita. Siemenliikkeet markkinoivat ja viljelijät voivat viljellä myös lajikkeita, jotka eivät ole Suomen kansallisessa lajikeluettelossa, ja joiden ominaisuuksia ei ole otettu huomioon alla.

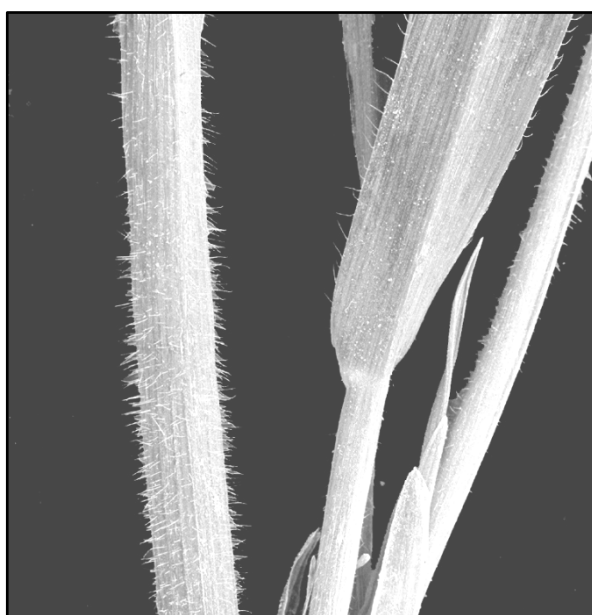
OMINAISUUS	HUKKAKAURA	FATUOIDI	TAVALLINEN KAURA	HUOMIOITAVAA
Pituus	hyvin pitkä	hukkakauraa lyhyempi	hukkakauraa lyhyempi	
Röyhy	hyvin laaja, pitkä ja hentohaarainen	hukkakauraa pienempi ja tiheämpi	hukkakauraa pienempi ja tiheämpi	
Väri tuleentumattomana				
Koko kasvi	kellertävän vihreä	tummempi	tummempi	
Kaleiden, helpeiden ja lehtitupen härmeisyys	ei härmettä	lajikkeen mukainen	on tai ei, vaihtelee lajikkeiden välillä	
Jyvä				
Kanta	maljamainen	maljamainen	kapea, jyrkästi päättyvä	
Kantakarvat eli "viikset"	on paljon	on paljon	yleensä muutama, pituus vaihtelee	
Liiste	karvainen, kärjestä maljamainen	karvainen, kärjestä maljamainen	kalju, kärjestä jyrkästi katkaistu	
Jyvän kuori	karvainen tai kalju	kalju	kalju	karvainen vain hukkakauralla sekä joillakin maataisilla ja ulkomaisilla lajikkeilla
Jyvän kuoren pinta	karhea	sileä	sileä	
Vihneiden esiintyminen	jokaisessa jyvässä	jokaisessa jyvässä	vain ulkojyvissä ja siinäkin monilla lajikkeilla harvinainen	
Vihneen ulkonäkö	voimakas, kierteinen ja polvekas	voimakas, kierteinen ja polvekas	usein heikko ja suora	
Jyvän väri	yleensä harmaa tai ruskea	viljeltävien lajikkeiden mukainen	viljeltävien lajikkeiden mukainen	
Jyvän muoto	pieni, pitkä, kapea ja litteä	hukkakauraa isompi ja pulleampi	hukkakauraa isompi ja pulleampi	
Korren solmun ylä- ja alapuolinen karvaisuus	kalju	kalju tai karvainen	kalju tai karvainen	
Lehtilapojen reunakarvat	on lähes aina	on tai ei	on tai ei	
Alimpien lehtitupprien nukkaisuus	on tai ei	ei	ei	vain hukkakauralla

Kuva 28. Hukkakauran röyhy

Kuva 29. Hukkakauran kalju solmu, lehtilavan tyvi ja lehtilavan reunakarvoja

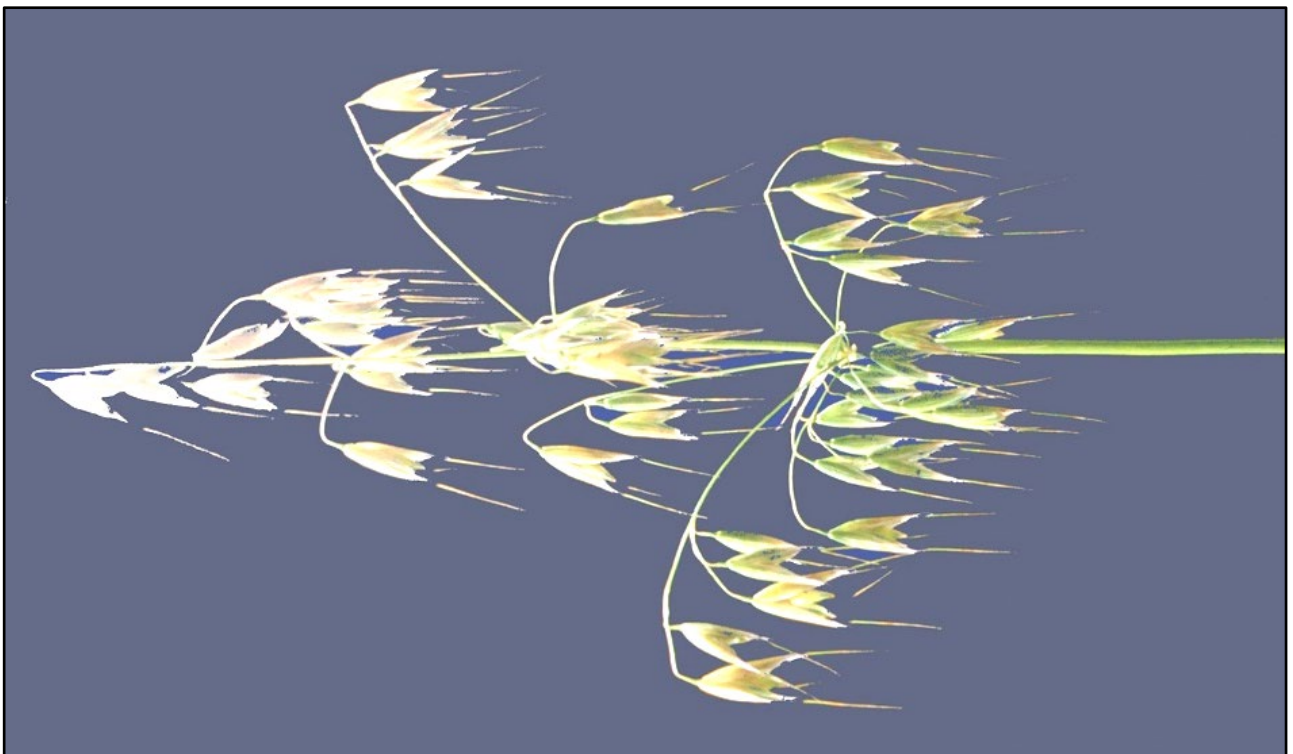
Kuva 30. Hukkakauran alimmat lehtitupet voivat olla nukkaiset.

Kuva 31. Hukkakauran tuleentuneita siemeniä

Kuva 32. Fatuoidin tuleentuneita siemeniä

Kuva 33. Fatuoidin röyhy. Fatuoidien ominaisuudet muistuttavat emolajiketta.

13 Siemenlevintäiset kasvitautit

13.1 Kalkkihome (*Albugo candida*)

Kalkkihome tartuttaa mm. ruistankiota (*Camelina*), rypsiä, rapsia ja sinappia. Kukinnan aikana versojen kärjet muuttuvat epämuotoisiksi, ja niitä peittää puhtaanvalkoinen puuterimainen homekerros. Kukat voivat olla ruusukemaisia ja vihreitä. Lopuksi kalkkihomeen saastuttamat latvat muuttuvat likaisen ruskeiksi. Kalkkihome talvehtii maassa ja siemenessä, mutta tärkein lähde lienee lutukka.

13.2 Kauranavonoki (*Ustilago avenae*)

Kauranavonon tunnistaa parhaiten kauran tullessa röyhylle. Mustat nokiröyhyt tulevat esiin pari päivää myöhemmin kuin terveet, ja sairast kasvit jäävät hieman terveitä lyhyemmiksi.

13.3 Ohran- ja vehnänlentonoki (*Ustilago nuda* ja *Ustilago tritici*)

Lentonokisen ohran tai vehnän huomaa parhaiten viljan tullessa tähkälle. Lentonokiset tähkät tulevat esiin muutama päivä aiemmin kuin terveet ja ne erottuvat terveestä kasvustosta mustien, noki-itiömassan täyttämien jyvien ansiosta. Kukintavaiheessa noki-itiöt vapautuvat ja lentävät tuulen mukana terveisiin tähkiin. Jäljelle jäävät vain tyhjät tähkälapakot.

13.4 Ohranverkkolaikku (*Pyrenophora teres*)

Ohranverkkolaikku aiheuttaa ohran lehdistä pitkänomaisia, lehtisuonten suuntaisia laikkuja, jotka muodostavat verkkomaisen kuvion (verkkotyyppi). Laikut ovat ruskeita ja niitä ympäröi keltainen solukko. Verkkolaikusta voi esiintyä myös vaikeammin tunnistettavaa ”laikkutyypin” muotoa, jossa muodostuu soikeita ja tasaisen ruskeita laikkuja. Tämä muoto voi erehdyttävästi muistuttaa ohran lehti- ja tyvilaikkua. Verkkolaikku ei vaikuta suoraan tähkän kehitykseen.

13.5 Ohranviirutauti (*Pyrenophora graminea*)

Ohranviirutaudin tunnistaa ohran lehdistä korrenkasvuvaiheessa olevista lehtisuonten suuntaisista viirusta. Viirut ovat aluksi keltaisia, mutta muuttuvat myöhemmin ruskeiksi. Loppukesästä lehdet repeytyvät viirujen kohdalta liuskoiksi. Viirutautiseen kasviin ei kehity kunnollista tähkää, vaan tähkä jää joko osittain tai kokonaan tuppeen. Viirutautiset yksilöt ovat terveitä pienikokoisempia, joten niiden havaitseminen tuleentuvassa kasvustossa voi olla vaikeaa.

13.6 Pahkahome (*Sclerotinia sclerotiorum*)

Pahkahome on moni-isäntäinen kasvitauti, joka sadekesinä aiheuttaa satotappioita rapsille, rypsilille ja sinapille. Tautioireet ilmaantuvat kasvustoon 3 - 4 viikkoa kukinnan jälkeen. Lehtihankoihin ja sivuversoihin, joihin on kertynyt mm. kukista kasvijätettä, syntyy aluksi vetisiä laikkuja. Varsi muuttuu vaaleaksi, ja myöhemmin ruskeaksi. Verson yläosa voi kuolla. Sairast kasvit katkeavat helposti. Taudinaiheuttaja on helppo tunnistaa varren sisälle muodostuvista mustista, pitkulaisista rihmastopahkoista. Märissä oloissa pahkoja muodostuu joskus myös varsien pinnoille.

13.7 Torajyvä (*Claviceps purpurea*)

Torajyvän isäntäkasveja ovat kaikki vilja- ja nurmikasvilajit, mutta yleisin se on rukiilla. Tartunnan ensimmäinen oire on kukinnoista erittyvä sokeripitoinen neste eli mesikaste. Myöhemmin tähkään muodostuu mustan sinipunaisia rihmastopahkoja eli torajyviä.

13.8 Vehnänhaisunoki (*Tilletia caries* ja *Tilletia laevis*)

Vehnänhaisunokiset kasviyksilöt ovat tervettä kasvustoa matalampia. Musta noki-itiömassa on jyvän kuoren sisällä, joten sitä on vaikea havaita. Tähkälletulovaiheessa haisunokinen tähkä on hieman tummemman vihreä kuin terve tähkä. Viljan kellastuessa sairas tähkä on tervettä vaaleampi ja harmaampi. Haisunokisessa tähkässä jyvät ovat harittavammassa asennossa kuin terveissä tähkissä. Pahanhajuinen itiömassa vapautuu vasta puinnin yhteydessä.

Kasvinsuojeluseura julkaisee viljojen ja muiden peltokasvien taudeista oppaita: *Ajankohtaisia kasvinsuojeluohjeita*. Kasvinsuojeluseura ry:n julkaisuja n:o 103.

Kasvitauditietoa ja -kuvia verkossa

Farmit.net

<https://www.farmit.net/kasvinviljely/kasvinsuojelu/kasvitaudit>

Lantmannenagro.fi

<https://www.lantmannenagro.fi/asiakasohjelmat/viljelyohjelma/kasvinsuojelu/kasvitautilien-ja-rikkakasvien-tunnistuskuvat/>

Vieraslajit.fi

<http://vieraslajit.fi/lajit/HBE.MG7/list>

Pahkahome

https://portal.mtt.fi/portal/pls/portal/tuh_mtt.tuh_mtt_perus_pack.tul_tuhoojatiedot_kasper?p_tuhooja_seqno=59520

Erja Huusela-Veistola, LUKE

Kuva 34. Kauranavonoki

Marja Jalli, LUKE

Kuva 35. Ohranlentonoki

Marja Jalli, LUKE

Kuva 36. Ohranverkkolaikku

Marja Jalli, LUKE

Kuva 37. Ohranviirutauti

Asko Hannukkala, LUKE

Kuva 38. Torajyvä

Asko Hannukkala, LUKE

Kuva 39. Pahkahome

14 Viljelystarkastusten laskutus

Tarkastaja laskuttaa työnsä niiden sovittujen korvausten mukaan, jotka on kerrottu Ruokaviraston lähettämässä ostopalvelusopimuksessa. Ruokavirasto vastaanottaa vain verkkolaskuja. Laskun liitteenä käytetään Ruokaviraston valmistelemaa laskuliitettä. Laskuliitteet ajetaan järjestelmästä kahdessa erässä, ensimmäinen elokuun alkupuolella. Laskuliitteet lähetetään tarkastajille ensisijaisesti sähköpostitse.

14.1 Laskuliitteeseen tulevat tiedot

Laskutustiedot saadaan suoraan Ruokaviraston järjestelmästä halutun aikavälin mukaan, esimerkiksi 15.7. - 31.7.2025 saapuneista viljelystarkastuspöytäkirjoista. Järjestelmästä liitteeseen tulevat tiedot perustuvat seuraaviin tarkastajan ilmoittamiin tietoihin:

- o viljelystarkastusnumero
- o viljelijä
- o tarkastuttaja, joka maksaa tarkastuksen
- o laji
- o lajike
- o siemenviljeltävän lajikkeen tarkastettu pinta-ala (ha)
- o hukkakauran tarkkailulohkon tarkastettu pinta-ala, joka on tarkastuttajalta laskutettava ala (ha).

Ruokavirastossa lisätään myös seuraavat tiedot:

- o perusmaksu
- o tarkastetun pinta-alan mukaan maksettava korvaus
- o yhteensä (€).

14.2. Laskuliitteen tarkistus ja täyttäminen ja laskun lähettäminen

1. Tarkista liitteen tietojen oikeellisuus, ja tarvittaessa korjaa tiedot.
 - o Lohkojen pinta-alat täsmäävät tarkastetun siemenviljelyksen alan kanssa.
 - o Hukkakauran tarkkailulohkon tarkastettu pinta-ala on merkitty.
2. Lisää ajetut kilometrit ja käytetty aika niille varattuihin kohtiin. Näitä ei tarvitse eritellä viljelyksittäin. Esimerkiksi yhden päivän aikana ajetut kilometrit ja tarkastuksissa kulunut aika on riittävä tarkkuus. Laske kilometrien yhteismäärä ja merkitse se liitteelle. Laske kilometrimäärän ja kilometriveloituksen mukaan matkakorvauksen yhteismäärä ja merkitse se liitteelle. Huomioi 5000 km:n vuosirajan vaikutus kilometrikorvaukseen.
3. Päivää ja allekirjoita liitteen jokainen sivu.
4. Laskuta korvaukset mahdollisimman pian, ja viimeistään vuoden loppuun mennessä. Ruokaviraston verkkolaskuosoite löytyy laskuliitteeltä. Jos olet yksityinen elinkeinonharjoittaja, varaudu pyydettäessä lähettämään todistus voimassa olevasta yrittäjän eläkevakuutuksesta, älä kuitenkaan liitä todistusta laskulle.
5. Ilmoita laskulla Y-tunnus ja lisää arvonlisävero, jos olet arvonlisäverovelvollinen.

14.3 Hukkakauran valvontatarkastusten (Duplicate) laskutus

- Ruokavirasto tekee valvontatarkastuksista erillisen laskuliitteen. Viljelystarkastaja käy liitteen läpi, kuten edellä on kerrottu.

15 Kuvia viljelykasvien laji- ja lajikeominaisuuksista

Kuvat: Markkanen S., Paavilainen K. ja Ulvinen O., ellei toisin mainittu.

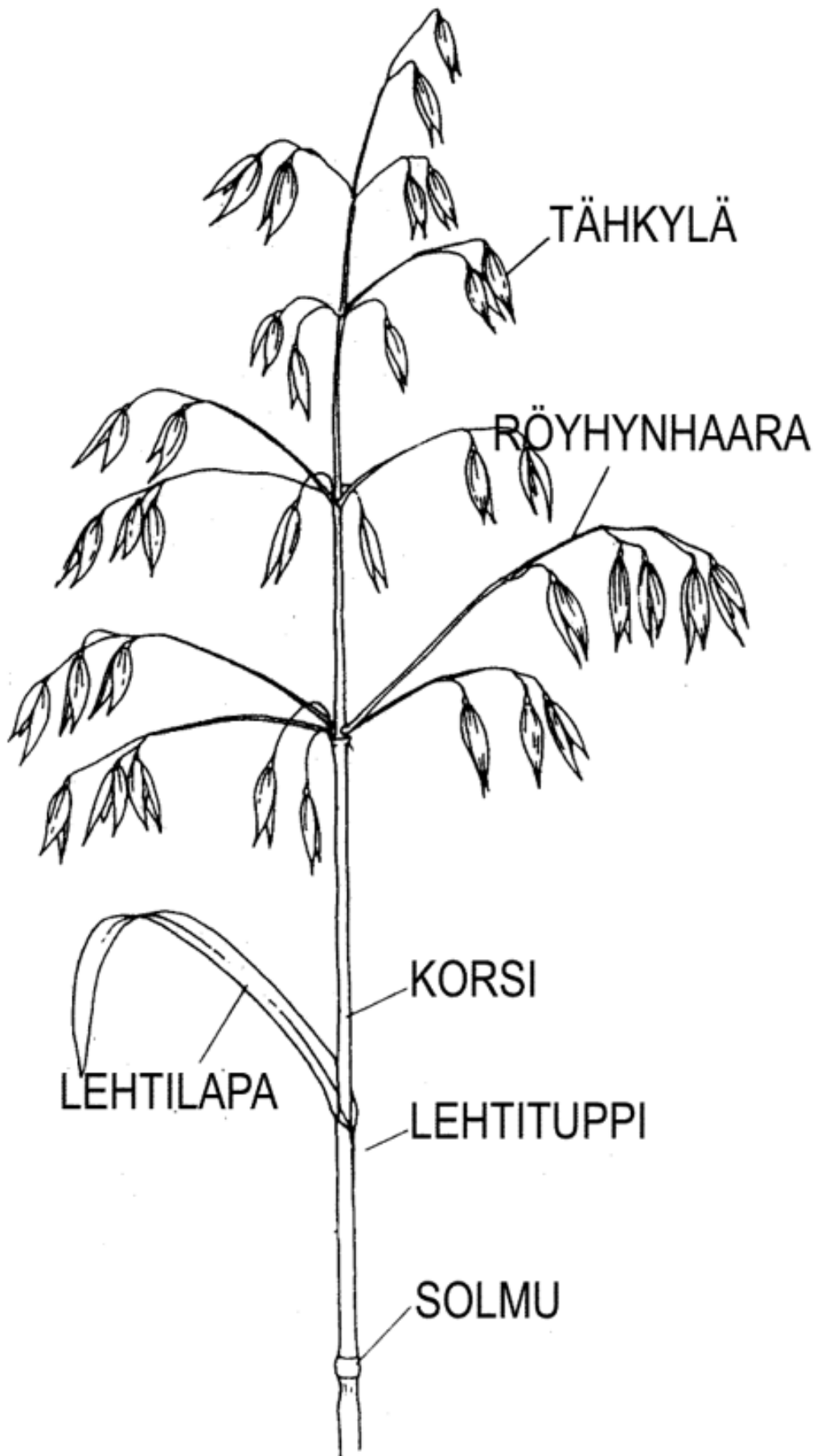
15.1 Herne

Kuva 40. Yläpuolella on lehdykällinen herne ja sen alapuolella on lehdykätön herne.

Kuva 41. Vasemmalla herneen teriön purjeen alareuna suuntautuu ylöspäin. Keskellä purjeen alareuna on suora ja oikealla purjeen alareuna taipuu alaspäin.

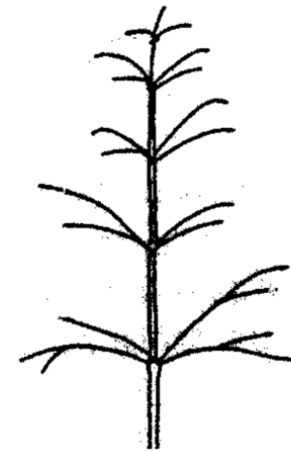
Kuva 42. Kauran pääverso ja röyhy

toispuoleinen

välimuoto

tasapuolinen

Kuva 43. Röyhyn haarojen sijoittuminen. Kasvuolosuhteet ja kehitysaste vaikuttavat ominaisuuteen. Tuuli voi saada tasapuolisetkin röyhyt näyttämään toispuoleisilta. Röyhylle tullessaan röyhyt näyttävät usein toispuoleisilta, mutta myöhemmin haarat asettuvat tasapuolisesti.

pysty

puolipysty

vaakasuora

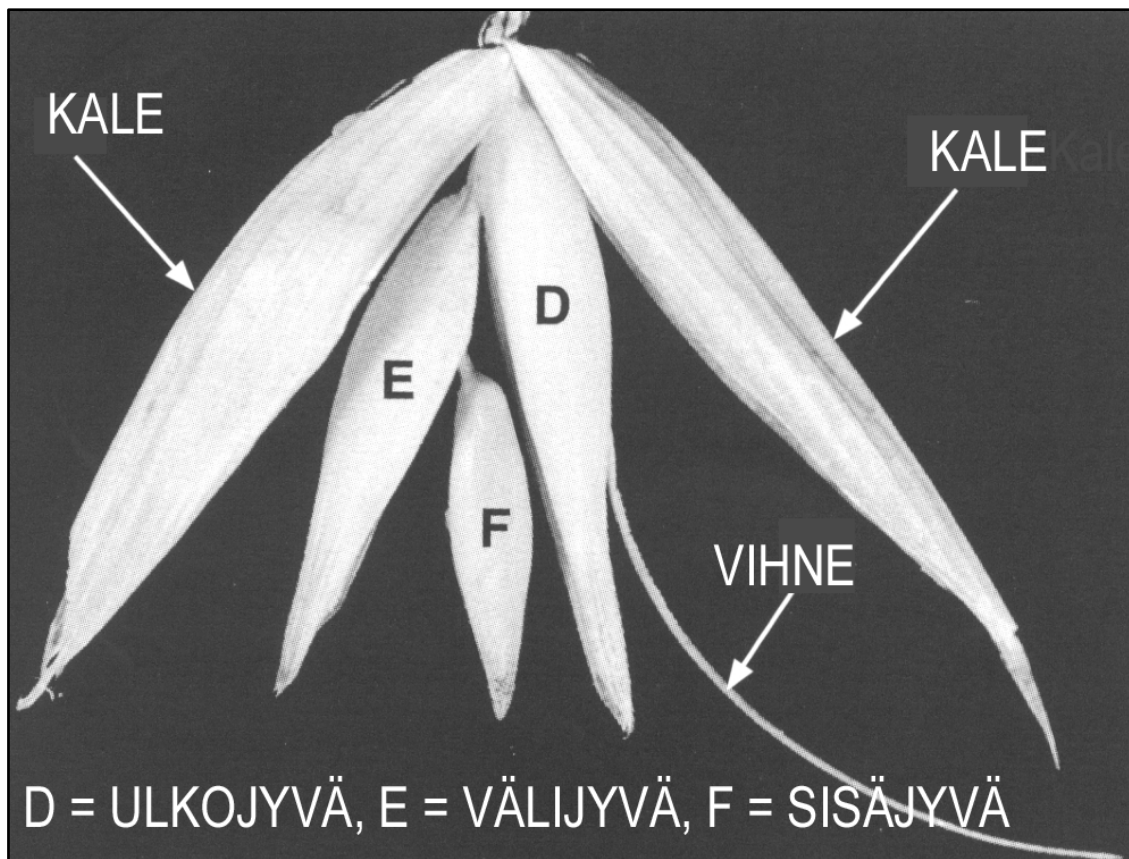

riippuva

voimakkaasti riippuva

Kuva 44. Röyhyn haarojen asento. Mitä lähemmäksi puintiaika tulee, sitä roikkuvammilta röyhyt näyttävät.

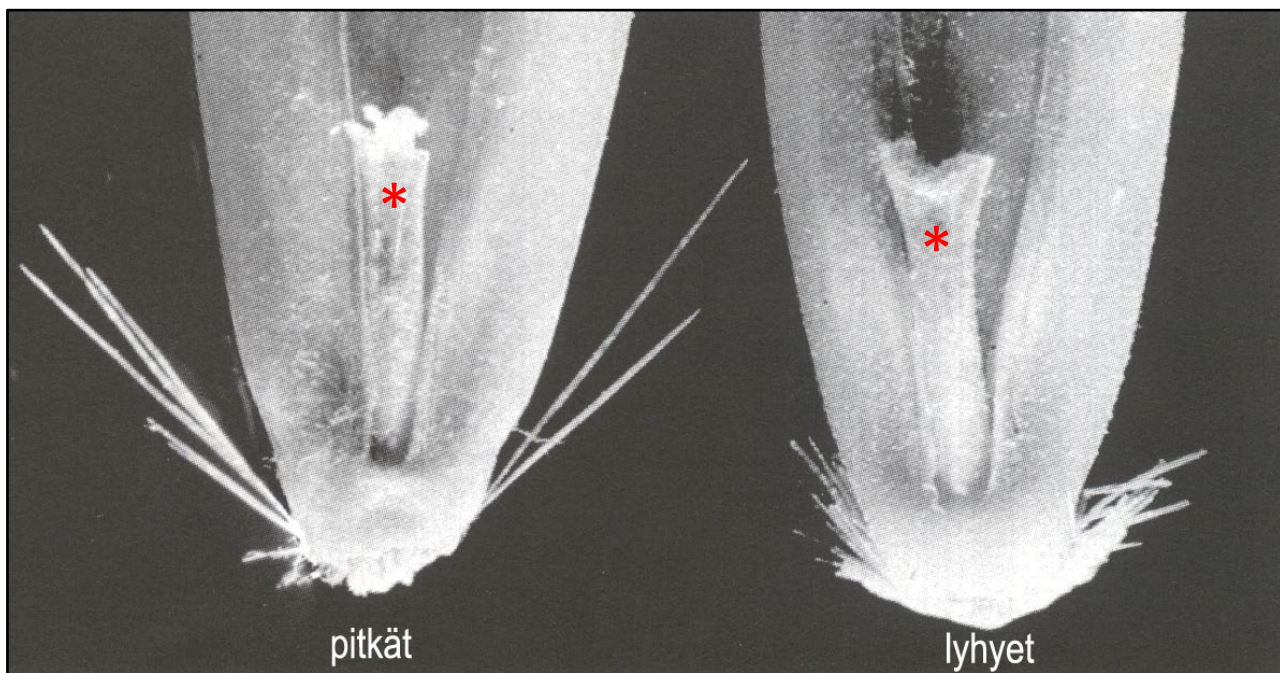
Kuva 45. Kauran tähkylän rakenne. Kauralla jyvän ominaisuudet tutkitaan aina ulkojyvästä.

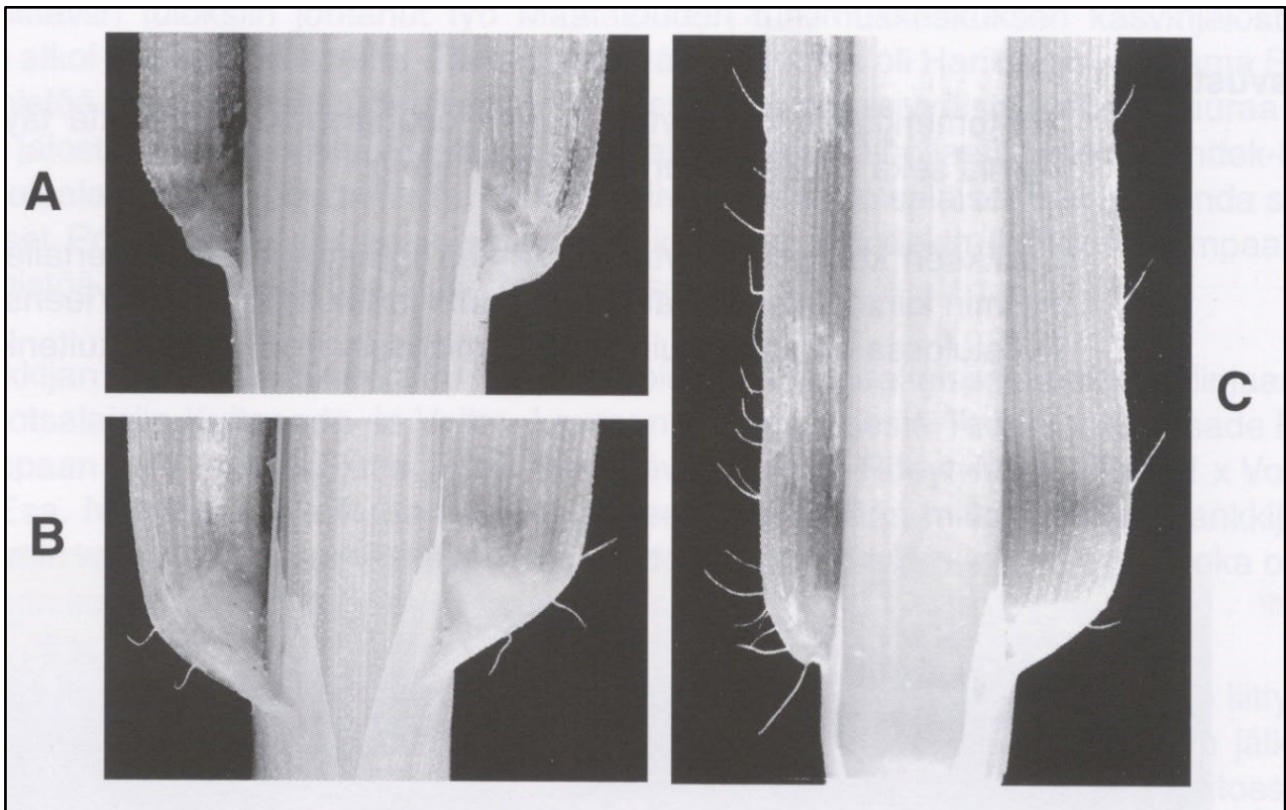
Kuva 46. Kaura jaetaan kuoren värin (helpeen värin) perusteella valkokuorisiin (vasemmalla), keltakuorisiin (keskellä) ja tummakuorisiin (oikealla).

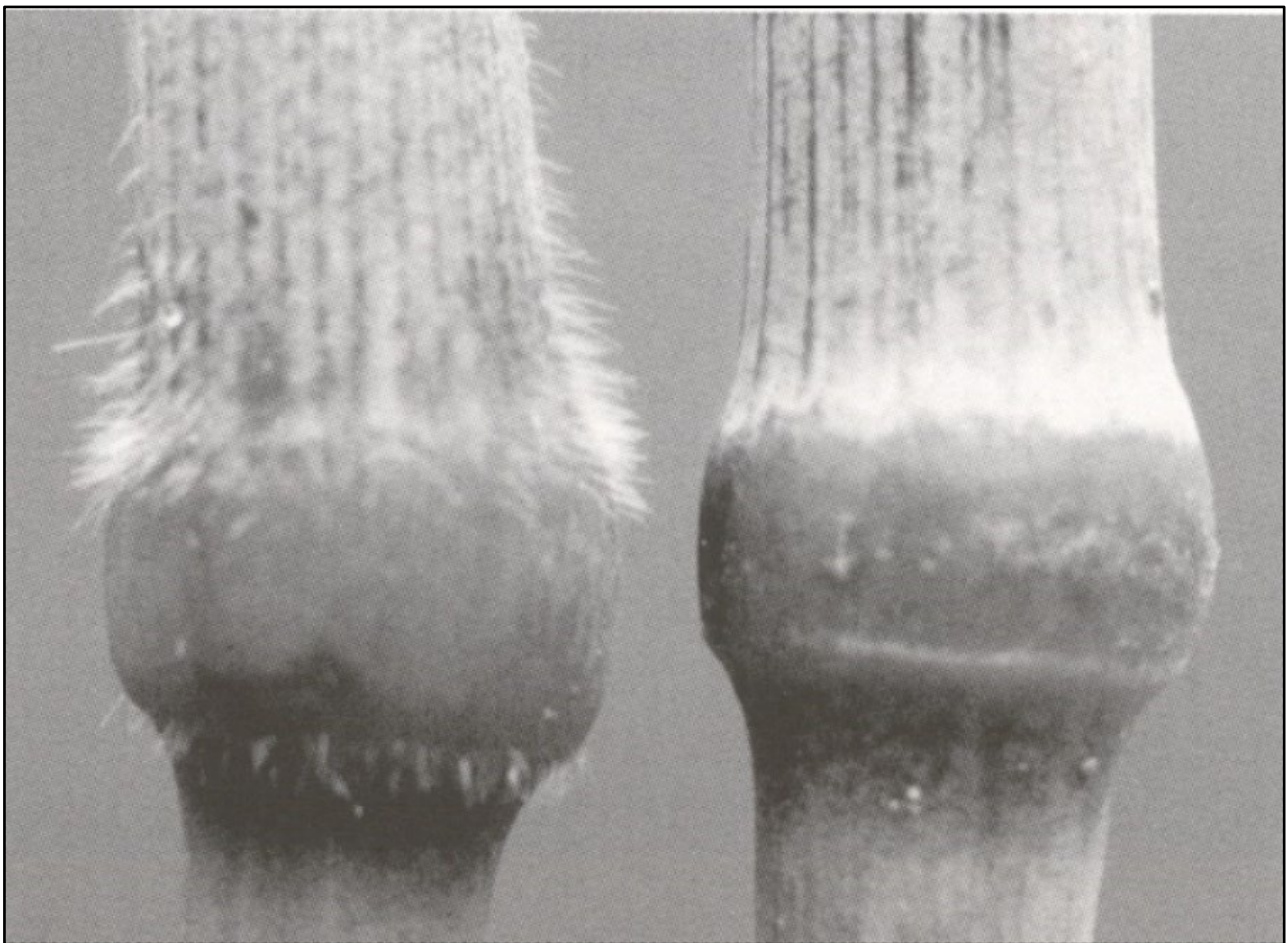
Kuva 47. Kauran ulkojyvän helpeen härmeisyys voimistuu vasemmalta (arvo 1) oikealle (arvo 9).

Kuva 48. Kauran jyvän kantakarvat. Jyvissä näkyy myös tikkumainen liiste (*).

Kuva 49. Kauran lehtilavan reunakarvat. Kuvissa A ja B ei ole reunakarvoja. Kuvassa B karvat ovat lehden kannassa, joten niitä ei lasketa. Kuvassa C on lehden reunakarvoja.

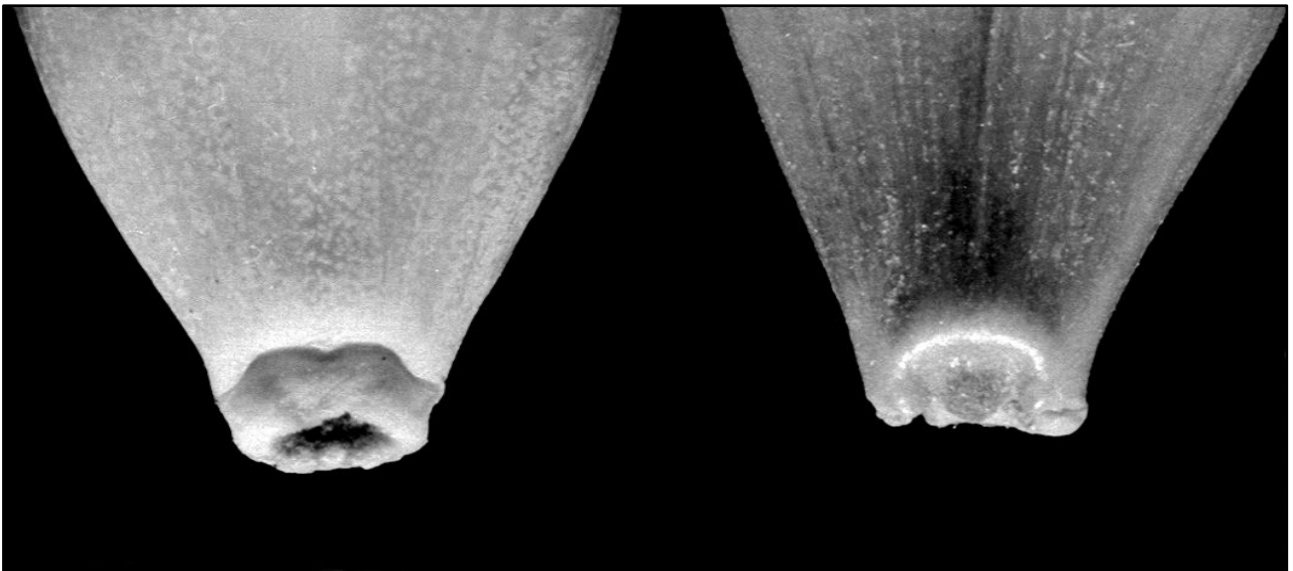

Kuva 50. Kauran ylimmän solmun karvaisuus. Vasemmanpuoleinen solmu on karvainen ja oikeanpuoleinen solmu on kalju.

15.3 Ohra

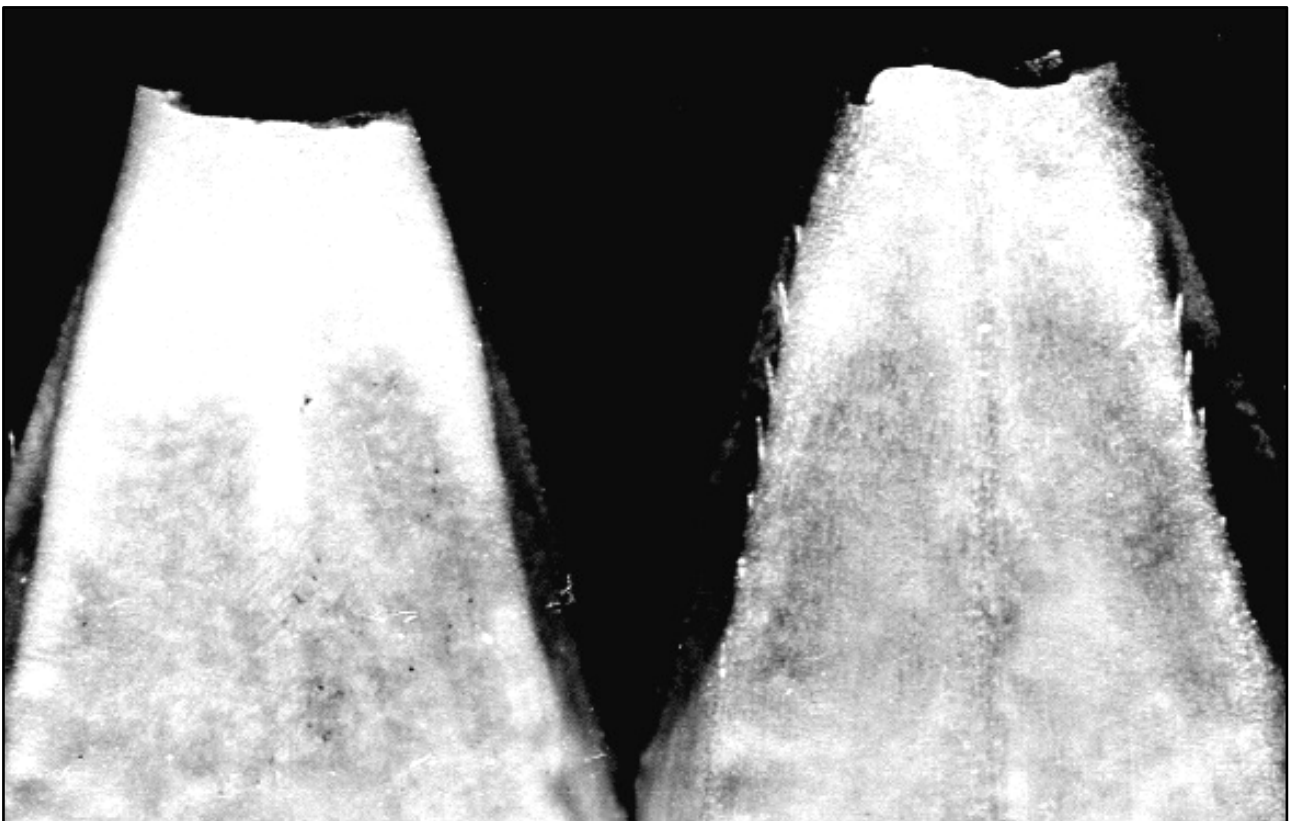
Kuva 51. Tähtkän muoto ja tahoisuus. Vasemmalla ovat monitahoiset ja oikealla kaksitahoiset ohrat.

Kuva 52. Ohran jyvän kannan muoto. Vasemmalla olevassa jyvässä on vakokanta ja oikealla olevassa jyvässä on painannekanta.

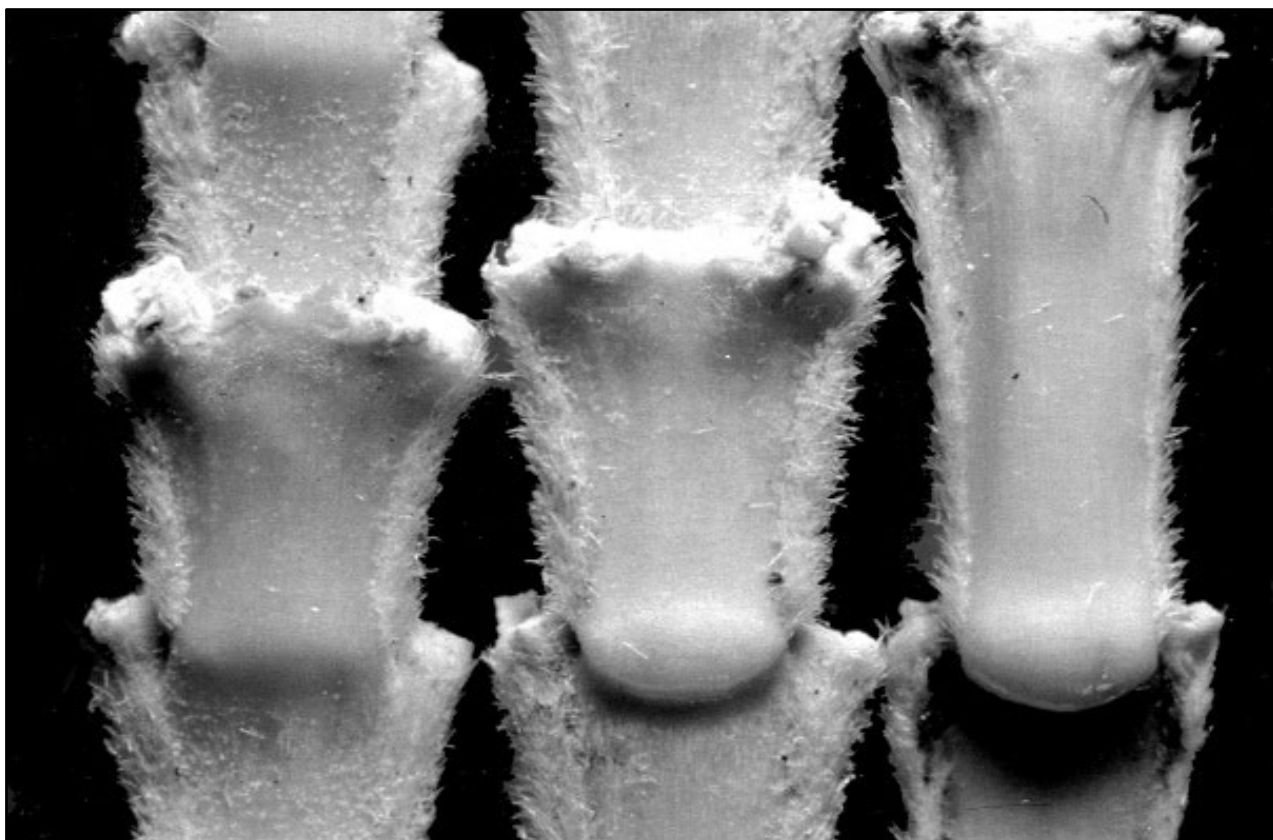
Kuva 53. Ohran jyvän tyvisukasen karvat ja niiden pituus. Vasemmanpuoleisessa jyvässä tyvisukasen karvat ovat lyhyet ja oikeanpuoleisessa jyvässä ne ovat pitkät.

Kuva 54. Ohran jyvän sivuselkäsuonten väkäset. Vasemmanpuoleisessa jyvässä väkäsiä ei ole ja oikeanpuoleisessa jyvässä niitä on.

Kuva 55. Ohran lapakon jaokkeen yläosassa voi olla kohouma (vasen) tai kohouma puuttuu (oikea).

Kuva 56. Ohran lapakon jaokkeen alaosa voi olla loiva (vasen), keskinkertainen (keskellä) tai jyrkkä (oikea).

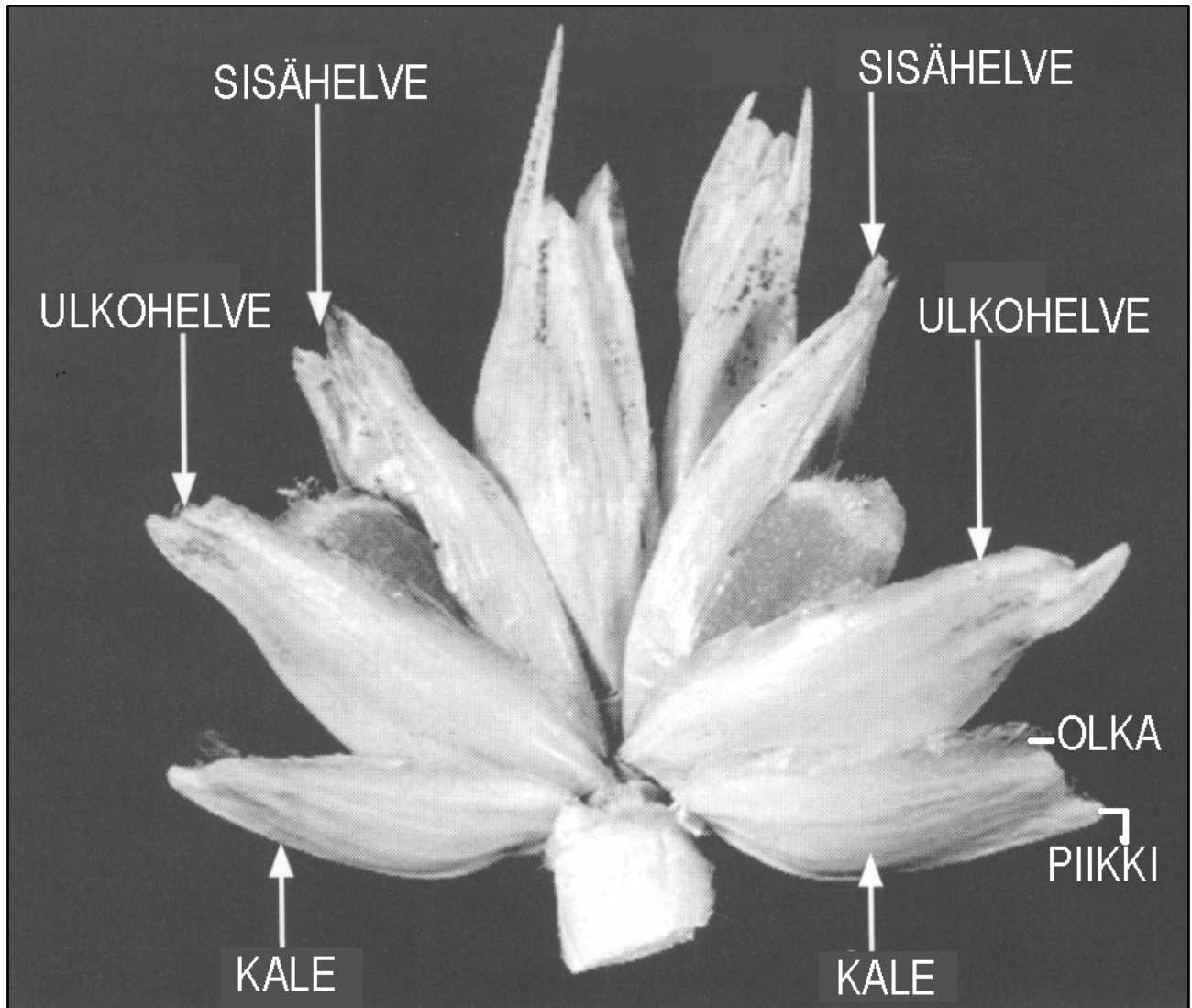
15.4 Rapsi ja rypsi

Kuva 57. Rypsi vasemmalla ja rapsi oikealla. Rypsillä auenneet kukat ovat nuppuja korkeammalla, kun taas rapsilla kukat ovat nuppujen tasolla, tai niiden alapuolella. Kuvat: Järvenpää 2005 ja Hauke 2006.

Kuva 58. Rypsi vasemmalla ja rapsi oikealla. Rypsillä varsilehden tyvi ympäröi vartta (sepivä). Rapsilla varsilehden tyvi ei ympäröi vartta.

Kuva 59. Vehnän tähkylän rakenne

Kuva 60. Vehnän kaleen olan leveys ja muoto. Kuvissa A ja B olka on hyvin kapea (arvo 1), C kapea (arvo 3), D ja E keskinkertainen (arvo 5) ja kuvassa F olka on leveä - hyvin leveä (arvo 8). Kuvassa D olka on luisu, E kohonnut ja kuvassa F olka on lievästi luisu. Kale A on nukkapintainen.

Kuva 61. Vehnän tähkän härmeisyys. Kuvassa on kaksi heikosti härmeistä tähkää (arvo 2 - 3) ja yksi voimakkaasti härmeinen tähkä (arvo 8 - 9).

Kuva 62. Tuleentuneena vehnän tähkän väri on vaalea tai ruskea.

A B C D E F G H

Kuva 63. Tähkän tiheys vaihtelee kehitysasteen ja kasvuolojen mukaan, joten sitä voi käyttää vain suhteessa muihin kasvuston yksilöihin. Kuvissa A ja C tähkät ovat harvoja (arvo 3). Tähkä H on keskinkertainen (arvo 5) ja tähkä F tiheä (arvo 7).

kärkeen kapeneva

tasapaksu

tasapaksu-nuijamainen

nuijamainen

sukkulamainen

Kuva 64. Tähkän muoto määräytyy sen mukaan, missä tähkän levein kohta on. Tähkän kehitysaste ja kasvuolot vaikuttavat tähkän muotoon niin, että esimerkiksi tasapaksun lajikkeen tähkät voivat olla kärkeen kapenevia, jos kasvusto on kärsinyt eivätkä tähkän kärkijyvät ole päässeet kehittymään kunnolla. Samalla tavalla kärkeen kapenevasta tähkästä voi tulla sukkulamainen, jos alimmat jyvät eivät kehity kunnolla. Stressaantuneet, vaurioituneet ja harvassa kasvustossa kasvaneet tähkät ovat usein muita nuijamaisempia. Hyvissäkin kasvuoloissa lajikkeessa voi usein olla kahdenlaisia tähkiä, esimerkiksi kärkeen kapenevia ja tasapaksuja tai tasapaksuja ja nuijamaisia.

Kuva 65. Vehnän vihneiden pituuden vaihtelu. Vehnän vihne on ulkohelpeen kärjessä oleva sukasmainen lisäke. Vehnällä on kolme vihneisiin liittyvää päätyyppiä, jotka ovat täysin vihneettömät (vasen tähkä), lyhytviagneiset (keskimmäinen tähkä) ja pitkäviagneiset (oikea tähkä) lajikkeet.

16 Sanasto ja määritelmiä

Esiperussiemenellä (prebasic seed, PB) tarkoitetaan siementä, jonka jalostaja tuottaa vastuullaan jalostajan aineistosta ja joka täyttää perussiemenelle asetetut laatuvaatimukset. Esiperussiementä käytetään esiperussiemenen ja perussiemenen tuotantoon.

Hukkakaurayksilöllä yhdestä siemenestä itänyttä kasvia.

Hybridillä lajiketta, jota tuotetaan risteyttämällä ahtaaseen sukusiitokseen pakotettuja vanhemmaislinjoja. Kun kaksi tällaista vanhemmaislinjaa risteytetään keskenään, nousee perinnöllisen erilaisuuden aste yhtäkkiä voimakkaasti ja sen seurauksena sadontuottokyky lisääntyy.

Itseinkompatibiliteetilla sitä, ettei kasviyksilö pysty pölyttymään omalla siitepölyllään tai saman perimän omaavan toisen kasviyksilön siitepölyllä. Siementä tuottaakseen kasvi tarvitsee siis siitepölyä toisesta yksilöstä, joka on perimältään erilainen.

Jalostajalla lajikkeen kehittänyttä kasvinjalostajaa.

Jalostajan aineistolla / materiaalilla (F-materiaali) jalostetun lajikkeen siementä, jota jalostaja tai hänen edustajansa käyttävät lajikkeen ylläpitoon tai esiperussiemenen tuottamiseen.

Kasvilajikkeella joko valinnan tai kasvinjalostustyön tuloksena syntynyttä, määrätty ominaisuudet täyttävää (erottuva, riittävän yhtenäinen ja pysyvä) ja rekisteröityä kasvilajin viljelymuotoa.

Kenttäkoetarkastuksella Ruokaviraston lajikekentällä suoritettavaa kantasiemenen lajikeaitouden tarkastusta.

Lajikeaitoudella sitä, että näyte edustaa tiettyä lajiketta, vastaa siitä tehtyä kuvausta ja on riittävän yhtenäinen eli lajikepuhdas.

Lajikkeen edustajalla lajikkeen kehittänyttä kasvinjalostajaa tai muuta lajikkeen käyttöoikeuden omistajaa, jolle jalostaja on siirtänyt kehittämänsä lajikkeen omistusoikeuden.

Lajikkeettomalla kaupallisella siemenellä (K) virallisesti viljelystarkastettua ja laboratoriotarkastettua lajipuhdasta siementavaraa, jota saa tuottaa vain erikseen määrättyistä lajeista.

Markkinoinnilla kaikkea elinkeinonharjoittajan, myös viljelijän, harjoittamaa siementavaran myyntiä tai myyntiin tarjoamista myyntipisteissä, lehti-ilmoituksissa, kiertävänä kauppiana tai muita sellaisia menekkiä edistäviä menetelmiä käyttäen, joilla tavoitetaan useita mahdollisia ostajia. Kantasiemenen luovuttaminen sopimustuotantoon on myös markkinointia.

Perussiemenellä (basic seed, B) kylvösiementä, joka on tuotettu jalostajan vastuulla yleisesti hyväksyttyjen lajikkeen ylläpitomenetelmien mukaisesti, ja jonka Ruokavirasto on sertifioinut.

Populaatiolajikkeella perinteistä lajiketta, joka on jalostettu risteyttämällä yksilöitä, jotka sisältävät halutut ominaisuudet. Jäkeläiset, joissa vanhempien arvokkaiksi katsotut ominaisuudet yhdistyvät mahdollisimman hyvin, valitaan lisääntymään keskenään. Usean sukupolven valintatyön myötä saadaan tietyt ominaisuudet sisältävä lajike. Populaatiolajikkeen viljelyksen sisäinen pölyttyminen tuottaa lisää lajikkeen siementä.

Sertifioidulla siemenellä (certified seed, C) kylvösiementä, joka polveutuu suoraan perussiemenestä tai edellisen sukupolven sertifioidusta siemenestä, ja jonka Ruokavirasto on sertifioinut.

Sertifioimisella siementavaran kauppaerän myyntipäällysten virallista sulkemista ja varustamista vakuustodistuksella sen jälkeen, kun siemenviljelyksen tarkastuksessa ja kunnostetusta siemenerästä virallisesti otetun näytteen laboratorio- ja kenttäkoetarkastuksessa on todettu, että siemenerä on lajikkeeltaan oikein nimettyä ja lajikepuhdasta, ja että erä täyttää kysymyksessä olevalle siemenluokalle asetetut laatuvaatimukset.

Siemenluokkajärjestelmällä siemenerän polveutumista. Jokainen erä voidaan jäljittää siemenluokan perusteella jalostajan aineistoon saakka, jos se on siemenluokkajärjestelmän perusteella tuotettua.

Standardisiemenellä vihanneskasvien siemeniä, jotka on virallisesti viljelystarkastettu ja laboratoriotarkastettu, ja jotka täyttävät kyseessä olevalle siemenluokalle asetetut vaatimukset. Standardisiemenen tulee olla lajikkeeltaan riittävän tunnistettavaa ja puhdasta.

Synteettisellä lajikkeella kahden tai useamman erillään lisättävän siementuotantolinjan sadon siemenseosta, josta edelleen viljelemällä tuotetaan synteettisen lajikkeen kylvösiemen. Synteettiseen lajikkeeseen valitaan perimältään erilaiset, hyvät agronomiset ominaisuudet omaavat ja ulkoasultaan riittävän yhtenäiset vanhemmat. Synteettisen lajikkeen käyttösiemeneen muodostuu sadontuottokykyä lisäävä heteroosi eri siementuotantolinjojen välisen risteytymisen tuloksena.

Tarkastustodistuksella virallisen tarkastuslaitoksen (Ruokavirasto / siemenyksikkö tai ulkomaisen virallisen tarkastuslaitoksen) antamaa analyysitodistusta tutkitusta näytteestä.

Vakuustodistuksella lipuketta, jolla jokainen kyseisen kauppaerän pakkaus on varustettu ja josta selviää erän kauppaerämerkki, siemenluokka sekä tuotanto- ja laatutiedot.

Valvontatarkastuksella valvontaviranomaisen suorittamaa virallista tarkastusta, joka voidaan tehdä liikkeeseen, pakkaamoon tai maatilalle.

Valvontaviranomaisilla maa- ja metsätalousministeriötä, Ruokavirastoa, maaseutuelinkeinopiiriä ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaisia. Valvontaviranomaisten apuna on lupa käyttää maaseudun neuvontajärjestöjen palveluksessa olevia, tai muita sopivia henkilöitä.

Viljelmällä tuotantoyksikköä, joka on viljelijän tai viljelijöiden hallitsema taloudellinen tai tekninen kokonaisuus, jota käytetään maa- ja puutarhatalouden harjoittamiseen (= maatila).

Viljelyksellä samaa kasvilajiketta kasvavaa yhden tai useamman kasvulohkon muodostamaa aluetta, jota viljelystarkastus koskee.

Virallisilla toimenpiteillä Ruokaviraston tai sen valtuuttaman henkilön tarkastuskeskuksen toimeksiannosta suorittamia maa- ja metsätalousministeriön siementuotantoa koskevien päätösten edellyttämiä tehtäviä ja toimenpiteitä.

17 Yhteystiedot

Taulukko 10. Tarkastuskysymyksissä Ruokavirastossa vastaavat alla olevat asiantuntijat.

Asiantuntija	Vastuualue	Puhelinnumero
Soile Alander	herneen ja härkäpavun lajikeaitous	040 575 5192
Leena Kankaanpää	ohran lajikeaitous	040 829 4173
Anu Laakso	laskutus, hukkakaura viljelystarkastuksessa ja yleisasiat	050 441 8258
Sami Markkanen	ristipölytteisten lajien lajikeaitous	040 829 4543
Tuula Niemi	laskutus ja viljelystarkastuspyynnöt	040 489 3305
Kaarina Paavilainen	vehnän lajikeaitous ja yleisasiat	040 833 2480
Päivi Paju	laskutus ja viljelystarkastuspyynnöt	040 489 3307
Antti Pasto	hukkakauran tunnistus	040 833 2483
Taija Rantanen	kauran lajikeaitous	040 829 4539
Ritva Vallivaara-Pasto	hukkakaura viljelystarkastuksessa ja yleisasiat	040 833 2482
Toni Valo	hukkakaura viljelystarkastuksessa ja yleisasiat	050 471 7076

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ruokavirasto.fi.

Viljelystarkastuksen yhteinen sähköpostiosoite on viljelystarkastus@ruokavirasto.fi.

Ruokaviraston puhelinvaihteen numero on 029 530 0400.

Siemenyksikön postiosoite on:

Ruokavirasto / siemenyksikkö
Tampereentie 51
32200 LOIMAA

Liite 1

Ilmoitus viljelystarkastajasta viljelijälle

____/____/____

Arvoisa siementuottaja!

Viljelystarkastusten aika alkaa olla käsillä. Ilmoitan, että olen saanut tarkastettavakseni seuraavat siemenviljelyksenne:

Lajit ja lajikkeet	Täydelliset kasvulohkonumerot	Tarkat pinta-alat (ha)

Tarkistakaa, että kaikki tarkastukset ovat listassa. Viljelystarkastuspöytäkirjassa kysytään **kasvulohkonumeroita**, tarkkoja **pinta-aloja** ja **esikasvitietoja**. Kannattaa siis varata lohkokirjanpito lähettyville. Myös kylvösiemenerien **vakuustodistukset** kuuluvat kysyttäviin asioihin, joten nekin on syytä varata valmiiksi. Näin säästämme enemmän aikaa varsinaiseen ammattiasiaan.

Soittakaa suoraan minulle, jos Teillä on tarkastuksiin liittyviä kysymyksiä.

Älä aloita siemenviljelyksen puimista ennen kuin viljelys on tarkastettu! Viljelystarkastus on tehty vasta sitten, kun tarkastaja on antanut siitä viljelystarkastuspöytäkirjan!

Ystävällisin terveisin,

puh. _____

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Viljelystarkastus meneillään

Ruokaviraston valtuuttama viljelystarkastaja

_____ puh. _____

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kannen kuvat: Tarja Hietaranta